

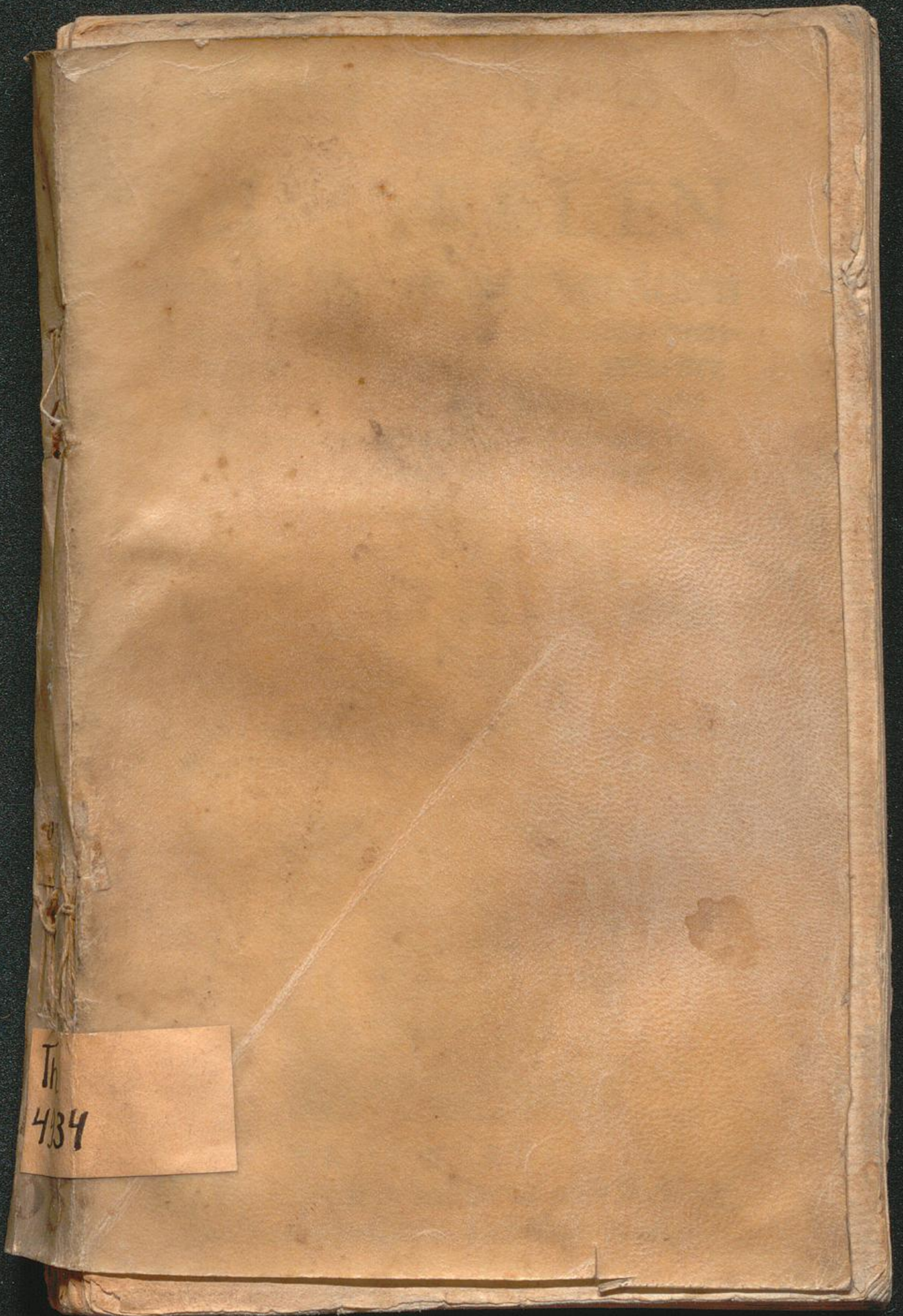
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cort Verhael Van De Mirakelen Die [...] voorleden Jaeren/
door [...] Maria zijn gheschiet inde Capelle van Omel [...]
in't Bischdom van 'Shertoghenbossche**

Weyden, H. van der

T'Antwerpen, 1631

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64481](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64481)

Th
434

ae

Th. 4934.

~~Z. III.~~

~~S.~~

N. 1. 58.

5

CORT VERHAEL
VAN DE
MIRAKELN

Die welcke in dese voorszeden
Jaeren / dooz die Intercessie ende voorz-
bidden der **H. Maghet** ende **Moeder**
Godts MARIA zijn gheschiet inde
Capelle van **Omel** / daer langhen
tijt die memozie der **Moeder**
Godts is gheweest.

Welcke Capelle is gheleghen in Brabandt in't
quartier van Peelandt, onder die Heerlijck-
heyt en Prochie van Asten, in't Bischdom
van 'Shertoghenbossche.

Collegij Societatis Jesu Paderborna 1636.

Lucæ in't eerste Capittel.

*My sullen salich noemen alle gheslachten, want hy heeft
my groete dinghen ghedaen, die daer machtich is.*

T'ANTWERPEN,
By **Guilliam Verdussen** / op onse **T. Dron-**
we Kerckhof / inde **X. Geboden. 1631.**

AENDE
E D E L E E E R B A R E
E N D E S E E R
D E V C H D E N - R Y C K E
M E - V R O V W E
A D R I A N A Y M M E L O O T ,

*Huysvrouwe van men Heer Cronen-
dael, Ridder, Gressier vande
Finantien, &c.*

E - V R O V W E,
Den Enghel Raphael
leerende dē H. Tobias
en̄ sijnē sone aen Godt
Almachtich danckbaer te zijn,
ende hem voor alle menschē te
belijdē ende te louen, ouer sijne
ontfermherticheyt aen henliedē
bewesen, geeft daer by dese re-
dene: *VWant het is goedt*, seyt hy,
datmen het secreet des Conincks
verholen houde, maer de wercken
Godts

Godts te openbaren ende te belij-
den, dat is eertijck. Achter-vol-
gende welcke leeringe, naer diē
Godt, door intercessie van sijne
glorieuse moeder Maria, op som-
mige vercorē plaetsen, daer hae-
re beelden ofte ghedachtenissen
ge-eert werden, eñ met een oot-
moedich betrouwē besocht, soo
eertijts als noch continuelijck
belieft heeft te toonē sijne won-
derbaere bermherticheyt, eñ te
verleenen verscheyden Miracu-
leuse gratien tot vertroostinghe
vā alle bedruckte ende hulp be-
hoevēde persoonē: onder welc-
ke plaetsen hier in Nederlandt
niet de minste en is de Capelle
van het Miraculeus beelt vā ons
L. Vrouwe tot Omel in Peelant
onder de Parochie van Asten,
alwaer beneffens ghefondeert is
ons arm Cloosterken ghenoeemt

MARIEN-SCHOOT op-ghecomen
van seer cleyne beginselen, ende
door den seghen van die voorz
glorieuse Moeder Godts nu re-
delijck vermeerdert in getal van
Religieuse susteren, haer eñ hae-
rē sone onsen Heere in armoede
ende ootmoedicheyt dienende,
ende aen het welcke nu ter tijdt
de voorseyde Capelle door au-
ctoriteyt vā onsen eerweerdich-
sten Heere den Bisschop gevni-
eert is; Soo hebbē onse eerweer-
dige Ouersten in tijden wesende
niet naer ghelaten forge te dra-
ghen, om met alle reuerentie eñ
getrouwicheyt te onderfoeckē,
ouerhoorē, ende waerachtelijck
aen te teeckenen al fulcke Mira-
culcuse vertroostingē als aldaer
gheschiet, eñ tot haere kennisse
ghecomen zijn. Ende alsoo de
selue veel in getal, ende seer No-
tabel

tabel sijn uytstekende in bouen
natuerlijcke wercken, soo heb-
bē sy oock niet willen naer-laetē
de selue tot meerder lof vande
glorieuse Moeder ende Maghet,
ende tot versterckinge der Chri-
sten-gheloouigen, en̄ tot Godts
eere, met Approbatie vande
geestelijcke ouericheyt, int licht
uyt te geuen. Van welck verhael
alsoo de gedruckte exemplaren
nu alle waren verdeylt, ende dat
daer-en-tusschen noch vele Mi-
rakelen sedert den lesten druck
aldaer gebeurt zijn, die niet en
dienden vergeten oft verdonc-
kert te werden, soo heeft onsen
Eerweerdigē Pater goet geuon-
den den druck te doen vernieu-
wen, ende met het nieuwe by
voeghsel te vermeerderē, gelijk
in desen boeck alsnu geschiet is.
Ende alsoo, naer ghewoonte, tot

* 3

fulcks

fulcks eenighe Patroon placht
gekofen te werden, onder wiens
naeme het werck aenghenamer
mochte vallen, eñ dat ons arme
ghemeynte naest Godt almach-
tich eñ sijne ghebenedijde Moe-
der, onder andere goetgunstige
vrienden niemant en kent, aen
de welcke, sy door verscheyden
weldadē haer grootelijcker be-
vindt verbonden, als aen men
Heer uwen man ende V. E. als
de welcke schijnē niet alleē hen
daghelijcx exercitie te nemen in
veel voudige wercken van milde
bermherticheydt, maer ten re-
specte ende ter liefde vande hey-
lige Moeder Godts, aende welc-
ke wy ons tot dienst-maeghden
hebben op-gheoffert, hen niet
en versaden oft verlasten vā ons
continuele deucht, assistentie, eñ
ouer-groote miltheyt te bewij-
sen,

fen, soo en hebben wy niet con-
nen laetē, tot een cleyn teecken
van danckbaerheyt, (bouen het
gene wy schuldich en̄ gehouden
sijn te doen met onse dagelijcx-
sche ghebeden) desen nieuwen
druck te laeten int licht comen
onder V.E. beschudsel en̄ nae-
me, ende aen de selue die tot een
cleyn recognitie dienstelijck op
te draghen, niet twijfelende oft
den danckbaerē wille en sal aen-
genaem zijn, ende met een vro-
lijc aensicht ten besten opgeno-
men worden. Wy bidden Godt
almachtich dat hy V.E. en̄ men
Heer uwen lieuen man wil milde
vergeldinge doē van alle deuch-
den aen ons bewesen, ende dat
soo met tijdelijcke benedictie
van V.E. lieue kinderen, ende
familie, als met hondert voudi-
ghe belooninghe hier naemaels
in

in het rijcke der Hemelen, dat
nae het woort ons Heeren, voor
de bermhertighe lief-hebbers
der armen vander eeuwicheydt
bereyt is. Ende hier mede eyn-
dende fullen blijuen

Vwer Ed. ootmoedighe dienaerſſe
CATHARINA VAN AELST,
Moeder onweerdich, en de Re-
ligieuſe arme ſuſteren van het
Conuent van Marien-ſchoot
tot Omel.

Prologe

*Prologe oft voor-reden aen den
Catholijcken Leser.*

Et is kennelijck alle Catho-
lijcke Christenen, met wat
gratien dat is van Godt al-
machtich voor-comen die
gloriose maghet ende moe-
der Iesu Maria wesende van aenbeghin
van Godt voorsien om te wesen eenen
sonderlinghen tempel Godts, een sacri-
stie des heylighen Gheests, een won-
derlijck vaetken ende handtwerck des
alderhoochsten vaders, in welcke, ende
door welcke Godt almachtich seer
wonderlijcke ende onsprekelijcke din-
gen heeft gewrocht, in welcke hy oock
te kennen heeft gegeuen hoe wonder-
lijcke ende excellente werckman dat
hy is, want het ghene dat hy den ande-
ren kinderen Godts met perceelen
end edeelkens heeft gheschoncken,
t'samender hant gheheelijck heeft ghe-
stort in Maria, het welcke wel te ken-
nen geuen die heerlijcke ende veelder-
hande Figueren, beteeckenissen, pro-
phecien des ouden Testaments, met
welcke sy al mede is voor-teeckent
A ende

A

ende

ende vanden Propheeten voorseyt. Wel
mach sy spreken die woorden vander
eeuwigher wijsheyt. De Heer heeft my
van aenbegin beseten, eer hy yet hadde
gheschapen, soo ben ick van aenbeghin
voorsien gheweest. Ende dit door veele
dinghen: Want wel wort Maria beteec-
kent door dat lichte, dat Godt in dat
begin sel zijnder scheppinghe heeft ge-
schapen, door den wellustigen Paradijs
verciert met alle boomen, vruchten en
cruyden, door den boom des leuens ge-
plant inden voorseyden Paradijs, door
die Fonteyne opclimmende uyt aer-
den vocht maeckende dat geheele bo-
uenste der aerden, door de riuiere uyt-
loopende wten Paradijs hem scheid-
dende ende deylende in vier groote
Riuieren ende water-vloeden. Want
sy geheel schoon ende doorlustich son-
der eenighe vleckke, ofte duyf sternissen
der sonden geschapen zijnde, is ver-
ciert ende begaest gheweest met veel-
derhande cieraet der deuchden ende
gratien Godts, ende is ons gheworden
eenen boom des leuens, daer op is ghe-
wasschen ende af gheplocken gheweest
die salighe ende ghebenedijde vruchte
Iesus Christus, door welcken wy dat le-
uen

uen der gratien hebben vercreghen,
door wien dat wy alhier inder aerden
leuen, ende sal ons eewghe leuen zijn
inden hemel: en is oock wel die Riuij
des Paradijs, uyt vvelcke is ghesproten
die waerachtige fonteyne, met welcke
onse dorre aerde mede wort besprengt,
uyt vvelcke loopen met een groot ghe-
druys die leuende vvateren, te vveten:
Die gratien ende gauen des heylighe
Geests, die in alle vollicheyt in Christo
Iesu hebben ghevveest, ende door hem
ons met reuierkens mede vvorden ge-
deylt. Sy is oock beteeckent gevveest
door die Arcke van Noe, door vvelcke
inder tijt der gramschappe Godts ende
der Diluvie dat menschelijcke geflachte
behouden is gheworden. Door die
roede van Moyfes, door welcke Godt
soo veele wonderlijcke mirakelē ende
teeckenē voor die Egyptenaren heeft
ghevvrocht, door die roede vanden op-
persten Priester Aaron van Godt ver-
coren, die welcke tot een teecken, dat
Aaron totten Priesterdom was verco-
ren, dorre vvefende, teghens natuere
heeft uytghebodt bladeren, bloemen,
ende suete amandelen voorts gebracht.
Sy is oock voor beteeckent door den

dooren bossche, die welcke den propheet Moyses hoedende die schaepen inder woestijnē van verrens sach branden ende niet verbranden, ende verwondert zijnde en daer by comende, heeft daer doore met Godt gesproken. Item door die wolcke die welcke die kinderen van Israel gaende wt Egyptē ende comende inder woestijnē daechs heeft bewaert vander hitte der sonnen. Door die colomne des viers, die welcke snachts voorgaende die kinderen van Israel, hen heeft den wech verlicht ende voor-ghegaen, door den Altaer Godts, dat Godt heeft doen maecten door Moyses, op dat hem daer op sacrificie soude ghedaen worden, door den heerlijcken vercierten Tabernaeckel des ouden Testaments seer costelijcke door dat beuele Godts ghemaect vanden Propheet Moyses, door die costelijcke Arcke des ouden Testaments van buyten ende van binnen verciert seer costelijck met goudt, waer in dat worden bewaert die tafelen der gebodē Godts, die Godt met zijnen vingher daer inne hadde gheschreuen, Daer oock in worden bewaert dat Hemelsche broot, daer mede

mede Godt hadde die kinderen van
Israhel inder vvoestijnen ghevoet en-
de ghespijst. Item is Maria, oock
voor beteeckent door dat gulde *Pro-
pitiatorium*, dat is den ghenaden stoel,
staende bouen die Arcke des Testa-
ments tusschen tvvee Cherubinnen
malcanderen aensiende in dat propi-
tatorium door welcke Godt was spre-
kende, welcke Arcke ende daer bo-
uen dat propitiatorium met die din-
ghen daer in besloten zijnde, die Prie-
steren ende leuiten des ouden Testa-
ments seer solemnelijck droegen voor
die kinderen van Israhel, die welcke
als sy door bevel van Iosue met alle
reuerentie worden ghedraghen door
die Iordaan, soo hebben hen die wate-
ren gescheyden, en̄ zijn droochs voets
ghepasseert door die Iordaan. Welc-
ke Arcke, als die Priesteren seuen-
mael hadde ghedraghen om die stadt
van Hiericho, soo zijn die mueren
der stadt neder ghevallen, ende van
die kinderen van Israhel is die stadt
ingenomen. Welcke Arcke oock als
sy in alder eerweerdicheydt ende re-
uerentie ontfanghen vvas ende be-
waert inden huysen van Obededom, is

daer door Obededō en̄ zijn huys gebedijt, welcke Arcke daer nae, die Coninck ende Propheet Daudid met grooter solemniteytē ende Iubilatiē heeft ghebracht ende doen draghen in zijn stadt, daer voor dansende ende oock speelende op sijn harpe. Maria die moeder Godts is oock beteeckent door dat schaeps vellekē vā Gedeon, het welcke seer ouervloedich bedouwet is geworden ende hem tot een teecken vā Godt wert gegeuen, dat hy die kinderen van Israhel soude verlossen vā die verdruckinghe hender vyanden, dat hy wtdouwende dat schaepsvelleken, een geheel schulpe vol heeft ghemaect. Maria is oock dien waerachtighen Tempel vanden Coninck Salomon met louter gout verciert, die Conincklijcke Throon en̄ Conincklijcke setel van yvooren ghemaect des Coninckx Salomons, daermen met ses trappen moeste ingaē, dat beddeken des waerachtigen Salomons, die Roede der bermherticheydt ende goedertierenheyt vanden grooten Coninck Afwerus, dat Gastcamercken vanden waerachtighen Helifeus, ende dat soudt dat Helifeus hadde doen werpen in die waeteren ende zijn daer doore drinck-

drinckbaer gheworden ende vrucht-
baer. Dat houte dat Godt den Propheet
Moyfes hadde gewesen ende doen wer-
pen in die bittere wateren van Marath
ende zijn suet ende oock drinckbaer
geworden. Sy is oock den seer stercken
thoren van Daudid met sijn borstwerin-
ghen, daer duysent ende duysent schil-
den omhanghen ende alle wapenen der
stercken. Die den stercken droys den
duyuel vander hellen zijn hoofd ende
machte heeft vernielt ende vertreden,
die stadt Godts rontsomme bemuert en̄
wel van alles versterckt. grouwelijcken
den vyanden als een heyr dat staet be-
reet om te slaen ende te vechten. Sy is
oock den vruchtbarigen wijngaert, die
ons voorts ghebracht heeft den waer-
achtighen dronckmakende vvijn. Sy
is den gulden Candelaer, daer op geset
is die verlichtende Lanterne ende ee-
vvighe ende vvaerachtighe licht dat
verlichtende is alle menschen comen-
de in dese duyfsternisse des vverelts.
Daer sijn oock veele vernaemde vrou-
vven gevveeft inden oudē Testament,
die oock in veele dinghen hebben die
moeder Godts voor beteeckent. Want
vvort die eerste vrouvve Eua genoemt

een Moeder der leuenden, inder waer-
heydt is wel Maria een moeder vanden
leuenden, sy is die waerachtighe Sara,
die ons voorts ghebrocht heeft den
waerachtighen Isaac, die welcke is
die vreuchde ende blijfchap onfer her-
ten, die waerachtighe Rebecca, forch-
vuldich voor die benedictien haer-
der kinderen. Die waerachtighe Lia,
in dat doenelijcke leuen, Die waer-
achtighe Rachel schoon ende fraey in
dat aenschouvvende leuen, Die waer-
achtighe Maria fuster vanden Pro-
pheet Moyfes Godt van alles louen-
de, Die vvaerachtighe Raab bewa-
rende haer volck ende bedeckende
voor dat aenschijn haerder vyanden,
Die vvaerachtighe Iahel, doodende
den helschen Syfaram, Die vvaerach-
tighe Iudith onthalsende den duyuel-
schen Holofernem, Die waerachtighe
ende schoone Coninghinne Esther,
verbiddende ende verlossende vander
sententie des doots die oprechte en-
de waerachtighe kinderen van Israel,
belijdende den naem haers soons Iesu
Christi, Die waerachtighe ende gra-
ciose Abigail met haere ootmoedicheyt
ende soete redenen versoenende ende
ver-

versachtende den thoren ende gram-
schappe vanden waerachtighen Daud,
als hy is vergrampt op die sonden van-
den sotten sondigen menschen, die wa-
rachte Abisag rustende inden schoot
vanden waerachtighen Daud, Dat
waerachtigh vrouwen van Sarepta
voedende den waerachtighe Heliam,
Dat waerachtich vrouwen van Suna
herberghende den waerachtighen He-
liseum. Sonder redenen en wort Ma-
ria die moeder Iesu niet door den
heylighen gheest ghenoompt eenen
besloten hoff ende bogaert, een be-
flote poorte, een beseeghelde fon-
teyn, een stadt Godts, een spiegel son-
der vleckē, een schijnsel des ewighen
lichts, een Paradijs godts, een fonteyn
der bogaerdē, eenē put van die leuende
wateren, een vrindinne godts, een son-
derlinghe duyfken godts, een suster
godts, een dochter van Ierusalem, het
rust-beddeken van Salomon, die ros-
baer van Salomon, een Lelie onder die
Doorens, een poorte des Hemels, een
verheue palmboom in Cades, een plan-
tinghe der Roosen in Hierico, een
schoon Olijfboom, eenē hoogē verhe-
uen Cederboom, een Cypressus op den
berch

berch van Syon, een berch vā bethel eenen thoren vā Libanus, een uytgelesen mirrhe, een Moeder der schoonder minne ende liefde, schoon als die Maene, blinckende als die opgaende dagheraet, vercoren als die Sonne, een maget ouervloeyende van alle vvellusten, Die vvелcke inden tijden der genadē heeft ontfanghen ende voorts ghebracht den Salich-maker der vverelt Iesum Christum, den waerachtigē sone Godts, door vvелcke vvy allendighe kinderen van Eua vertroost sijn gevvorden, ende die vvaeren kinderen der gramfchappen Godts, hebben vrede ende sonderlinge consolatiē ontfangē door die menschvvverdinghe ons Heeren Iesu Christi, die vvелcke geboren sijnde uyt Maria, haer heeft vervult met onsprekelijcke gratie, ende naemaels seer hooghelijck verheuen bouen alle Chooren der Engghelen, gestelt aldaer om te vvesen een sonderlinghe aduocaterisse by Godt den Heere voor den sondigen mensche, om te vererijghen ghenade ende vertroostinghe voor den ghenen die in lijden, verdriet ende catijuecheyt zijn, ende die moeder Godts aenroepen, bidden ende door haer begeeren ghenade van haren

haren soon, soo dat sy niet sonder oor-
saecke ghenoeemt en wort een moeder
der gratien, een moeder der bermher-
ticheyt, eenen ancker onser salicheyt,
eenen graet totten Hemel, eenen wa-
ghen vuerende totten hemelschen Pa-
radijs, een doore des leuens, een pro-
curateresse ende dispensierster der gra-
tien ende schatten Godts, een vertroo-
steresse der bedroefden, een toevlucht
der ellendigē, een medecijn der cranc-
ken, eenen vasten stock der cruepelen,
een verlosseresse der geuanghenen, een
troosteresse der siecken, een solaes der
werelt, een Croon, ciraet ende vrench-
de der maechden, een vrouwe en Prin-
ceresse ende een ghebenedijde Conin-
ghinne des Hemels ende der aerden,
een hauē vanderzeevarende, een vrede
ende salicheyt der werelt, een croone
der geheychden, een cieraet der En-
gelen, een schoonheyt der Martelaren,
een lichter der geender die in duyster-
nissen ligghen, een bloemken der gra-
tien, een vioole der vertroostinghe, een
ruste der arbeyders, een herbergerinne
der sondaren, eenen wech totten Para-
dijs, een sleutel des Hemels, een sterc-
ke muere der Christene, een t'broon
Godts,

Godts, eën moeder der weesen, ende eene hope der cleynmoedighen, ende voorbidtster voor alle die ghene die haer aenroepen ende door haer genade, hulpe ende bystant van Godt almachtich begeerende zijn, ghelijckerwijs als dat door verscheyden Historie schrijuers der Heyligher Doctoren kennelijck ghenoech is, Hoe wonderlijcke gratien Godt heeft ghegheuen den ghenen die haer hebben aengheroepen, ende verfocht hebben die plaetsen daer sonderlinghe memorie is der moeder godts Maria, alst blijkt in verscheyden plaetsen, soo te Loretten in Italien, ende tot Montferrat in Spaengien, ende oock van desen Nederlanden, soo in Brabant, Vlaenderen, Henegouwe, Arthoys, en andere plaetsen, daer af in voorleden corte Iaeren eenen boeck heeft gheschreuen ende laten prenten, den Eer: Heer Corn: Columbanus Vrancx Licentiaet inder Godtheyt Abt van Sinte Peeters Clooster neffens Ghendt, en als oock blijkt door die geschreuen mirakelen die geschiet zijn door aenroepen der moeder godts tot Scherpenheuvel, gheleghen onder die Prochie van Sichern, Inden
welc-

welcken ons te kennen wordt ghegheuen, al ist saecke dat Godt ouer al is, en van wiens bermherticheyt (als die Propheet Daudid seydt) die aerde vol is, nochtans en werckt Godt niet in alle plaetsen, maer heeft seecker plaetsen, daer hy zijn bermherticheyt, ende zijn mirakeloofse wercken verthoonende is, als dat oock door die heylighe Schriftuere ons te kennen wordt ghegheuen. Want doen onsen Salichmaecker Iesus Christus soude siende maecken den blinden gheboren (als S. Ian schrijft in zijn neghenste cap.) soo heeft hem die Heer ghesonden tot die piscine van Siloe, dat hy hem daer inne soude wasschen, het welcke hy doende, is siende gheworden, ende in dat vijfste cap. verhaelt die selue S. Ian van die piscine metten toenaē Bethsaida, welcke plaetsen ende wateren hadden dat priuilegie van Godt, dat, als den Enghel Godts op sijn tijt hadde die wateren geruert, dat sy gheneesden den eersten die daer in quam van alderley cranckheyt, daer hy mede was beuanghen.

Onder alle desen is oock sonderlinghe memorie der moeder Godts in een Capelle tot Omel ghenoeempt,
ghe-

gheleghen in Brabant, int quartier van
Peelant, onder de heerlijckheyt ende
prochio van Aften int Bisdome vā Shar-
togenbossche, daer cortelinghe ende in
veele voorleden Iaren sijn veelderhan-
de mirakelen gheschiedt door befoec-
ken ende aenroepen vande Moeder
Godts Maria, wiens memorie aldaer
seer lange heeft ghevveest bouen alle
memorien der menschen ende seer
vonderlijcke aldaer gecomen, gelijk
als te kennen gheuen die inghesetenen
van Aften, door een eendrachtich ver-
halen, soo sy hebbē dat van henne voor-
ouders van Iaer tot Iaere ontfanghen.
Want dat cleyne mirakeloose beelde-
ken vander Moeder Godts is daer be-
vonden te comen staen op eenen Ynd-
post, het welcke, als die naeghebueren
daer ontrent woonachtich zijnde, heb-
ben sommighe reyse ghedraghen dat
beeldeken inder prochie Kercke van
Aften, dat stellende op den Autaer van
onser lieuer Vrouwen, maer beuonden
dat het sanderdaechs vvederom stont
op ben voors. Yndpost. Ten lesten heb-
ben sy dat te kennen ghegeuen hunnen
Pastoor, die vvelcke om seeckerheydt
daer af te hebben, ende als sy vveder
dat

dat beeldeken voorsz. hadden ghestelt op den voorsz. Autaer, soo heeft den Pastoor seluer die sleutelen vander kercken ghenomen, ende seluer die Kercke sauonts gesloten, ende die sleutelen daer af seluer by hem houdende, heeft die gheleet slapen gaende onder zijn oorcussen, maer gelijk als te voorens heeft dat Beeldeken vvederom sanderdaechs beuonden staen op den Yndtpost voorsz. ende vvant dit gheschiet is tusschen den Paeschdach ende maendaechs daernaer, Soo is alle jaer sunderlinghe besuecke vander Moeder Godts des maendaechs naer Paesschen, tot memorie van die voorsz. geschiednisse. Daer comen die ingesetenen van Asten ende omligghende Dorpen ende plaetsen, daermen eldaer dan solemnelijck Misse ende oock Predicatie doet, voor die Pelgroms aldaer comende. Als dit aldus vvas gheschiet, soo ist voorts gheschiet, ghelijckervvijs alst staet verhaelt in dat Notariael instrument hier nae volghende voor het verhael vande miraculen.

By dese Capelle voorsz. van Omel is inden Iare ons Heeren M.D. XXXIX. begonnen te timmeren een cleyne Cloosterken

sterken vanden derden Reghel van S.
Franciscus, door een deuote maget ge-
noemt Suster Mariken Iooften vanden
Ghoor, die welcke met verscheyden
openbaringhen, toesprenken ende ver-
maninghe des Heeren is daer toe ver-
maent gheweest, die welcke sy heeft te
kennen ghegeuen haeren Pastoor ende
ander geleerde mannen, ende heeft dat
Cloofterken met veele armoede ende
met weynighe maechden beghonnen,
nochtans in diepe oodtmoedicheydt,
grootē hoop, ende betrouwen op Godt,
ende sijn ghebenedijde Moeder, leuen-
de aldaer in alle armoede, godtvruch-
ticheydt ende ghehoorsaemheydt, het
welcke nu al in ghetal seer is vermeer-
dert, ende oock in Godtvruchticheydt
der deuchden.

Hoe dit al gheschiet is, is claer wt
dese copie authenticque vā het instru-
ment achterghelaeten door de voorz.
Maria vanden Ghoor, eerste Materse
des voorz. Conuents, dat daer nae ver-
meerdert is int ghetal der susteren nu
ontrent veertich, als oock in timmera-
gie door die benedictie Godts ende
Maria die gloriose maghet ende Moe-
der.

CO-

COPIA.

INden Naem ons liefs Heeren Iesu Christi ende Maria sijnder gebenedijde Moeder, ende ter eeren en lof onse H. Vader S. Franciscus, Iesus voor ons ghestoruen de bittere doot, ende wederom verresen, die niet meer steruen en sal, die wil mijn hert verlichten om die waerheyt te schrijuen, van dat my onweerdich gheschiet is van Godt, en sijn gebenedijde Moeder tot Omel. Ick Sr. Maria loosten Moeder onweerdich der susteren des derden Reghels S. Franciscus van het Cloosterken Marien schoot, geleghen tot Omel, onder die Heerlijckheyt van Asten, hebbe geseten in de Capelle van onse L. Vrouwe tot Omel, bedacht wesende om mijnder sielen salicheyt, soo ben ick vermaent van binnē, dat ick my ouergeuen soude, om by die Cappelle te wonen, ende dat ick my daer soude laten besluyten van mijnen Ouerstē, ick en hebbe daer toe geen consent willen gheuen, ick liet my duncken, dat phantazie was, doen worde ick soo belast dat ick van die plaetse niet en coste gegaē, doen ick dat ghevoelden, gaff my indē alderbesten wille Godts, ende in't ghe-

B looue

B

looue

looue der H. Kercke ; terstont ver-
scheen my een licht, ende ginck we-
der daer ick wilde ; naer dien tijdt liet
dat varen ende houden dat voor phan-
tazie: Een tijdt daer naer was in groote
benautheyt, doē sprack daer een stem-
me tot my, ende seyde: *Weet ghy wel
waer toe dat ghy u over-ghegheuen hebt?*
doen wierden my kennelijck ghe-
maeckt, die dinghen die my inde Ca-
pelle gheschiet waren, doen nam ick
voor my, indien dat Godt Almachtich
dat woude geuen wt sijn goetheyt, ick
en soude geen wederstant doen. Daer
naer quam ick op eenen Saterdag
voor onse L. Vrouwe tot Omel, doen
docht my dat onmoghelijk waer om
te geschieden: doen sach ick met mijn
wtwendighe ooghen dat hert van een
Crucifix; dat terstont op borsten, ende
daer wt hoorende een stemme, seggen-
de: *is my eenich dinck onmoghelijk?* daer
schoot wt bloet. Noch hoorden ick een
stemme tot my sprekende: *Leydt u,*
Leydt u, in dat woordt worde my te
kennen ghegheuen, dat Godt Al-
machtich alsoo die herten regeeren
souw, dat voortganck soude hebben,
al dochtet my onmoghelijk te sijn.
Doen

Doen my dat gheschiet was, gaf my tot
het ghebedt, op dat den Almogenden
Heerijnen vvil openbaren vroude,
Ic badt dat hy die soo grootē bermher-
ticheyt dede met Noë ende sijn huys-
ghesin, dat hy de selue liet optimmeren
een Arcke, om een weynich menschen
daer in te behouden, ons oock woude
vergonnen, dat wy een huys mochten
timmeren hem toegheschieckt, om
Godt Almachtich, ende Maria die
Hoochweerdighe Moeder daer inne
ghetrouwelijck te dienen, af-geschey-
den van het gherucht des vverelts. Ick
ontfinck een antvvoordt: *Dat sal u ghe-
schieden*: Ick sadt voor het hoochvveer-
dich H. Sacrament, en daer schoot een
straele vvt het H. Sacrament tot my,
en vvederom van my tot die Capelle
van Omel, daer vviert my te kennen
ghegheuen: dat is die plaetse daer ghy
timmeren sult. Item op een ander tijt
badt vvederom het voorseyde ghe-
bedt, doen hoorden ick desgelijcx een
stemme seggende: *Ick ben u Heer, u Godt,
en mach ick niet gheuen dat ick wil?* Waer
naer op onse L. Vrouvve Lichtmisse
dach vvorde ick vermaent, dat ick
dit onsen Eer.Pastoor soude te kennen

geuen, dat terstont niet doende, badt
den Almogenden Heer, dat hy my hier
inne vertroosten wilde, doē sprack een
stemme : *Ghy meyndt heden te nutten
ende ontfanghen het H. Sacrament, en doe-
de niet? Soo waer als ghy dat begheert, soo
begheere ick van u, dat ghy alle dese din-
ghen die u gheschiet, uwen Pastoor seght, en-
de te kennen gheeft, indien ghy dat niet en
doet, sal mijn bloet van u eysschen* : doen
seyde ick't al in mijn biechte, en badt
hem om onderwijs, een van onse susters
seyde tot my : onsen Pastoor heeft my
gheantwoort: by auontueren Godt wil
ons proeuen, ende dat die plaetse noch
op een ander mocht wesen. Doen
keerden ick mijn hert tot Godt, ende
hoorden een stemme wt het H. Sacra-
ment tot my : *Ghy weet dat ick ben u Heer,
u Godt : mijn Moeder vvil op die plaetse ge-
eert zyn, doet ghy soo veel als ghy cont, ende
beueelet my voorts. Noch hoorden ick:
Ick sal met u doen dat ghy niet en vweet, ick
sal voor u sorgghen, ende betrouwt op my; daer
naer seyde ick : O Heere ontfermt u
onser, ô Moeder Godts Maria ende S.
Franciscus bidt voor ons. Ick ben alsoo
vermaent van dese dinghen in mijn
hert, dat ick het niet laten en derue te
schrij-*

schrijuen. Ick hebbe een weynich gheschreuen, maer niet al, dat my geschiet is. Alle saecken sijn Godt openbaer, en sloot vastelijck dat hy niet aff en soude keeren sijn oogen der bermherticheyt vā die gene die op hem betrouwen: Soo ist dat wy op den derden dach van Iunius hebben op-ghericht een huys ter eeren Godts, om daer inne te wonen, in't Iaer ons Heeren duysent vijf-hondert neghen-en-dertich, om Godt, sijn ghebenedijde Moeder, ende alle sijn Heylighen daer inne ghetrouwelijck te dienen. Godt geue ons gratiæ. Amē. Gheschreuen in't Iaer ons Heerē duysent vijf-hondert ende veertich, den tweeden dach der Maent Mey. Onder stont: By my Suster Maria Iooften, arme dienst-maghet der Susteren des derden Reghel van S. Franciscus.

*Dese ghecopieert den 16. Martij 1631.
ende accordeert met het Originale:
Ita attestor.*

Jacobus vanden Bomen Pastoor
Confess. in Omel, S. Theol.
B. F.

DIt voorſz. Clooſterken is in deſen
corte voorleden Jaeren door den
eerw. Heere Ghisbertus Maſius Biſ-
ſchop tot t' Shartogēboſſche geſnieert
en̄ geincorpereert met die Cappelle vā
onſe lieue Vrouwe tot Omel, en̄ nu de
Suſterkens des Clooſterken die ſelue
Capelle zijn regerende, ſoo hebben ſy,
ende hunnen Pater Heer ende Meeſter
Dierick vanden Zeylberch ſeer neer-
ſtich geweest om op te ſchrijue die Mi-
rakelē die welcke inder tijt vā hunder
regeringe ſijn aldaer geſchiet door aen-
roepen ende beſoekinghe der moeder
Godts Maria, want die welcke al te vo-
rens gheſchiet zijn, en̄ zijn door negli-
gentie van die andere regeerders niet
op geſchreuen, die welcke nochtans al
veele en̄ menigerhande zijn geweest,
als te kennen geuen die crucken, bandē
ende andere, die daer hangende, gelatē
ende ghebrocht hebben, die welcke al-
daer van hender ellendicheyt vertrooft
zijn gheworden, ende daer en bouen,
geuen dat oock te kennen, die heerlijc-
ke ende veele mirakelen die welcke in
deſe voorledē corte jaren zijn geſchiet,
die vvelcke hier na volghende ſijn, tot
dien eynde, dat godts eere ende lof der
moeder

moeder Godts Maria daer door mocht
verbreyt vvorden.

Niemant en sy verwondert, dat Godt
sonderlinghe genadē bewijft, die wel-
ke comen daer dat beelt vande moeder
Godts Maria is, ende daer door eerende
ende aenroepende. sijn in hunne allen-
dicheyte ende cranckheden, die moeder
Godts gestelt inden Hemel als een ad-
vocateresse voor den sondigē mensche,
dat sy door die gebeden der selue moe-
der Godts van Godt vercrijgen verlos-
singhe ende vertroostinghen, als men wil
aenmercken, dat Godt dickmaels door
cleyne dinghen is wonderlijk wer-
kende. Men leeft hoe vvonderlijke
dinghen dat Godt heeft ghedaen door
de roede van Moyfes, soo in Egypten,
soo in die Roode Zee, ende inder wo-
stijnen. Desghelijckx door dat metae-
len Serpent dat Moyfes hadde verheue
op eenen staeck, het welck al aensagen
die waren ghebeten vande Serpente
worden daer door ghenesen, Desghe-
lijckx door die Arcke des ouden Testa-
ments doen sy ghedraghen vvorde van
de Priesteren in die Iordaan, doen sy
stille bleuen staen die bouenste waterē
als eenē muere, ende die nederste voor-

daen loopende, zijn droochvoets die kinderen van Israhel ghepasseert door die Iordae, ende als die Arcke voorsz. seuenmael werdt ghedraghen om die stadt van Hiericho, sijn neder gheualen die mueren, ende die stadt is in genomen. Men leest oock inde wercken der Apostelen in het xix. Capittel, datmen die sweetdoecken vanden Apostel S. Pauwels op die crancken, ende oock beseten menschen vanden duyuel was legghende, ende Godt werckten daer doore, dat die crancken ghesont werden, ende die duyuelen ginghen wt die beseten menschen, als oock wordt verhaelt inden seluen boeck int v. Capittel dat die inwoonders vā Ierusalem brochten in beddekens die crancke mensche ende stelden die inde straten, op dat die schaduwe vanden Apostel S. Peeter soude comen op die crancken, ende alsoo soudē genesen, gelijckerwijs Godt daer door werckende was en gesontheyt geuende was, Die heylige Doctor der heyliger kercken S. Augustinus in het 8. Capittel vandē xxij. boeck vander stadt Godts verhaelt aldaer van veele en verscheyden mirakelen in zinnen tijt geschiet, en onder alle verhaelt hy

hy van eenen ouden man ghenoeemt
Marcialis, de welcke was alnoch ongheloouich, en cranck wordende wert vermaent dat hy geloouē soude in Christū, ende laten hem doopen, het welcke hy geenfins wilde doen, soo is gegaen sijns dochters man, daer was die memorie en Heylichdom van S. Stephanus marte-laer, ende Godt gebeden voor die salicheyt vanden voorgenoemden cranckē, ende heeft mede genomen sommighe bloemkens, die waren gespreyt op den Autaer en heeft die sauonts geleet onder dat hooft vanden crancken, ende Godt heeft daer door gratien gegeven, dat de crancke voorf. smorgens vroeck voor den dageraet heeft geroepen om den Bisschop, ende is geloouich geworden ende gedoopt, en daer na gestorū. Item alnoch schrijft S. Augustinus in het selue Cap. van een blinde vrouwe, de welcke badt datmen haer soude leyden by den Bisschop die daer was dragende het Heylichdom van S. Stephanus, en heeft hem gegeven bloemkens, ende wederom ontfangende, heeft die voorfz. bloemkens ghestreken aen haer oogen, en is terstont siende geworden.

Godt almachtich sy lofende glorie, die wonderlijck is in allen zijn wercken.

Copia

*Copia van't Notariael Instrument vā welcke
dat in die voor-redē verhaelt is, het welcke
in een boordeken hanghende is inder Ca-
pelle der Moeder Godts Maria.*

INden name des Heeren. Amen.
Want naer de woorden des En-
ghels Raphaels eerlijck is ende seer
te prijfen die wercken Godts te be-
lijden, ende int openbaer te brenghen,
de welcke seer wonderlijc in zijn wer-
cken geheylicht is, ende bysonder in dat
alder wonderlijckite vaetken ende son-
derlinge hantwerck van hem sijn moe-
der Maria, Dat beeldt der deuchden,
door wiens ghebeden ende verdiensten
Godt veelderhande gratiē ende gauen
de allendighe menschen in dit dal der
tranen, die hem door haer aenroepende
ende eerende zijn, uyt-reycken ende
schenckt, en dat in verscheyden plaet-
schen ende steden, daer memorie van
haeren naem ghehouden wordt, ende
bysonder inder Capelle van onse lieue
Vrouwe tot Omel, onder die Prochie
van Asten gheleghen, in welcke plaets
in voorleden veel jaeren, ende alnoch
veel allendighe menschen die comen
beseec-

besoecken alsulckē plaetsen daer door
dat ghebedt ende verdiensten der glo-
rieuser Maghet ende Moeder Godts
Maria vertroost, ende dickwils van ha-
re lijden verlost werden. Welcke me-
morie der voorz. moeder Godts ende
der fondatien der voorz. Capelle seer
wonderlijck aldaer is gecomen, gelijc-
kerwijs als dat door het gheloeffelijck
hercomen vanden goeden ingesetenen
des Dorps voorz. ende omligghende
Dorpen, als sy van Ouders tot Ouders
hebben ontfangen, verhaelt wort, ende
hunne kinderen voort segghende sijn.
Welcke goede hercomē voorz. alnoch
duerende seer confirmeert ende beue-
sticht dat gelooffelijcke ghetuyghenis
vanden eerweerdighen man ende bor-
gher der Stadt van Shartogenbossche,
Iooft van Berckel ghenoept, ghebo-
ren tot Asten ter voorz. plaetsen ghe-
noept Omel, die aldaer sommighe
jaeren heeft ghewoont, oudt wesende
Lxxxviiij. Iaeren, sijn verstant ende sin-
nen wel machtich wesende, als een ye-
ghelijck wel sien mochte, gaende ende
staende alnoch, wesende een besun-
dere lief-hebber der seluer Moeder
Godts, door wiens ghebedt hy belijdt,
dat

dat hy oock in sijn leuen hadde gratie
van Godt vercregē en verlossinge van
sommige cranckheyt, en heeft voor my
Notaris openbaer en geruygen hier on-
der met my genoemt in presentie ver-
claert en getuycht, het gene dat hy van
sijn ouders ende andere gelooffelijke
mannen en ingesetē vā Asten en Omel
dickwils heeft gehoort ende ontfangē,
vandat Miraculeuse beeldekē der Moe-
der godts Maria inder voorsz. Capelle,
en heeft dat beleeden in deser manierē,
te weten: hoe dat die naegebueren van
Omel voorsz. die ontrent der plaetsen
voorsz. woonden aldaer eerst hebben
vinden staen dat voorsz. beeldeken op
een hecken (oft soomē noemt) yndpost,
ende dat genomen ende ghedragen tot
sommige reysen in hū Prochie Kercke
van Asten, settende dat opten Autaer
van onse lieue Vrouwe, maer sander-
daecht hebben sy wederom dat voorsz.
beeldeken vinden staen opten voorsz.
yndpost, waer aff sy seer verwondert
sijnde hebben ten lesten dat selue beel-
deken inder voorsz. Kercke gedragen,
en hebbē dat te kennen gegeuen hunnē
Pastoor ende Prochiaen, hoe dat sy dat
beeldeken noch eens oft tweemaal al-
daer

daer hadden ghebracht, ende haddent
wederom vindē staen sanderdaechs op
den Yndtpost, begheerende van hem
neerstelijck dat hy dat beeldeken ghe-
sedt sijnde opten Autaer, selue die
kercke soude sluyten ende die sleu-
telen der kercke selue soude bewaren.
Het welcke den Pastoor neerstelijck
doende heeft gheuonden des anderen
daechs dat selue beeldeken staende
opten Yndtpost. Waerom siende dit
die goede naghebueren aldus den wil-
le Godts te wesen, hebben aldaer ghe-
maect optē yndtpost een doose oft cast-
ken ende aldaer inghestelt dat miracu-
leuse beeldeke eerende aldaer die moe-
der Godts ende aenroepende, waer nae
gevolcht sijn veele mirakelen die Godt
doende was ter plaetse ouer alfulcke
menschen die de moeder Godts aldaer
eerende ende aenroepende waren.

Ter seluer tijtis geweest een seer rijk
ende machtich coopmā ende schipper,
ghenaemt Ian vander Hauen, die welc-
ke verseylt sijnde op die leuerzee, ende
en mocht niet vander zee comē, ouer-
mits hy yserwerck aen zijn schip had-
de, ende nu verteert hebbende alle t'ge-
ne dat hy van cost by hem hadde, soude
al-

aldaer van ghebreck hebben moeten
steruen. Soo ist gheschiet ende gebeurt
dat die selue wesende in sijnen slaepe
hem heeft ghedocht te hooren dese
stemme. Ian vanden Haeuen treckt tot
Omel aldaer is een beeldeken van onse
L. Vrouwe comē, en wilt dat verheffen
ende ghy sult verlost worden. Welcke
stemme ghehoort hebbende, heeft hy
voor hem genomē, waert saecke dat hy
kost tot Omel gecomen en geraecken,
en dat beeldekē van onse lieue Vrouwe
vindē, hy soudet verheffen soo seer alst
hem moghelijck waer, ende terstont na
dat voornemen, soo is ghecomen eenen
grootē storm ende heeft gedreuen dat
schip vander voorz. zee, ende quam
aen dat lant, ende aen dat landt gheco-
men zijnde, en heeft hy niet opgehou-
den, maer soo langhe ghereyft en ghe-
vraecht tot dat hy Omel gevonden
hadde. Ten lesten gevonden hebben-
de ende ghecomen zijnde tot Omel,
soo heeft hy gevonden dat beeldeken
van onse lieue Vrouwe staende in een
doose oft kassen ende met hem geno-
men dat voorseyt Beeldeken om co-
stelijck te laten vergulden, maer het
gheschiede, wat cost hy daer aen dede,
het

het bleef aldus gheselt, ghelijckerwijs
alsmen heden dat al noch mach sien,
soo dat de costen verloren waren, ende
en wilde anders niet vergult wesen,
dan soo dat voorseydt beeldeken is.
Soo dede de voorfz. Coopman een an-
der schoone beeldeken van onse lieue
vrouwe maken met een schoone ver-
gulde kasse met vier vergulde Engel-
kens, twee bouen ende twee beneden,
die welcke by wederom bracht metten
voorfz. miraculeuse Beeldeken, welcke
Iooft van Berckel goet bekenden dat
hy ouer die Lxxx. Iaeren alnoch heeft
vinden staen inde Choor vande Capel-
le voorfz. Daer nae heeft den voorfz.
Coopman seer veel gelts gegeuē om eē
kerck ende Capelle aldaer te maecten
ende hinck daer inne een boordeken,
waer inne stont een schip insghelijckx
hy vander zee gecomen was, ende daer
inne was oock gheschreuen: Ian vander
Hauen heeft onse lieue Vrouwe van O-
mel verheue. Dese attestatie des voorfz.
Iooft van Berckel is gheschiet inden
Iaere ons Heeren duysendt vijf hon-
dert ende drij-en-tachentich op den
vierden dach der maendt van Mey,
binnen

binnen t'Shartogenbossche indē voor-
huysse Iooftens van Barckel voorseyt,
staende aen die ghemeyn merckt, tus-
schen thien ende elf uren voor den
middach in presentie ende tegenwoor-
dicheydt van Eersame Heeren ende
Meesteren *Henrico & Ambrosio* ghebroe-
deren, soonen wijlen Bonauentura van-
der Weyen, Priesteren als ghetuyghen
weerdich van ghelooue, daer toe met
my Notarius naeghenoemt verfocht
ende gherequireert.

Aldus onderteeckent.

ET ego Ioannes Petri de Berendonck publicus sacra
Apostolica auctoritate Notarius iuratus & per
concilium curie Brabantie iuxta imperiale manda-
tum admissus in Biscoducis residens, quia prescripta
attestationi & affirmationi dum sic rito fierent &
aclarata fuerant, una cum venerabilibus viris tan-
quam testibus presens interfui, Idcirco hoc presens
publicum instrumentum manu alterius fideliter tran-
scriptum ex inde confeci, & in hanc publicam formam
redegi, signoque nomine & cognomine meis solitis &
consuetis subscripsi & subsignavi in fidem, robur &
testimonium premissorum cum pronominais testibus
rogatus & requisitus.

De Berendonck Notarius.

Hier

Hier volghen sommighe Mira-

kelen die vvelcke zijn dese Iaeren voorle-
den gheschiet door aenroepen der Moeder
Godts Maria, die vvelcke vvort gheeert in-
der Capellen van Omel, ende zijn neerste-
lijk opgereeckent ende beschreuen, door
den Eer. Heer ende M. Diericken vanden
Zeylberch Pater ende Biecht-vader des
Cloosters van Maria schoot, gheleghen by
die voorseyde Capelle van Omel.

Het eerste. Creupelheyt ghenesen.

Inden eersten is inden Jare ons
Heeren **M. D. XC. VII.** ghe-
schiet een seer wonderlijcke en mi-
raculeuse vertroostinghe / aen die
hupsvrouwe van Meester Mathijs Anna
ghenoemt / wt den Dorpe van Swamme /
gheleghen in Gelderland / die welcke ghe-
heel creupel is geweest / ende niet en coste
gegaen ofte gestaen / en hadde veel Mees-
ters besocht / die welcke haer niet en costen
gehelpen om totter gesontheyt te comen / en
ghehoort hebbende vande mirakelē die
welcke gheschiedē inder Capellē van onser
liever vrowē Maria tot Omel / heeft wt
goeder betrouwen gheloost een Bedevaert
tot Omel / ende is nae die gheloofte van
haer gedaen / terstont een wepnich gaende
gheworden / ende binnen seer cozten tijdt
daer nae soo sterck geworden in dat gaen /
dat sy selver dese Bedevaert heeft ghe-
daen

C

daen

Onse lieue Vrouwe

daen/ reysende vanden dozpe van Swam
me wel ses mylē van Omel op eenen dach/
gelijck sy Anna voozsz. dat vooz die ghe-
rechte waerheyt heeft bekent in tegēwoo-
dicheyt van Jan van Keyst ende Jan
Thijssen Capelmeesteren en religieuse Su-
sterkens van Maria schoot ghelegghen by
der Capellen voozsz.

2. Creupelen genesen.

In den selven voozsz. Jaere M. D. XC.
Den achsten dach van May / is
aldaer oock vertroost gheworden / Aert
van Nups / die welcke twee Jaeren hadde
ghegaen op twee crucken en al noch te voo-
rens hadde een gheheel Jaer in zijn bedde
creupel gelegē / die welcke als hy zijn bede-
vaert hadde oock geloofst vooz onser liever
Vrouwen tot Omel / is inden jaere ende
maent ende dage als voozsz. is met eender
kerren aldaer gebzocht / gesont gheworden
ende stercke / ende zijn crucken aldaer ghe-
offert ende gehangen / ende alsoo wederom
tot hups gerepst / gelijckerwijs als Aert
voozsz. dat vooz die waerhepdt heeft ver-
claert vooz die voozsz. gheruyghen.

3. Blintheyt ghenesen.

In den Jaere M. D. XC. DIII.
Den negensten May / is oock vertroost
gheworden Anthonis Symons / wt der
Stadt Dulcken ghenoeemt / in Guplicker-
landt / die welcke ooc een tijt blind zijnde /
heeft versocht die moeder Godts Maria
tot

tot Omel/ ende aldaer een tijt is gebleben
 woonende ende versoekende inder Capel-
 len van Omel die Moeder Godts / ende
 biddende / dat hy wederomme zijn ghes-
 sichte mochte krijghen/ is opten selven da-
 ghe als voozsz. is / volcomelijck siende ge-
 worden in teghenwoozdicheydt van beele
 Pelgrims daer omstaende / Het welck als
 dus is van Anthonis voozsz. verclaert vooz
 Heer Gheraert van Bzep Cappellaen tot
 Omel/ ende vooz die Susterkens van Ma-
 ria schoot / ende beele Pelgrims daer om-
 staende.

4. Creupelheyt genesen.

In den Jaere ons Heeren. M. D. XC.
 1591. den thiensten dach Julij is
 oock verlost geworden vā haerder creupel-
 heyt Catharina dochter van Adriaen Aert
 Martensen van Heeze / de welke heeft
 creupel gheseten en ghelegghen by naest een
 gheheel jaere / cruppente ober die aerde.
 Die Moeder van Catharina voozsz. heeft
 gheloost een bedebaert met haerder doch-
 ter dyp Saterdaghen naest malsanderen
 te doen vooz onse lieber Vrouwen tot O-
 mel / ende op den derden Saterdagh is sy
 gheheelijck ghesont gheworden / ende tot
 huyx ghecomen zijnde / is een groote
 vzeuchde geweest van die ouders ende na-
 gebueren / tot welke sy gesont zijnde heeft
 ghelopen/ende zijn seer verblijt ende ver-
 wondert gheweest van die subijtelijcke ge-
 sonthept

Onse lieue Vrouvve

sonthepdt ende sterckhepdt des dochters
voorsz. gelijk als die na-gebueren voorsz.
tot seben toe / te weten : Henrick Lem-
mens. Item den vader van Henrick Lem-
mens/ontrent Lxxv. Jaerē out/ Ghijsbert
Gopens / Adriaen Bitters / Anthonis
Bopens / Willem Cloen / ende Adriaen
Aert Martenssen vader van Catharina
voorsz. dat hebben betuycht ende in ghe-
schzifte ober ghesonden aen den Pater ende
Susterkens van Maria schoot.

5. Creupelheyt ghenesen.

In den selven voorsz. Jaere is oock ver-
troost gheworden Margriet Jan Cup-
pers van Swammen/De welke vier Ja-
ren lanck creupel zijnde / ende geloost heb-
bende een bedebaert vooz ons liebe vrou-
we tot Omel is wel gaende gheworden/
ghelijkerwijs de voorsz. Margriet ver-
claerden vooz Heer Gheraerden van Bzei
Capellaen van Omel / ende Susteren van
Maria schoot/doen sy haer Bedebaert die
sy hadde gheloost/doende was.

6. Blintheyt ghenesen.

In den Jaere ons Heeren. M. D. XC.
IX. soo is vertroost gheworden Jenne-
ken een dochter van dyp Jaeren / wesende
die Dochter van Henrick Kepntkens
woonende tot Ghelder/in Ghelderlant ge-
legghen/welcke Dochterken was blind ge-
weest vier weecken lanck/eñ gebzocht zyn-
de van die ouders tot Omel / ende ghestelt
zijnde

zijnde vooz den Nuttaer van onser liever
 Vrouwen inder vooz. Capelle / is terstont
 siende geworden / wijsende met zijnen vin-
 ger op die beeldekens vanden vooz. Nu-
 taer / ende segghende tot zijne moeder: Siet
 daer zijn veel schoon beeldekens. Die moe-
 der wter matē seer verblijt zijnde / om meer-
 der verseeckeringe te hebben van't kints
 ghesichte / heeft laten vallen een spel op der
 aerden / om dat het dochterken soude opne-
 men / als dat is gheschiet / ende de selve op-
 genomen tot verseeckeringe sijns gesichts /
 welke de ouders des kints vooz ghenoeemt
 hebben dat vooz die gherechte waerhepdt
 verclaert / vooz Heer Dicriken vanden
 Zepberch Pater des Cloosters vooz. en
 vooz Heer Gheraert van Bzei Capellaen
 van Omel / ende Jan van Kest / en Jan
 Thijs Capel-meesters.

7. Blinde ghenesen.

In den selven vooz. Jaere is ghecomen
 zijn bedebaert doen Nicolaes den ober-
 lender wt den lande van Lutzenborch / die
 welke dyp Jaren blind gheweest is / ende
 comende tot Omel vooz onse lieve vrouwe /
 heeft wederomme vercreghen zijn gesichte /
 ghelijcker wijs als dat vooz die gherech-
 te waerhepdt die selve Nicolaes bekenden in
 teghenwoozdicheyt van beele Auditeurs /
 doen hem die waerheyt hier af vzaechden
 op den pzeckstoel die Cer: Heer ende M.
 Thomas Strick Pastoor tot Asten gelijck
 als

Onse lieue Vrouwe

als hy het selve bekent ende onderteekent heeft.

8. Kint verlost vant verdrincken.

Tot Heeze by Leendt in Peelant gele-
gen/was een seer jonc kint Henrick ge-
noemt / den soone van Mathijs Engelen
van Heeze / het voozsz. kindt gegaen zijnde
van zijn moeder om te spelen/is gheballen
in een diepe water. Die moeder vanden
selven kinde seer beducht zijnde/ende seer
bedzoest / socht het kindt ober al seer neer-
stelijck/ en int soecken ghelooft sy een Be-
debaert tot Omel/vooz onse liebe Vrouwe
metten kinde voozsz. te doen/en het is ghe-
beurt/dat die moeder daer nae wel een ure
heeft vanden liggen dat kint voozsz. opt wa-
ter sonder eenich letsel/ghelijcker wijs die
ouders voozgenoempt dat vooz die waer-
hepdt verclaert hebben/ doen sy die voozsz.
Bedebaert metten kindeghedaen hebben
vooz den Pater voozsz. ende vooz die Ma-
ter des Cloosters en Susteren ende veel
meer andere daer present wesende.

9. Lammeicheyt genesen.

In den selven voozschreiben Jare M. D.
1516. 15. is oock vertroost Anneken
Davids die dochter van wijlen Davids
van Gande / Die welcke wel vijf wecken
hadde gheweest cruepel/ende alsoo in hae-
ren lichaem ende lidmaten gestelt/dat sy in
die vijf weken noch gaen oft staen en coste/
die welke als sy heeft geloofst haer bebaert
vooz

voorz onse liebe vrouwe tot Omel / die sy daer na heeft gedaen / is terstont na der geloften ghedaen / gaende ghe worden / welke voorz. bedevaert sy heeft gedaen int selfde jaere den xvij. Julij. ende dit aldus voorz die waerheyt verclaert voorz den Pater voorz.

10. Creupelen ende Lamme ghenesen.

In jaer ons Heerē M. DC. is ooc vertroost gewordē Martē Thonis vā Heeze oudt ontrent twelf jaren / die welke een geheel Jaere soo creupel is gheweest / dat hy noch gaen / noch staen en coste / maer datmen hem moeste heffen ende dzaghen / den welcken als sy hem hebben tot Omel gebuert ende aldaer sittende in eenen stoel voorz dē Autaer / van onser lieber Vrouwen is wederom gaende ghe worden / als die voorz. Marten selber voorz die voorz. susterkens des Cloosters voorz die waerheyt verclaert / ende die susterkens het selve ghesien hebben.

11. Vallende siecke ghenesen.

In den selven voorz. Jaere is ghecomen die Pater banden Convent van Bijen ghelegen onder't Bisdom van Ceulen / die welke begaest zijnde met seer groote vallende siecke / dat somtijts soo hy verclaerden bleef ligghen wel een vze lanck oft hy doodt hadde gheweest. Ende met hem noch wesende een gheprofesside Suster banden voorzepden Conbendt / met naeme Suster

Onse lieue Vrouwe

Elisabeth / dock begaest met een vallende
steckte / Die welcke als sy alle beyde zijn
gecomen hen bedevaert tot Omel te doen /
om te besuecken aldaer die moeder Godts
Mariam / zijn alle beyde verlost van die
grootte vallende steckte / Daer sy te vozeng
waren mede seer deerlijck besmet.

12. Lammen verlost.

In den selven voorsz. Jaere is dock ver-
troost gheworden Janneken Peeters
van Nesen wt Gelderland / die welcke twee
jaeren soo lam ende creupel is gheweest /
dat sy niet eenen voet en heeft connen ghe-
gaen / ende ghelooft hebbende een Bede-
baert vooz ons lieve Vrouw tot Omel / is
wel gaende gheworden / ghelijcker wijs
Janneken voorsz. dat vooz die gherechte
waerheyt heeft bekent vooz die Suster-
kens des Cloosters voorsz.

13. Breucken ende ghebreck.

In den selven voorsz. jaere is Janneken
de dochter van Herman ende Geertruyt
van Wassenbozch / een dochterken van d'z
bierendeele jaers out / ende dock Chzistiaen /
het kint van Peeter Elskens / out een jaer
ende een half / alle beyde verlost van haren
banden ende onghesonthepdt / als dat die
moeders van den voorsz. kinderen hebben
verclaert vooz den Pater der Cloosters
voorsz.

Inden

Inden Jaere ons Heeren. **M. DC. J.**
 Soo is vertroost gheworden een maget
Mariken genoemt vander stadt vā **Dul-**
ken/Die welcke heeft ghegaen dzy jaeren
 lanck op twee crucken/ende alnoch te voo-
 rens een jaer ende een half creupel heeft
 gheleghen in haer bedde / sonder gaen oft
 staen / ende naedemael sy haer bedevaert
 gheloost hadde vooz ons liebe vrouwe tot
Omel/h heeft haer aldaer doen boeren/ende
 is aldaer inden selven voozsz. jaere op den
 vij. **M**ay verlost geworden van haer creu-
 pelheyt / ende te voet wederom gherepst na
 hups nae **Dulcken**/welcke mirakel is al-
 dus geschiet: onder dat sacrificie der **Mis-**
sen in teghenwoozdicheyt van die ingesete-
 nen van **Omel**/ ende veele buptē pelgrims
 daer pzent wesende/ in sulcker manieren/
 dat die selve voozsz. **M**ariken seer debote-
 lijk was biddende/zijn die crucken het een
 naest malcanderen wt haren armen ghetog-
 ghen/ die eerste crucke int beginsel van dat
 lesen vanden heplighen **E**uangelie/soo dat
 sy meynden dat cenich mensche hadde ach-
 ter haer staende/die crucken haer genomen
 hadde/ende omstende/als nu dat **E**uange-
 lium was ghelesen/ is oock die ander cruc-
 ke wt haren anderen arme ontoghen/ ende
 heeft alle beyde die crucken aldaer nae der
Missen ghehanghen besijden den **A**ltaer
 van onser lieber **V**rouwen/ ende alsoo ver-
 troost

Onse lieue Vrouvve
troost zijnde / te voet ghegaen naer haeren
hupse.

15. Lammicheyt.

In den selven voozsz. jaere / is oock ver-
troost Mert loef Ariaens van Heeze / een
jonck ghesel ontrent van xvj. jaeren out / die
welcke gheballen zijnde van eenen hoogen
kersen boom / heeft daer af behouden een
lammicheyt in zijn beenen / dat hy niet wel
en coste ghegaen / welcke nu doende zijn be-
debaert vooz onser Vrouwe inder Capelle
tot Omel / is wel gaende gheworden ende
doek ghesont gheworden / ghelijckerwijs
Mert voozsz. heeft bekent vooz Jan Kest
ende Jan Chijss Capelmesters ende meer
andere.

16. Lamme ende Creupele.

In den selven voozsz. Jaere is oock ver-
lost geworden van zijn creupelheyt Hup-
bert van Aelst / oudt ontrent xx. jaeren / seer
lam ende creupel / dat hy moeste op die aer-
de cruppen / ende datmen hem moeste heffen
ende draghen sonder iet te gaen / Die welc-
ke goede betrouwen hebbende tot de moe-
der Godts Maria / sprack tot zijn moeder /
waert saecke dat ick nu waer vooz ons lie-
ve Vrouwe / ick soude mijn crucken aldaer
laeten: Die moeder ghecomen zijnde met
haeren voozsz. sone Hupbert / seer lam ende
creupel als voozsz. is / is gelogeert sabontsz
in dat Cloosterken van Maria schoot / ge-
legghen by de voozsz. Capelle van Omel / en
als

als hy soude slapen gaen/soo heeft hem sijn moeder ende een vanden susteren des Convents voozsz. op dat bedde moeten heffen/ende dzagen/ende sanderdaechs des smozgens wederom hebben moeten afheffen en met eenen stoel dzagē in die Capelle voozsz. Waer inne hy ter stont is gaende geworden in presentie van Heer ende M. Viericken vanden Zeylberch Vater des Cloosters/ en Heer Geraert Capellaen der voozsz. Capellen/en der susters des Convents voozsz. ende beele Pelgrims daer van blypen ghecomen zijnde op den xv. dach der maendt Augusti int Jaere voozsz.

17. Lammicheyt.

In den Jaere voozsz. is oock verlost gheworden van sijn lammicheyt/ Jan Peeters van Stralen / Die welke een gheheel jaer ende eē half soo lam hadde geweest dat hy niet en coste gegaen/en gedaen hebbende sijn bedevaert vooz onse lieve Vrouwe tot Omel/ is aldaer wederom gaende geworden/als Jan voozsz. dat heeft bekent vooz den voozsz. Vater en susteren des cloosters.

18. Lamme handen.

In den Jaere voozsz. is oock verlost geworden vā sijn lammicheyt broeder Willem/ een geprofesside Religieus en priester wtter Abdijen vā Glabbeek/ de welke soo lam in sijn handē hadde geweest eē jaer oft daer ontrent/ dat hy geen Misse gedoen en coste/ en comende om te versoekē ons A. vrouwe
tot

Onse lieue Vrouwe

tot Omel/ is wede rom ghesont geworden
in zijn handen ende sterckheyt daer in ghe-
creghen / Welcke broeder Willem voozsz.
heeft eenen nacht gheslapen in dat conbent
van Maria schoot / ende dit voozsz. bekent
vooz den Pater ende Susteren voozsz.

19. Ghescheurtheyt.

In den Jaere onser Heerē M. DC. II. I.
is vertroost ghe worden Dierick van
Mander slo van Szemen / woonende in die
stadt van Denloo, / aengaende zijn dochter-
ken oudt ontrent twee iaeren / het welke
dooz veele schzepen ende crichten was / waer-
lijck ghebroocken / waer dooz Dierick
voozsz. die vader heeft ghelooft een Bede-
baert vooz ons liebe Vrouwē tot Omel / en
gedaen hebbende de voozsz. geloofden / heeft
terstont gheboekt beternisse in zijn dochter-
kē / ende dit aenmerckende de vader voozsz.
heeft des jaers daer na dat kint zijn doch-
terken mede ghenomen ende sijn bedebaert
ghedaen den eersten dach van Augustus
int jaer M. DC. II. I. en het kint is ge-
heel ghesont en wel te pas ghe worden / alst
voch al noch blijft ghesont / ghelijcker wijs
als naemaels die voozghenoemde vader
heeft bekent vooz den eerw: Heer Domi-
nicus Symonis Pastoor vader stadt Den-
loo / den eersten Sep. int jaer des Heeren
M. DC. V. en den selven voozsz Pastoor
dat attesterende met zijne eygen hant heeft
ouer

van Om el.

ober geschiedē aen die su sterkens van Ma-
ria schoot voozschzeben.

20. Ghescheurtheyt ghenesen:

In den Jaere ons Heeri: **M. DC. LXX.**
soo is Henrick Claessen van Aelst /
vertroost gheworden door een bedebaert /
die welke hy geloost / ende oock ghedaert
heeft inden selven vooz. Jaere op den dach
der bootschappe der moeder Godts Ma-
ria / Welcke Henrick vooz. aen beyde sijn
zijden seer was ghebzoocken gaende in ee-
nen ijeren bant / die welke als hy doende
was sijn bedebaert opt hooch tijdt vooz.
soo is hem den ijeren bant af gesprongen /
ende wel ghesont geworden / ende den bant
aldaer vooz ons liebe Vrouwe gheoffert.
Ghelijckerwijs Henrick vooz. vooz die
waerheyt heeft bekent vooz Jan van
Kest / ende Dries Janssen / ende die suster-
ren des Convents ende meer andere.

21. Ghescheurtheyt.

In den Jaere vooz. is op ons Heeren
Hemelvaerts dach inder Capelle vooz.
van Omel verlost van haeren bant Mari-
ken die dochter Jans muers van Peder-
weert / het welke Mariken vooz. heeft
vooz die waerheyt bekent vooz Jan van
Kest Capelmcester ende Susteren des
Convents vooz.

22. Ghescheurtheyt.

In den selven vooz. Jaere / sijn op den
Derden saterdach na Paesschen vier kin-
deren

Onse lieve Vrouvve

deren van Walbecck die ghebzoeken wa-
ren / worden verlost van hunne handen/
ende die aldaer gelaten tot een teecken hen-
der ghesontheydt vooz onse lieve vrouwe/
als die Susteren des Convents dat ghe-
tuygen ende gesten hebben.

23. Breucken ende siecke.

Item op den vijftē saterdach des voozsz.
jaers nae Paesschen / zijn aldaer oock
verlost geworden vijfkinderen van Arsen/
en Oudekercke / van hunne handen ende
ongesontheyt / ende die handē aldaer gela-
ten vooz onse lieve vrouwe / als oock die
voozsz. susteren des convents hebbē gesten.

24. Groote Kranckte.

Iden voozsz. Jaere zijn oock vertroost
gheworden Anthonis Jansse / met Anna
zijn huysvrouwe van Oudenkercke in ha-
ren soone van twee jaren / die welcke seer
langen tijt cranck hadde geweest / alsoo dat
die voozsz. ouders somtijts vooz doot lieten
liggen. Die voozsz. ouders hebben een be-
debaert geloofst vooz onse lieve Vrouwe tot
Omel / en die metten selven kinde doende /
is terstont het kint daer na genesen / dattet
binnen drij oft vier daghen wederom heeft
gaen spelen op die strate met grooter blij-
schap der ouders en groote verwonderinge
der naebuere / Die dat hebben geattesteert
aldus te zijn / als voozsz. is / vooz die Su-
sterkens handen voozsz. Convent van
Maria schoot.

Inden

van Omel.

25. Langhe Cranckte.

In den selven voozsz. Jaere is oock ver-
troost gheworden Dierick Jans van
Walbeek in zijn soone van vijf jaeren out/
het welcke twee jaeren alsoo cranck hadde
ghelegen/ dat die ouders despereerden van
zijn ghesontheyt/ want geen Meesters die
sp hadden versocht / en coste den kinde niet
helpē. Dierick voozsz. vader des kints heeft
ten lesten een bedebaert gheloost vooz onse
liebe vrowe tot Omel/ vooz het kint voozsz.
ende het kint is geheel ghesont gheworden/
als met Diericken hebben ghetuycht die
naegebueren Laurens Thonis/ ende Pee-
ter Jans/ vooz die susteren des Conbents
voozsz. ende verclaert hebben.

26. Stomme ghenesen.

In den voozsz. jaere op den xxv. dach van
May/ hebbē Herman Peeters ende Ca-
tharina zijn huysvrou / wt die Geldersche
Vogedije hen bedebaert ghedaen / die sp
hadden gheloost te doen vooz haer kint van
diz jaeren out/ het welcke stom was/ sonder
eenich woordt te spreucken / ende als die
voozsz. ouders die Bedebaert gedaen heb-
bende / ende wederom tot huyse comende/
soo hebben sp dat kint spreuckende ghebon-
den/ als die ouders naederhant hebben ver-
claert/ ende hunne naegebueren/ als Pee-
ter Gozts ende Henrick Vog:

Anden

Onselieve Vrouwe

27. Bloetloop.

Iden voorsz. Jaere is vertroost ghe-
worden / Beelken Peeters van Arsen/
die welke wel seven jaren lanck steck had-
de ghegaen vanden bloetloope / die oock
gheen Meesters haer daer af costen gene-
sen / die sy nochtans beele versocht hadden/
ende ghelooft hebbende een bedebaert tot
onse liebe vrouwe tot Omel / ende die doen-
de met groote devotie / is vanden voorsz.
cranchheit ghenesen ende gheheelijck ge-
sont gheworden / als Beelken voorsz. dat
heeft bekent vooz die susterkens en Thiel-
man Jans ende Peeters Coetsen.

28. Vallende sieckte.

Iden voorsz. jaere is oock vertroost Jan
Peeters van Stralen / die welke hadde
een soo groote vallende sieckte / dat hy som-
tijts wel een ure ende somtijts meer lach/
oft hy doot hadde gheweest / ende daer hy
hadde een groote pijn ende oock mede een
schickelijcke ghetier in zijn ozen / gelooft
hebbende een bedebaert vooz onse liebe
vrouwe tot Omel / ende die bedebaert ge-
daen hebbende is daer van verlost gewor-
de / als hy vooz die waerheit bekent heeft /
vooz die Susterkens voorsz. ende Peeter
Janssen.

29. Vallende sieckte.

Iden voorsz. jaere is oock vertroost ge-
worden / Suster Catharina cuppers / een
gheprofesside suster vanden Clooster van
Ouden-

Oudenkercke/ welke Catharina met een seer swaer vallende stechte was begaest/ die sy soo groot ende swaer hadde/ dat sy langhe bleef ligghen/ al hadde sy doot geweest/ welcker suster Catharina haer bedebaert ghedaen heeft vooz onse liebe Vrouwe tot Omel/ is daer af verlost geworden/ als sy vercleerden/ en met haer die naeghebueren Thielman Beelē ende Jacob Houts/ vooz die susteren des voozschreben Convents.

30. Kreupele ghesont.

In den Jaere onse Heeren M. DC. IIIII. is vertroost gheworden Gheraert van Heester by Gelder/ die welke hadde int Jaer onse Heeren M. DC. IIII. drij weecken soo kreupel gelegen/ dat hy in dien tijt geensins en koste gegaen oft ghestaen / ende ghe looft hebbende zijn bedebaert vooz onse lieue Vrouwe van Omel/ is wel gaende geworden/ welke Bedebaert hy selver te voet tot dyp reysen gedaen heeft / ghelijcker wijs dat Gheraert vooz. heeft bekent vooz den Pater vooz. ende Susteren den xix. Junij inden selven Jaere van M. DC. IIIII. Doen hy die bedebaert vooz. heeft ghedaen.

31. Ghescheurtheyt ghenesen.

In den selven Jaere heeft Henrick Waspas ende Maria zijn huys vrouwe van Stralen ghelooft een bedebaert vooz onse liebe vrouwe tot Omel / met een kindt van twee

Onse lieue Vrouvve

twee iaeren/dat seer ghebzoocken ende ge-
bzekelijck was / datmen ghemepnelijck
seyde/ende dat gheboelen hadde / datmen
dat kint daer af niet en soude connen ghe-
helpen ende verlossen. Dese voozsz. ouders
doende met het kint voozsz. hen bedevaert
int jaer voozsz. den xix. Junij is het kindt
gesont ende daer af wel verlost geworden/
als Henrick ende Maria voozsz. vooz den
Pater voozsz. bekent hebbē vooz die waer-
heydt inden jaere maendt ende daeghe als
voozsz. is.

32. Lammicheyt.

Inden selven voozsz. jaere is oock ver-
troost gheworden Thielman Annen/
woonende in die Geldersche Dogedijne van
een accedent / dat hy hadde ghereghen in
zijn beenen/ treckende van beneden af tot
zijn dijen/daer hy af hadde groote pijn/eñ
qualijck daer mede cost gegaen/ende doen-
de een ghelofte van te besoecken die moe-
der Godts tot Omel/ende die selve doende
int jaer voozsz. den xxij. Junij is daer ge-
heelijck af verlost gheworden als Thiel-
man doende zijn bedevaert int jare/maent
ende daghe voozsz. heeft bekent vooz den
Pater ende susterkens voozsz.

33. Ghescheurtheyt.

Inden selven voozsz. jaere zijn oock ver-
troost gheworden/ Meester Hans ende
Catharina Jaspers woonende inder stadt
van Venlo/aengaende hunnen sone van dyp
jaeren

tot Omel.

jaeren oft daer ontrent / dat was ghebzoocken / nademael sy metten kinde des voozsz. ouders hen bedebaert hebben ghedaen vooz onse liebe vrouwe tot Omel / den xxvj. Junij / is dat kint aldaer wel ghesont gheworden ende van sijnen bant verlost / ende die vooz onse Liebe Vrouwe gheoffert.

34. Befecktheyt.

In den voozsz. jaere is oock vertroost Jacob Pneu van kebelae / die welke wel seuen oft acht jaeren besmet hadde geweest met besiecktheyt / ende comende zijn bedebaert doen / vooz onse liebe vrouwe tot Omel / is daer af verlost gewordē / ende dierghelijcken oock Peeter Pneu een ende andermael besieckt sijnde / is oock daer af verlost gheworden welke alle beyde Jacob ende Peeter voozsz. dat bekent hebben vooz den Pater voozsz. ende met hen Jan Bolden xxvj. Junij. 1604.

35. Lamme handen.

In den selven jare voozsz. is oock vertroost gheworden Alept ter Stegen hups vrouwe van Peeter ter Steghen van Ghelder / die welke hadde lam geweest in haer handen ontrent vier jaeren / die welke als sy is comen besoecken die Moeder Godts tot Omel heeft die wederom wel roerende en ghesont ontfanghen / als Alept voozsz. den x. Augusti des voozsz. jaers heeft bekent vooz den Pater voozsz.

Onselieue Vrouvve

36. Besiecktheyt.

In den voozsz. jaere zijn oock vertroost
gheworden/ Jan Bol / ende Mechtelt
zijn huysvrou woonende tot Genebelingh
by die stadt Ghelder aengaende hen sone/
die dickmaels besieckt worde / ende doen-
de sijn bebaert vooz ons liebe Vrouwe tot
Omel/ is daer af verlost gheworden / ende
blijft wel ghesont.

37. Watersucht.

In den voozsz. Jaere is oock gesont ghe-
worden Mariken Jans een dochter van
Janniken van Hjnshberck/ die welcke seer
ghebzekelijck was in haer lichaem on-
trent twee jaeren/ soo dick van lichaem op-
gheblasen/ als een vrouwe die groot gaen-
de is van kinde/ op haer leste om te baeren
een kint/ alsoo dat Jan voozsept despereer-
den van haere gesontheyt/ versocht hebben-
de veel middelē/ van Meesters ende mede-
cijnen om haer te helpen/ maer ten heeft al
niet gheholpen. Ten lesten is Jan met sijn
dochter voozsz. ghecomen tot dyp reysen
vooz onse liebe Vrouwe van Omel/ ende sijn
is aldaer ghesont gheworden/ ende ghesont
ghebleven/ ende een jaer daer na heeft Jan
voozsz. dit bekent comende besoecken onse
lieve Vrouwe tot Omel/ ende Dierick van
Mandersee/ ende Andries Jan Driessen
roster der voozsz. plaetsen den xxiiij. Sep-
tembris/ int jaer 1604. ende is opgeschre-
ven dit mirakel van Heer Gheeraert van
Brep

Drey Capellaen tot Omel/ dooz begeerten
Jans boozf.

38. Ombekende crancke.

I Den boozf. jare zijn doek vertroost ge-
worden Willem van Maestricht ende
Catharina Wijnen zijn huys vrouwe / wij-
se moeder van Curemond/ aengaende haer
dochterken / het welcke hadde ghelegghen
wel onderhalf jaere in een groote cranck-
heyt/ niemant wel wetende wat booz een
sieckte was. Die ouders boozf. hebben
een bedebaert geloost booz onse liebe Vrou-
we van Omel/ ende die volbzacht hebben-
de met den kinde ende dochterken booz f.
ist wel ghebetert ende wel te pas ghewoz-
den / als die ouders boozghenoemt hebben
dat bekent booz die susterkens boozf. ende
met henne naghebueren vrouwen Willem
boozf. Marij Roij/ Elizabeth Franck/ en-
de Elizabeth Baertmans.

39. Vallende siecke.

I Den boozf. Jaere is vertroost gewoz-
de Lenaert ropen/ woonende binnen der
stadt van Curemond/ aengaende zijn doch-
terken van dzy Jaere genoemd Margriet/
het welcke een gheheel Jaer lanck hadde
besmet gheweest met een vallende sieckte /
ende Lenaert doende zijn bedebaert met
zijn boozsept dochterken is ghesondt ghe-
worden/ ende wel vander sieckte boozf. ge-
nesen / ende naemaels gesont gebleven/ het
welcke alsoo waerachtich te wesen hebben
getuycht

Onse lieue Vrouwe

getuycht **Lijsbet Francken** / **Lijsbet bart-**
mang ende **Marij ropen woone** nde in die
Swammeracker strate binnen **Guremonde**.

40. Befecktheyt.

In den Jaere ons Heeren **M. D. C. V.**
Is vertroost gheworden **Geraert Cuy-**
pers woonende inde **Gheldersche bogedij**
van zijn bestektheden / die welcke hem die-
maels was overcomende / dat hy binnen
drij uren gheen kennisse en hadde ende als
soo sterck ende gheweldich dat hem twee
mannen qualijck costen ghehouden / ende
gheloost hebbende zijn bedebaert vooz ons
liebe **Vrouwe** tot **Omel** / ende die ghedaen
zijnde / is wel ghesont geworden ende van
die bestektheyt die hy hadde verlost / als
Geraert voozs. dat vooz die waerheyt heeft
bekent vooz die **Susterkens** des voozs.
Convents den **x. Februarij**.

41. Ghetier int hooft.

In den voozs. Jaere is oock vertroost
Igheworden **Sophia** op den **Camp** van
Kernendonck / die welcke wel dertich Jae-
ren lanck soo groote ghetier heeft gehad in
haer hooft oft daer clocken geluyt hadden /
meynende van sulcke accident haer sinnen
te missen / welcke als sy haer bedebaert
hadde gheloost vooz ons liebe **Vrouwe** tot
Omel / is daer af verlost gheworden ende
ghenesen / dat sy daer niet meer af en ghe-
boelde / als sy dat heeft beleeden vooz die
waerheyt / vooz die **Susterkens** voozs.
den **xv.**

den xv. Meert / als sy haer bede'haert tot Omel was doende.

42. Ongheneselijcke open gaten.

In den voorsz. Jaere is oock vertroost ghe worden / Hester Ebaerts te Wijckendonck die welcke hadde een been met veel groote open gaeten wel twelf jaeren lanck / dat gheen meesters en costen ghenesen / die sy nochtans veele hadde versocht / daer oock Hester voorsz. zeven groote pijn aen was lijdende / dat sy dickmael hadde ghebeden aen haeren man / dat hy haer wildet oelaten / dat haer been af ghenomen soude worden. Ten lesten ghelovende haer bedebaert vooz onse liebe Vrouwe tot Omel / ende die ghedaen den 10. April in den voorsz. Jaere is haer been ghenesen / ende alle die open gaeten zijn toe ghegaen / die welcke Hester heeft laeten sien die Susterkens vanden Conbendt van Maria schoot / gheleghen by die Capelle van Omel / ende scheenen wel soo groot te zijn / datter wel een kintz buyste in die toegaende gaeten souden gheleedt hebben ghe worden / het welcke die voorsz. de Hester vooz Heer Gheraerden van Brep / Capellaen tot Omel / ende Susterkens vanden Convent voorsz. sept bekennt heeft waerachtich te wesen ende met haer de naghebuere Hester voorsz. sept Jan Ponden.

Onse lieue Vrouvve

43. Lamme leden:

In den voorsz. jaere is oock vertroost ge-
worden / Mechtelt in gheen Jude tot
Dennekerdonck / aengaende haer kindt
dat welcke langhen tijdt steck / ende cranck
hadde ghelegghen / ende allen zyn lidmaten
deerlijcke pijnne hadde / ende gheen ghewelt
in zyn beenen / ende andere lidmaten had-
de / cruppemde ober die aerde / hadde dat
bel van zyn knien af gecroopen / ende oock
groote gaten in zyn lijf dooz ligghen ghe-
creghen hadde / ende ten lesten ligghende
aldus vier daghen sonder spzeeken al had-
de dat kint doot gheweest. Mechtelt voorsz.
die moeder des kints / heeft vooz dat kindt
haer Bedebaert ghelooft vooz ons liebe
vrouwe tot Omel / ende het kint is wel ge-
sont gheworden / als Mechtelt dat beleden
heeft met haere naghebueren den x. dach
May te weten Jan ponden ende Sophia
op den camp / naegebueren Mechtelt vooz
schreven:

44. Ghescheurtheyt.

In den Jaere voorsz. zyn oock vertroost
gheworden Andries Pauwels ende
Margareta zyn huysvrouwe woonende
tot Stralen / aengaende haer kint van twee
jaeren / het welcke was ongesont / ende die
ouders ghelooft hebbende haer bedebaert
vooz onse liebe vrouwe tot Omel / is verlost
gheworden vanden bant vier weecken nae
Paesschen ende den bant voorsz. gheoffert
vooz

voorz onse Liebe Vrouwe tot Omel/als die ouders voorz. dat hebben beleden voorz die susteren voorz.

45. Vallende siecke.

In dē voorz. jare is ooc vertroost gewor-
den/Dierick Claessen vā Kepsers Weer-
de/die welke hadde eē seer sware vallende
siecke van beerthien dagē tot beerthiē da-
ghe/ende somtijt tot die weecken/ende
gheloost hebbende een bedebaert voorz ons
lief vrouwe tot Omel is daer af wel gesont
gewordē/als Dierick voorz. voorz den Pa-
ter des Cloosters ende Susteren voorz die
waerhz heeft bekent dē xxvj. Junij. 1605.

46. Doofheyt.

In den selven jaere is vertroost ghewor-
dē Margareta weduwe Henrick spets
van Genevelinghe / die welke voorz het
slaen van soldaten wel dyp jaren doof had-
de gheweest/ende gheloost hebbende hare
bedebaert voorz ons lief vrouwe tot Omel/
ende die met een goede betrouwe doende te
Paesschen int jaer voorz. is wel wederom
hoorzende gewordē/als Margareta voorz.
heeft voorz de waerheyt verclaert voorz den
Pater voorz. ende suster Lijntkē Michiels
van Peze ende Jan aen gheen dolen / den
xxvj. Junij. 1605.

47. Leuende vruchte.

In den selven voorz. Jare is oock ver-
troost gheworden Gheertruyt huysvrou-
we van Marcelis van Aken/woonende
tot

Onse lieue Vrouvve

tot Kuremonde/die welcke te boozens hadde met groot lijden gebaert d'ij kinderen naest malcanderen doodt zijnde/ende ghe-looft hebbende een bedebaert booz onse lie-be Vrouwe tot Omel/heeft ghebaert ende boozts ghebracht een dochterken sterck ende cloeck van leden / ghelijckerwijs als Gheertruyt boozsz. ende met haer Jozis van Aken ende Jken van Aken hups'vrou van Henrick van Aken dat hebben bekent booz Heer Dierickē vanden zeylberch Pa-ter des Cleesters ende susteren den eersten Julij. Anno. 1605.

48. Pijn inde beenen.

Iden boozsz Jaere is vertroost gewor-den/Wijnant Cuenen van Sebenum die welcke langhen tijt groote pijn hadde ge-hadt boven in zijn beenen ende is daer af verlost geworden dooz versoecken der moe-der Godts Maria tot Omel/op den dach ende Hoochtijt vā der bootschap der Moe-der Godts Maria / alst Wijnant selver heeft bekent booz ghetuyghen als boozsz. den eersten Julij. Anno. 1605.

49. Quade seericheyt.

Iden selven Jaere is oock vertroost ge-worden Baetken van Kessel/die welcke aen haer lichaem ghestelt was van zee-richeyt/ al hadde sy melaets geweest/dooz versoecken van die moeder Godts tot Omel / is daer af gheheel ghenescen / alsoo Baetken boozsz. dat heeft bekent booz den Pater

van Omel.

Pater voozsz. ende susteren den ij. Julij
opt hoochtijdt der visitation der moeder
Godts Maria/

50.

Ghescheurtheyt.

In den voozsz. jaere is oock vertroost ge-
worden Johanna van Basel/aengaende
haer kind en sone van een half jaer out/het
welcke is op onser lieber Vrouwen boot-
schap dach van zynen bandt en ongheson-
dicheyt verlost/alhier vooz ons lieve Vou-
we tot Omel van Johanna voozsz. ghe-
offert/ende dit aldus bekent van Johanna
voozsz. vooz ghetuyghen als boven/te we-
ten die Pater ende die Susteren des Con-
vents voozsz. den elfsten Julij.

51.

Blintheyt.

In den voozsz. jaere is oock vertroost ghe-
worden Henrick hongher / een jonghe-
linck van thien jaeren / van wt der stadt
Denloo/die welcke een tijt blind zijnde/en-
de zyn bebaert geloofst hebbende vooz ons
lieve Vrouw tot Omel / ende die doende
is op den dach van onser lieber Vrouwen
Hemelbaert dach verlost van zyn blind-
heyt der oogen/ghelijckerwijs als Marij
hongher moeder van Henrick hongher
voozsz dat vooz den Pater ende susteren
des voozsz. Convents bekent heeft.

25.

Blintheyt.

In den selven voozsz. Jaere is oock verlost
gewordē/Gophaert Beelen/ woonende
by Wassenborch/de welcke vātter smis af
int

Onse lieve Vrouvve

int jare **M. D. C.** vier / gheheel blind heeft
gheweest / dat hy niet met allen en sach / die
welcke is gecomen tot **Smel** / op den dach
bander wijdinge der boorzsz **Cappelle** / die
welcke altyt wort gehouden op den naesten
sondach boorzaende dat hoochtijt van de
Hemelbaert dach der moeder **Gods Maria** /
welckē dach in dat jaer. 1605. was dē
rijg. dach **Augustus** / als **Gopaert** boorzsz.
met zijn nagebueren / te weten **Lop Ruyss** /
ende die soon van **Lop** boorzsz. zijn bebaert
daer was doende / ende met vele tranen zijn
ghebedt doende booz dat **Beeldeken** der
moeder **Gods Maria** / is aldaer in tegen-
woozdicheydt van beele **Pelgrims** daer
zijnde / wederom siende ghewozden / Alsoo
dat **Gopaert** boorzsz. met **Lop Ruyss** en-
de den sone van **Lop** boorzsz. wese-
nde zijn nagebueren dat hebben bekent booz
die gherechte waerheyt / waerachtich te
zijn.

53. Ghescheurtheyt.

I Tem op den selven dach der wijdinge der
Cappelle te weten dē rijg. **Augusti** / zijn
twee ionghe soonen / die een van **Gelder** /
ont ontrent dzy jaren / ende dat ander van
Nederweerd van een **Jaer** / verlost alle
beyde van henne onghesondicheyt / en ont-
bonden van hare banden / en die aldaer ge-
offert booz ons lief **Vrouwe**.

Item op den selven boozsz. dach / is oock
 vertroost geworden den soone van Hup-
 bert Gitten ende Catharina Dijken van
 Denloo / oudt ses Jaeren oft daer ontrent /
 die welcke seer creupel was / gaende op
 twee crucken / ende comende zyn bedebaert
 doen / is met grooter blyschappe der ouders
 boozsz. verlost van zyn creupelheyt / ende is
 wel gaende geworden / ende heeft zyn cruc-
 ken aldaer booz ons lieve vrouwe neder
 ghehanghen ende is daer nae met grooter
 vzeuchde al springende seer ras gelooopen
 dooz die straete / hem na volgende beele pel-
 grims met grooter verwonderinghe / ende
 beele van zyn nagebueren van Denloo daer
 teghentwoordich zijnde / ende is alsoo wel
 wederom gaende ghereyft met zyn ghesel-
 schap nae Denloo sonder crucken.

Item op den selven dach als booz-
 schzeben is / ende op den boozsz. Jaere is
 oock vertroost gheworden Agnees die
 hupsvrouwe van Henrick Peeters / woo-
 nende in die stadt van Kempen / ghelegghen
 int Bisdom van Ceulen / welcke Agnees
 ses jaren lanck creupel zijnde / ende alleen
 gaende met twee crucken / behalven dat
 het een half Jaere was wat beter / ende als
 doen gaende was op een crucke / waer nae
 dat sy wederom wel vijftien weecken
 seer impotent wesende / in haer bedde heeft
 moeten

Onse lieve Vrouwe

moeten blijven ligghen/ sonder iet te gaen.
 Ten lesten ghelooft haer Bedebaert vooz
 ons lieve Vrouw tot Omel/ is terstont op
 gestaen ende wederom gegaen met eender
 krucken. Ende op den voozsz. daghe ghe-
 hocht zijnde vooz onse Lieve Vrouw tot
 Omel/ ende doende haer bedebaert vooz
 den outaer van onser lieuer vrouwe/ is per-
 fect ende wel gaende geworden/ ende haer
 crucken aldaer ghelaten in teghentwoozdic-
 heyt van veele Belgzims daer wesende van
 verschepden landen/ steden ende dorpen/ en-
 de met haer Claes van hallē/ Dierick cupl/
 Jochim trits ende Jan harens / die nae
 ghebueren van Agnees voozsz. dat attes-
 terende als voozsz. is vooz die gherechte
 waerheyt daer toe versocht zijnde op hae-
 ren eede/ vooz den Pater ende susteren des
 Cloosters voozsz. ende oock ter pzesentie
 Heer ende M. Thomas strijcken pastooz
 tot Asten die welcke tot dier tijdt was in-
 der Capelle voozsept ende hoorde aldaer
 de biechte van sommighe Belgzims / die
 oock dat selve mirakel aldaer hebben ghe-
 sien.

Dese bedebaert worden seer af gherae-
 den Agneesen voozseydt. van den ghenen
 die afghekeerd waren vanden Catholijc-
 ken ghelooue / ende oock mede van haeren
 man/ die welcke sp al heymelijck was ont-
 gaen/ om dese bedebaert te doen.

Iden selven boozs. Jaere is oock ver-
troost gheworden / Janneken Jans van
Achten gelegen in Gelderlant / die welcke
stom sijnde wel twee maenden lanck / ende
veel raets ghesocht hebbende / soo en hebet
haer niet geholpen : Ten lesten heeft haren
Wastooz haer geradē / dat sy haer bedevaert
soude gheloven booz onse lieve Vrouw tot
Omel welcke bedevaert sy met haeren va-
der hadde gedaen ontrent den 12. Augusti /
M. D. C. V. is terstont spreekende ghe-
worden / ende dit aldus heeft bekend booz
die gherechte waerheyt dooz den Vater en
Susteren boozsept.

Iden selven boozs. jare sijn ooc vertroost
gewordē Peeter ten Dulen met sijn hups-
vrouw Agata / woonēde in die Geldersche
Wogedijē / aengaende hen sone out ontrendt
acht dagen / en hebben die Ouders boozsept
aen dit kint ghesten / dat sijn rechte armken
tot veel werben achter op den rugge was
hangende / daer in gheen gewelt hebbende /
dan oft een cluppele beneben sijn zijde was
hangende / die ouders boozsept geloost heb-
bende haer bedevaert booz onse lieve vrou-
we tot Omel / en die gedaē hebbende / soo is
dat kint wel genesē / het welck Peeter Aga-
ta boozs. op haren eet dat af gebzaecht sijn-
de / en met hē Peeter pluel hen nagebuer dē
20. Augusti Anno 1605. hebben bekend.

Inden selven voozsz. Jaere is oock tus-
schen Paesschen ende Vincxten vertroost
gheworden Symon Cularts van Turn-
hout/woonende tot Venloo / ende wesende
aldaer Constabele / van zijnen huych der
kelen/die welcke hy langhe/ende dickmael
hebbende was met grooter pijnen in die
keele/ die welcke hebbende gedaen een be-
debaert vooz onse liebe Vrouwe tot Omel/
is daer af verlost gheworden als Symon
vooz ghenoeemt dat heeft bekent vooz den
den Pater/den xxvij. Augusti. 1605.

Item inden selven voozsz. Jaere is op
den abont banden feestdach der ghebooz-
ten bande Moeder Godts Maria / ver-
troost Jan den Becker van S. Anthonis
berge/van zijne blintheyt/ die welcke had-
de blint gheweest in zijn een ooge wel xxvj.
Jaren ende een halve / ende daer vooz die
kinder pocken ende is oock in d'ander oog-
ghe blint ghewest twee jaeren lanck / we-
sende een schamel man/ veel kinderen heb-
bende daer hy moest den cost vooz winnen.
Dese Jan voozsz. comende daechsz te vooz-
ren vooz den dach der gheboozten der moe-
der Godts Maria / met grooter devotie/
bitterlyck schrepende / ende oock biddende
die andere pelgrims/die daer in groote me-
nichte waren/dat sy oock mede wilde bid-
den vooz hem/op dat zijn ghesichte weder-
om

om mochte comen / het welcke hy tot dyp
 reysen met veel tranen heeft ghedaen ende
 ghebeneden / dat sy vooz hem wilde bidden/
 ende wederom neder sittende / soo ist ghe-
 beurt dat Jan voozsz. tusschen acht ende
 neghen uren wel stende is ghetworden in
 beyde zyn ooghen / met groote blyschap-
 pe van hem ende vanden anderen daer te-
 ghenwoordich zijnde / in een getal wel van
 hondert Belgzims van verscheden lan-
 den / steden ende dorpen. Ende tot seker-
 heydt dat hy siende was ghetworden / heeft
 hem suster Katharina van Heeze laten sien
 haer roosen hoepken / hem vraghende wat
 dat ware / ende heeft gheantwoort: Het is
 een roosen cransken ende oock wijfende die
 keerffen vbandende op den antaer / ende die
 welke lichter vbanden / heeft hy ghewesen /
 tot een seckerheyt zyns ghesichts. Ende
 dat dit alsoo waerachtich is gheschiet des
 Jans voozsz. soo hebben dit dier tijt mede
 gheatteestert zyn naeghebueren Cymbert
 Peeters en Peeters Jans wesende van S.
 Anthonis berghe / den vij. Sept. 1605.

60. Creupelheyt.

In den selven vooz. Jaere is oock ver-
 troost Leen Maeshens woonende aen
 den eenen eynde hy der stadt van Kempen /
 van haerder creupelheyt / die welke ses oft
 seven Jaeren gaende op een krucke / ende
 met een stoocken in die ander handt / is op
 den dach der geboorten der moeder Godts
 Maria /

Ⓒ

Maria /

Onse lieue Vrouwe

Maria / ghecomen om te doen haer bedes
baert tot onse lieve vrouwe tot Omel/ende
is in teghenwoozdicheydt van veele Pil-
grims aldaer verlost van haer creupel-
heyt / ende haer krukke ende stoocken al-
daer ghelacten ende gheoffert vooz onse lie-
be Vrouwe / als bekent heeft Leen vooz 3.
vooz den den Pater ende susteren vooz sept
ende vooz Heer Gheraert van Brep Ca-
pellaen tot Omel/ende Marten Diericks
ende Jan van Geyst / Schepenen tot Asten/
ende turghet selve doock mede Albert bij-
staert van Kempen.

61. Wonderbare passie.

In den selven jaere ende op den dach der
gheboozten der moeder Godts Maria/
is oock vertroost gheworden Thomas
Spijnen woonende aen die Nieukercke
by Ghelder / die welcke in ghedzoncken
hebbende eenen dzonck wt een gelas biers/
is daer af terstont soo cranck gheworden/
dat hy meynde te sterben/anders niet pre-
sumerende dan dat hy fenijn in ghedzonc-
ken hadde/ende heeft hem in alle zijn leden
gheloopen ende hem en docht niet anders
dan oft hadde gheleest / ende dooz bittende
was allen zijn lichaem / ende hem dochte
dat zijn sijn hooft met hamers werdt ghe-
slaghen ende wert alsoo in sijn lichaem dat
hy meynden te bozsten/ ende daer by wo-
den hy berooft van sijn ghehooz/dat hy ge-
heel doof wert / ende besocht hebbende
ver

verscheyden meesters / ende hebben hem
 niet connē helpē / maer het wert al quader /
 dat hy ten lesten berooft wordē van sijn sin-
 nē / dat hy liep anders niet dan een rasende
 mensche ende ginck liggen in cuplen ende
 grachten. Ten lesten soo heeft Vesther die
 hupsvrouwe van Thomas sijnen voozsz.
 vooz haeren man geloofst haer bebaert vooz
 onse liebe vrouwe tot Omel / ende heeft hem
 aldaer laten voeren op een karre / opt hooch-
 tijdt der gheboorten der Moeder Godts
 Maria / ende is aldaer verlost gheworden
 van allen sijn cranckhepdt / die welcke hy
 wel elf Jaeren lanck hadde ghedraghen /
 ende hy heeft sijn ghewoont wederom ghe-
 creghen ende alle sijn sinnen ende verstant
 soo perfeckt / als hy dat te voozens hadde
 ghehadt ghelijckerwijs als dat Thomas
 vooz seyd vooz die waerhepdt heeft bekent
 ende met hem Albert Jans / ende Jan
 Epers vooz Heer Diericken vanden Zep-
 berch Pater des Cloosters vooz sept.

62. Gheraektheyt.

In den selven voozsz. jaere is oock ver-
 troost gheworden Janneken Peeters
 van Wees die Nieuwstadt in den lande van
 Cleef / die welcke was gheraecht gheweest
 in haer rechter zijde vanden hooft totten
 voeten toe / alsoo dat haren arm beneben
 haer was hanghende sonder eenigh ghe-
 weldt / recht oft hy doodt hadde ghe-
 weest. Dese voozsz. Janneken heeft dyp sa-
 terdaghen

Onse lieue Vrouwe

terdaghen gedaē haer bedebaert vooz onse
 V. Vrouwe tot Omel/eñ den derden sater-
 dach is wederom ghesont gheworden van
 alicken onghemack / en haren arm ende
 haer zijde wederom gheweldt daer in ghe-
 cregghen / ende is soo ras in dat gaen ghe-
 worden dat sy haer gheselschap af gegaen
 heeft. Dit heeft Jenneken vooz. bekent
 waerachtich te zijn vooz den Pater ende
 die susteren des vooz. conbentis den x.
 Octob. 1605. ende met haer die naghebue-
 ren van Jenneken Hupbert Henricks / en-
 de Claes Jans.

63. Coortse.

In den Jaere ons Heeren M. DC. vij.
 is vertroost gheworden / Gopaert Coz-
 tens soon van Kerpier Coztens ende Ma-
 rie Tullen woonende tot Kuremonde inde
 Swaen aē die Czanerpoozt / welke Gop-
 aert vooz. hadde ghecreghen die Coztse
 op S. Martens abont / die welke hy dic-
 mael op eenen dach dypmael creech / ende
 daer nae soo groote ende excessiue hitte dat
 hy meynde te verhzanden / duerende van
 smorghens tot nae den middach / ende ghe-
 looft hebbende een bedebaert vooz onse lie-
 ve Vrouwe tot Omel / heeft terstont ghe-
 voelt beteringhe / ende daer nae terstont is
 hy oock verlost gheworden / als dat Gop-
 aert vooz. vooz die waerheyt heeft bekent
 vooz die Religiouse Susteren des Cloo-
 sters voozsept.

Inden

Iden selven voorsz. jaere is oock ver-
troost geworden Agnees die huysvrou
van Anthonis Gerits woonēde tot Ber-
kel by Maesepck / die welke hadde ghe-
creghen tusschen Paesschen ende Pinxten
een seer groote ende grouwelijcke sieckte/
ende dat alle daghe / soo swaer ende crach-
tich / dat haer vier ofte vijf mannen qualijc
kosten ghehouden / ten waer datmen haer
hont / ende datmen anders niet en presu-
meerden / dan dat sy was beseten vanden
hoosen byant vander hellen. Dese Agnees
heeft ghelooft haer bebaert vooz ons lieve
Vrouwe tot Omel / ende haer sieckte is be-
gonnen te verlichten / welke bedebaert
Agnees voorsz. wullen ende verboets met
grooter deuotien heeft ghedaen op Licht-
mis dach / ende is aldaer verlost ende per-
fect ghesont gheworden / als Agnees ter
selber tijt dat heeft bekendt vooz die Suste-
ren des Cloosters voorsz. ghelijckerwijs
als dat M. Thomas Strijcken Pastoor
tot Asten oock heeft verclaert waerachtich
te zijn.

Iden selven voorsz. jaere is oock ver-
troost gheworden Mechtelt Staethens
van Staelen / die welke wesende tot elf of
te tweelf reysen besickt met een seer swaer
vallende sieckte / ende hebbende oock seer
groote pijn in haer lichaem / ende als sy

Onse lieue Vrouvve
hadde gelooft een bedebaert tot ons Liebe
Vrouwe tot Omel / ende te besoecken die
voorsz. plaetse tot Omel / is daer gheheel
afverlost gheworden / als Mechtelt voorsz.
dat heeft bekent vooz Heer Gheraerden
van Bzep Cappellaen vā Omel / ende noch
meer andere haer naegheburen den iij.
Junij. Anno M. D. C. VI.

66. Creupelheyt.

In den selven voorsz. jaere zijn oock ver-
troost gheworden / Geraert Lemmens
ende Christina sijn hupsvrou vander stadt
Denloo / aengaende haren soone van ses ja-
ren oudt die welcke creupel was / ende een
grootte pijnne was lijdende in sijn ledekens /
en dat wel dyp jaerē naest malsanderē was
duerende / Die ouders voorsz. geloost heb-
bende haer bedebaert / ende die doende met
haeren sone voorsz. vooz onse liebe Vrouwe
tot Omel / op den avont vander wijdinghe
der Capelle te weten / den xij. Augusti des
voorsz. jaers 1606. is haeren soone daer af
gheheel verlost gheworden / ende is wel
gaende gheworden met grooter blijshappe
des ouders / ende zijn crucken aldaer ghes-
offert / ende gelaten / het welcke is geschiet
in teghenwoordicheyt vanden Pater des
Conbents van Maria schoot ende seer veel
bozgers vā Denloo / ende andere Pelgrims
van andere steden ende dorpen.

67. Ghe-

Item inden voozsz. Jaere op den abondt
vanden hoochtijdt vander Hemelvaerts
dach der moeder Godts / te weten den beer-
thiensten Augusti zijn verlost van haere
onghesontheden / te weten : een kindcken
van Jan van Caukercken ende Jenne-
ken zijnder hupsvrouwe van dyp Jaeren/
het welke hadde ghegaen inden bandt dyp
vierendeel jaers. Item dat kindcken van
Mariken Cuppers van Kepsers bosch vā
vier Jaeren oudt / onghesont zijnde. Item
het kindcken van een jaere van Elisabeth
Peeters van Lotten / oock onghesont sijnde
welcke alle dyp voozsz. kinderen sijn verlost
van hunne onghesondicheyt ende vanden
als voozsept is / als die voozsz. ouders een
pegelijck van hun kint / dat hebben bekent
vooz die waerheyt.

In den voozsz. Jare is oock vertroost ge-
worden / Anneken die hupsvrouwe van
Jan Ghelijnter van wachtendonck / woo-
nende op eenē Bouhof by Wachtendonck /
die welke seer crom gaende was op een
houdt / ende hadde oock seer groote pijn
in alle haer leden / ende is ter selver tijdt als
voozschzeben is / ghecomen tot Omel / haer
Bedebaert doende vooz onse Liebe Vrou-
we / ende is aldaer wel recht gaende ghe-
worden / ende haeren houte aldaer gelaten /
en met haer geselschap ras ober gegaen tot

Onse lieue Vrouvve

hynswaert / als Anneken voozsz. dat heeft
bekent vooz den Pater des Cloosters vooz-
sept / ende heeft begheerdt van hem dat hy
wilde opschryben.

69. Lamme leden;

Item indē voozsz. jaere is oock vertroost
Igheworden / Beelken die dochter van
Gheraert Engelen / woonende in die stad
van Dulcken / die welke hadde wel beer-
thien oft byschien jaeren seer impotent ende
machteloos gheweest in haer handen ende
armen / dat sy die niet en coste gebzengen
aen haer hooft / oft eenich wercke daer me-
de coste doen / maer waren vooz haer ende
beneben haer hanghende sonder eenich ge-
welt daer in te hebben / welke Beelken
voozsz. ghelooft hebbende haer bedebaert
te doen vooz onse lieve Vrouwe tot Omel /
ende die doende op het hoochtijt van onser
Lieber Vrouwen Hemelvaerts dach / heeft
in haer armen en handen goede gesontheyt
ende beteringhe vercreghen / als Beelken
voozsz. dat vooz die gherechte waerheydt
heeft bekend vooz Heer Diericken vanden
Zeylberch Pater des Cloosters voozsz. dē
achstē Septemb. Anno. M. DC. VII.

70. Groote cranckheyt.

Item inden voozsz. Jaere is oock ver-
troost geworden inder maent van Augu-
sto / Suster Margriet Gozts / een gepro-
fesside suster van den regularissen binnen
der

der Stadt vā Weert die welcke int vierde
Jaere seer allendich was quelende / welcke
sp met dyp Bebaerden die sp heeft ghe-
daen voorsz. lieve vrouwe tot Omel / ge-
heel gesont is ghe worden / ghelijck alst
blijck lanck ende bzeet wt die ghetunghe-
nisse vanden Cer: Pater des Convents
voorsz. ende Priozinne des selfs Cloosters
ende andere / ghelijck als hier nae volcht
die Copije ghesonden tot Omel / aen den
Pater van Maria schoot ende susteckens
aldaer.

Inden naem ons Heeren Jesu Christi
ende sijnder liever Moeder ende Maghet
Marie. In het Susteren clooster der Re-
gularissen binnen Weert / is een suster met
naeme Suster Margriet Gozts xxvij. ja-
ren out / die welcke als sp nu int vierde jae-
re seer ellendich hadde gaen queelen met
grooter pijnen in haer lichaem / alsoo dat sp
haeren aessem niet eens en coste verhaelen
sonder groote pijn / ende doock verscheyden
medecijn Meesters hadde versocht / ende
niemant van haerder eenighe haer eenich-
sins en kosten ghehelpen / en van haer lanck
leven in deser tijdt altemael desperceerden.
Soo heeft sp ten lesten alsoo grooten be-
trouwen metter hulpen Godts ghecregen
op dat Godt almachtich ende sijn alder-
heplichste moeder ende Maghet Maria /
dat sp met vast betrouwen liet voorsz. /
dat sp van haere langhe gheduerige quae-
le

Onse lieue Vrouvve

le soude mogen ghene sen/waert saecke dat
 sy met oozlof ende dispensatie van onsen
 Eerweerdichsten Heere ende Bisschop van
 Kuremunde (om dat sy besloten was) sel-
 ver in persoon drijmael onse lieve vrouwe
 tot Omel mochte besoecken/welcke dispen-
 satie ende consent van onsen Eer: Heer ende
 Bisschop nu vereregen hebbende/ende een
 vaste geloofte ghedaen hebbende/ met con-
 sent van haeren obersten om bedebaert te
 gaen tot onser liever Vrouwe tot Omel/al
 was sy ooc op dier tijt buytē haer verstant
 (want den ij. Augu. Anno. 1606. als den
 bode tot onsen Eer: Heer den Bisschop sou-
 de reysen om dispensatie vooz haer te ver-
 krijghen / soo viel sy in grooter krenckten/
 ende lach wel twee daghen sonder verstant
 dat wy altemael sozhdē vooz haerder doot)
 maer als voozsept is / den bode nu bren-
 gende dispensatie van onsen Eer: Heere dē
 Bisschop/ende nu haer beloosten onser lie-
 ve vrouwe tot Omel ghedaen hebben-
 de / al was sy sonder verstandt / soo is sy
 nochtans terstont dooz die gratie Gods/
 ende hulpe der gloziooser moeder ende ma-
 ghet Maria wederom tot haer volcomen
 verstant ghecomen/ende alsoo veel sterckte
 vercreghen dat sy den elfsten dach der sel-
 ver maendt Augusti gheheel te voedt tot
 onse lieve Vrouwe tot Omel is gherepft
 vijf ofte ses uren gaens verre/ende nu al-
 daer comende) soo is sy wederom aldaer
 in

in grooter erenckten gheballen/maer heeft
 alsoo veel sterckte aldaer dooz die hulpe der
 alderheplichste Moeder ende maget Ma-
 ria verkregen van Godt almachtich/dat
 sy hy nae wederom nae Weert is gherep-
 te voet. Desghelijck acht dagen daer nae/
 als sy die tweede repse wederom daer quam/
 soo is haer oock het selfste bycans geschiet/
 als de eerste repse. Maer die derde repse
 acht dagē daer nae/als sy nu wederom na
 Omel gonck om haer bedebaert volcome-
 lijk te boldoen ende nu der Capellen van
 Omel genaeckende/doen heeft sy claerlijk
 geboelt/dat Godt almachtich dooz zijn on-
 sprekelycke barmhertichz en dooz die ver-
 dienste zijnder alderheplichste moeder ende
 maget Maria/haere goede oude Gesonthz
 wederom heeft verkregen ende volcome-
 lijk verleent/alsoo dat sy nu teghenwooz-
 dich alsoo ghesont is ende welbarende nae
 den lichaem/ende oock (als ick hope) nae
 der stelen als sy eenichsins soude moghen
 wenschen/ende als sy in langhen tijdt noyt
 van te boozens is gheweest/waer van dat
 Godt almachtich inder eeuwicheydt/ende
 zijn alderheplichste moeder ende Maghet
 Maria moet zijn gebenedijt ende gheloofst
 nu ende inder eeuwicheyt. Amen. Dooz
 kennisse ende waerachtich teckē der waer-
 heyt dattet alsoo is geschiet/als hier boven
 in alles verhaelt is/soo verelaeren ende be-
 bestigen dat wy selbē/dit metter waerheyt
 bevondē hebben. 1606. den xxvj. Augusti.

Onse lieve Vrouvve
Alsus onderteeckent.

Ego F. Adrianus Marcus. Pater vanden sel-
ben Clooster / ende Mater Suster Catha-
rijn Henric / ende Supprioziune Suster
Maria Pijtens ende voorts allen den
Raet met het gheheel Convent.

71. Onghenefelijcke svveeringhe.

In den Jaere M. DC. D. Soo heeft
I verclaert voorsz. Heer ende M. Diericken
vanden Zepberch Pater ende voorsz. die su-
sterkens van Maria schoot / Jan op geen
speet woonende onder dat stedekē Buerick
ghelegen int lant van Cleve by Wesel / dat
hy heeft ghehadt van een sweeringhe dyp
groote open gaten / die een op zijn rechte
schoudere / ende een op zijn lochter schoude-
re / ende die derde onder zijn lochteren arm /
die welke Jan voorsz. wel ix. Jaren ghe-
dragen heeft en datter stukken van schene-
ken zijn wtgheswozen soo lanck als eenen
vingher / ende hadde in middelertijt alle
beele raedt versocht aen Meesters die hy
toste ghecrighen / maer geen meersters en
kosten hem niet ghehelpen. Ten lesten heeft
Jan voorsz. zijn Bedevaert ghelooft voorsz.
onse lieve Vrouwe tot Omel / ende die bedevaert
doende / zijn alle die opene gaeten toe
ghegaen / ende van selfs ghegeelt ende wel
toe ghebleven sonder ict op te bzecken / als
Jan voorsz. dat op zinnen rede heeft ver-
claert alsoo waerachtich te zijn / als voorsz.
is voorsz. die Susterkens voorsz. ende Pater
voorsz.

voorzeyt die weleke dooz sijn eyghen schry-
ben dat oock betuyghet / die licteekenen
met de Susterkens voorszeyben gesien te
hebben.

72. Periculose vvonde.

In den Jare ons Heerē. M. DC. V J.
Den ij. Novembz is vertroost gewordē
Keynhart Wiffchers een hoochduytsche
Soldaet ghebozen wt een steken ghenoeemt
Saerburch / ligghende int Garnisoen tot
Stralen / welke Keynhart voorsz. onder
meer andere in eene schermutsinghe tegen
zijne vyanden heeft ghecreghen een seer
groote wonde in zijn boven been bouen zijn
kie / soo dat hy zijn been niet ghebuyghen
en coste / noch daer mede ghegaen dan op
twee crucken / wt welke wonde oock seer
oberbloedich loopende was lijwater. Hy
heeft daer toe versocht goede meesters om
dese wonde te cureren / maer sy en hebben
hem niet geholpen / want zijn been en heeft
gheen plaesteren willen verdraghen. Die
Meesters hebben hem gheraden / dat been
af te laten nemen / dat welke Keynhart
voorzeyt niet gheerne en dede / ende als hy
nu hadde ghehoort van die mirakelen van
ons lieve Vrouwe tot Omel / is ghecomen
aldaer en ons lieve Vrouwe dymael ver-
socht / blijvende middelertijt tot Zomerē /
wesende een dozp maer een ure gaens van
Omel voorsz. wt welke dorpe was gebo-
ren zijn huyfzrouwe genoemt Peeterken
dochter

Onse lieve Vrouvve
dochter van Jan Engelen / waer nae dat
hy wederom ghegaen is in sijn Garnisoen
tot Stralen.

Ende daer nae Keynhart boozsept lig-
ghende inder nacht op zyn bedde / heeft als
sulcke begcerten ende betrouwen ghecre-
ghen op ons lieve Vrouwe dat hem dochte
haer Figure te sien / ende booznemēde noch
een te versoeken ons lieue Vrouwe tot O-
mel / ende als dat booznemen boozsz hy had-
de ghedaen / soo zyn inden selven nacht zyn
quetsueren toeghegaen / ende genesen / ende
wel genesen blebē. Als nu Keynhart booz-
sept geboelden beternisse / heeft op geweckt
zyn hups vrouwe ende hebben dat been be-
sien / ende bebonden gang ende gheheel ge-
nesen te zyn / het welck daer nae wel dertich
hozghers ende meer hebben comen sien in-
der boozsz. Stadt Stalen / ende daer affeer
berwondert waren van dat ghenesen des
beens / soo sp oock dat van te boozens had-
de ghesien / Keynhart boozsz. heeft zyn Be-
debaert ghedaen ende te voet ghecomen tot
Omel / op den dach vander bekeeringhe
van S. Pauwels. Int Jaer M. DC.
VII. aldaer zyn crucken booz ons lieve
Vrouwe ghehanghen / Ende dit boozs. mi-
rakel op zynen Eedt verclaert heeft waer-
achtich te zyn booz den Pater des Con-
vents / en Susteren boozsz. die welke dē sel-
ben Keynhart drijmael aldaer comēde ge-
sien hebben / als sp hen oock liet sien die
wonde

wonde boozsept die welcke seer deerlyck
was ghestelt / ende oock den vierdemael
hebben hem gesten aldaer comen zijn Be-
debaert doende / ende aengesten die wonde
boozschzeben wel ghenesen.

73. Blinde ooghen.

Dit zijn die meeste bekende mirakelen
in dese corte boozleden Jaeren aldaer
gheschiet / wt welcken men mach conside-
reren wat aldaer in die boozgaende tijden
ende Jaeren zijn geschiet / die welcke booz
negligentie der regeerders der Capelle niet
aengeteekent en hebbē / daer zijnder noch-
tans veele geschiet daer noch af vā sommi-
ge seker kennisse hebben / gelijcker wijs dat
geschiet is aen Johanna Dochter vā Pee-
ter Gijsberts vander Coeberinge onder S.
Oedenroep gelegen / ende tegenwoozdich
weduwe van Jan van Peessel saligher /
Secretaris in zijn leuen van Peelandt /
welcke Johanna boozsz. doen so out was
ontrent dertchien oft veerthien jaren blindt
was in haer slinker ooge / daer in hebben-
de groote pijn sonder ophouden en laeffe-
nisse / welcke blinthept en pijn se wel vier
oft vijf jarē hadde gehad / welcke Johanna
dooz inductie van Genobeba haerder moe-
der en heeft een bedebaert met haer moeder
gedaē booz ons lieve vrouwe tot Omel / en
heeft geboelt laffenis vā die pijn en strec-
ten in die ooge en naemaels al noch drij sa-
terdagen achter eē gaēde haer bebaert met
haer

Onse lieue Vrouvve

haer moeder voorsz. heeft volcomen claricheyt ghecregen / ende oprecht ghesicht sonder eenighe blinthept oft weedom / tot op den dach van heden toe / alst oock bzeeder blycht dooz dat Notariael instrumēt waer of alhier de Copije volghende is.

Op heden den 25. dach der Maendt April Inden jare 1607. comparerende vooz my Notaris Apostolijck ende getuyghen nae beschreven ten huyse des Oeckens van S. Jans binnen t' Shertoghenbosse ghestaen op ten Papenhulsteghen ober het Kerckhof der Cathedzael der Kercke van S. Jan voorsz. die Eerz Johanna wettige Dochter Peeter Gijssbrechs vander Coeveringhe ende achterghelaten Weduwe Jans van Heessel saligher Secretaris van Peelandt in zynen leven / oudt ontrent 64. jaren / ende heeft herclaert vooz die oprechte waerhept dat sy oudt wesende ontrent 13. oft 14. jaren blindt was in haer sincker ooghe ende in blinthept gheweest was van 4. oft 5. jaren hbbende groote pijn inde voorsz. ooghe sonder op houden ende laeffenis / ende dat sy dooz inductie van Genobeba Weduwe Peeter Gijssbrechs voorsz. haer Moeder ende andere die by die voorsz. Genobeba herclaerden ende sepden van groote en wonderlijcke Mirakelen die daghelijck gheschieden inde Capelle van onser Lieve Vrouw tot Omel / onder Asten / in Peelandt /

landt / by welke Capelle ghesicht was
 een Cloosterken vanden derden reghel van
 S. Franciscus genoët In Maria schoot/
 hoozende den dienst Godts inde voozsz.
 Capelle / ghecomen is om haer bedebaert
 te doen met Genoveba voozsz. inde Capelle
 tot Omel/ende haer bedebaert gedaen heb-
 bende / laeffenis van pijnen ende steck-
 ten inde ooge vereregen heeft / sonder noch-
 tans het ghesicht in de slincke ooge te heb-
 ben. Ende verclaert daer nae noch tot d'z
 repfen toe / op d'z naest-comende Saterda-
 ghen met haer Moeder bedebaert gedaen
 te hebben / ende heeft vol-comen claerhepde
 ghereghen / ende oprecht ghesichte si deer
 dier tijt af sonder eenighe blinthept te heb-
 ben / oft daer in ghehadt te hebben tot op
 den dach van heden toe. Danckende Godt
 almachtich die haer dooz Maria Godts
 Moeder van die voozsz. steecten / pijnen
 ende blinthepde verlost heeft. Verclarende
 daer-en-boven dat sy eer dat die bedebaert
 by haer ghedaen is gheweest verscheyden
 raedt gebzupcht heeft om hulpe ende troost
 te crighen tot t' Shertoghenbossche / ende
 andere plaetsen / sonder nochtans eenighen
 troost te vinden / dan alleenlijck dooz Godt
 almachtich ende zyn liebe Moeder Ma-
 ria / soo dat voozsz. staet. Alle het welcke sy
 verclaert alsoo voozsz. is waerachtich te zyn
 ne op haer waerhept / bereet zynde by alle
 tijden by Eedt te affirmeren. Aldus ver-
 clart

Onse lieue Vrouwe

claert inde Decanije van S. Jans boorsz:
daer ober ende by waren die Cer: Heere
ende M. Ghysbrecht Coeverincx Licen-
tiaet inder Godthepdt. Deeken van
S. Jans (die oock verclaert dickwils uyt
Genobeva zijn Moeder saligher verstaen
te hebben dat Johanna boorsz. haer Doch-
ter steeck blint zijnde in de sfincke ooghe
dooz Mariam vertroost is gheweest / ende
dat sy met haer Dochter tot dyp repfen toe
ghevaren is gheweest tot Omel op dyp
verscheden Saterdaghen naest een vol-
ghende / ende Jan Henrick Lavaerts van
Tongerlo / als ghetupghen lof-weerdich
van gheloobe hier toe gheroepen ende ver-
socht. Aldus Onderteeckent Gisbertus
Coeverincx Presbyter testis. Johannes Henrici
Lavarts à Tongerlo testis, ende ick Henrick
vander Weyen Prieester ende Pastoor van
den grooten Bagijnhof binnen t'Sher-
toghensbossche / ende Notaris Apostolijck
hebbe oock present geweest ober de boorsz.
verclaringhe met de boorzghenoemde ghe-
tupghen.

74. Stommicheyt.

Desghelijckx dat oock gheschiedt is in
den jare M. DC. Lxxij. aen een Reli-
giense Suster Anna Was ghenaemt / uyt
het Clooster van S. Barbara Gard ind e
Stadt van Rijnsberck ghelegen / de welc-
ke stom hadde gheweest 2. jaren / ende een
half / alsoo dat sy niet een woort en coste ge-
sprecken /

van Omel.

spzeken/maer oock met schziften haer moes-
ste biechten. Dese Suster Anna is gecome
om haer Bedebaert te doen tot Omel/ende
heeft sommigen tijdt ende dagen gheweest
in dat Cloosterken van Maria schoot by-
de Capelle van Omel ghelegen/ ende heeft
daghelijckx inde Capelle voorsz. vooz den
Nutaer van onse V. Vrouwe haer debaot
ghebedt ghedaen / ende is op den achtsten
dach / dat sp Suster Anna voorsz. by die
Susterkens vooz ghenoeemt was gheco-
men/ eer perfeckt spzeckende geworden/
als daer af ghetuygenisse gheeft den Cer-
Heer ende M. Dierick banden Zeylberch
Pater des Cloosters die oock de Biechte
van Suster Anna pas voorsz. in geschzifte
hadde ghehoort / ende alle de Susterkens
dier tijdt wesende inden voorsz. Clooster/
die dit Mirakel hebben ghesien.

75. Blinde, Stomme, ende Creupele.

Deschelijckx dat oock is gheschiet in-
den jare 1585 aen Mariken Dochter
van Jan Beck van Helmont ende Eliza-
beth zijne Hupsvrou / vier jaren oudt ende
een half oft daer ontrent / welck Mariken
was Blindt / Stom / ende Kreupel / niet
gaende/die Ouders voorsz. zijn ghcomen
haer Bedebaert doe met den voorsz. Doch-
terken tot Omel / ende hebben aldaer
Misse vooz laten doen / ende is onder den
dienst vander Missen voorsz sept stende/
gaen-

Onse lieue Vrouwe
gaende / ende sprekende gheworden / met
grooter vzenchde ende blyſchappe der Ou-
ders boozsz. als dat beele bande Suster-
kens al noch kennelyc is en bekent / die Ou-
ders boozsz. hebben doen ter selver tyt ghe-
comen in't Cloosterken boozsz. de Suster-
kens een eerlycke recreatie aen ghedaen /
haer met Wijn ende Bier beschenckende /
als dat den Pater boozschzeben betuycht
waerachtich te zyn.

67. Vercrompen Been.

Desghelyck dat Mirakel / dat langhe
te boozen is gheschiet aen eenen ghe-
naempt Henrick geldens van Heerffel / een
Ingheseten des Dorps van Lirop / wiens
boet metten been was ghewassen achter
aen zyn eers-bil toe / het welke hy hadde
ghecreghen aen eenen danse / ende behielet
een heel jare lanck / gaende op t wee crucke /
Henrick boozsz. is met zyn crucken gheco-
men alle Saterdaghen ende Hooch-tijden
der Moeder Godts Maria tot Omel / al-
daer met grooter devotien zyn ghebedt
doende / ende is ten lesten vertroost ghewo-
den / soo dat zynen boet daer af is ontlost
gheworden / ende wederom recht in zyn
plaetse ende junctueren ghespronghen ende
is wel gaende gheworden / ende heeft zyn
crucken aldaer booz ons liebe Vrouwe ge-
laten ende neder ghehanghen / als daer af
ghetuygenisse gheben de Susteren dier tyt
wesende in dat Cloosterken boozsz. ende al-
noch

noch die ghemeyn faem daer af is onder de
 Anghesetenen van Asten persekerende/
 waer af oock attesteert Heer ende **M.**
Henrick vander wepen gebozen tot Asten/
 ende nu teghenwoordich Pastoor vanden
 grooten Bagijnhof binnen t Hertoghen-
 bossche/dat hy dickmael haer heeft hoozen
 verhalen zijn Moeder saligher / te weten
Mariken Weduwe van Bonaventura
 vander Wepen/dat syter selver tijdt ende
 daghe is gheweest inde Capelle tot Omel/
 als dit Mirakel gheschiet / ende heeft dat
 oock hoozen craecken / doen zijn Been we-
 derom in zijn plaetse ende iunctueren was
 spzringhende.

DEse voorszreben 71. Mirakelen zijn
 Anno 1607. oock Ghedruckt ghe-
 weest.

F 3 Hier

Hier volghen 36. Mirakelen,

gheschiedt door de intercessie oft aenroepen van onse L. Vrouvve ende t'besoeck inde Capelle tot Omel, beginnende inden jare 1606. tot 1611. incluyt, oock by een vergaderd by den Eervveerdighen Heere ende Meester Dierick vanden Zeylberch, Pater des Convents tot Omel. Nu eerstmael in druck ghecomen.

77. Blintheyt ghenesen.

Inden jare 1606. is een Mirakel gheschiedt aen een Vrouwe ghenoeemt Emken Keyners van Duren die Hups vrouwe van Jacob Dommers woonende nu tot Deteritteren/die welcke wel ses weken blind hadde gheweest / in haer sincke ooghe dat gheheel swart was / ende dat starken bande ooghe geheel bedeckt / hebbende oock daer aen groote pijn / naedemaal sy hadde ghelooft een Bedebaert te doen om te besoecken onse L. Vrouwe inde Capelle van Omel / ende aldaer comende inden Vasten booz de goe de weke ende die bedebaert doende / is wel stende gheworden / ende dat ter selver tijt booz den Pater boozsz. Heer ende M. Diricken vanden Zeylberch bekent waerachtich te wesen.

van Omel.

78. Ghescheurtheyt.

In den voorsz. jare sijn vertroost ghetwoz
den Lenaert van Peer ende Lizebet vā
Berck sijn Hupszou woonende tot Gure-
munde / en haer Sone ghenaeemt Dierck-
ken/het welcke wel twee jaren seer gebzo-
ken zijnde / is dooz de geloofde Bedebaert
de welcke de voorsz. Ouders vooz ons **L.**
Vrouwe hebben ghedaen / wel gesont ghe-
worden / als de Ouders voorsz. vooz den
Pater voorsz. hebben bekent.

79. Inwendighe quetsure.

In dem Heer Andries Kuechzoutwer van
Gulick / Capellaen aen gheen Sicilie
gheballen zijnde van het Peert ende daer
af groote smerte ende pijnne tusschen Sup-
ende Beenen gheleden / ende ghelooft heb-
bende sijn Bedebaert vooz onse **L.** Vrouwe
ende die ghedaen / is daer af verlicht ende
verlost / als die voorsz. **H.** Andries met sijn
eyghen hant heeft betuycht / ende sijn hant-
schrift daer af in dē voorsz. Convent gelatē.

80. Ghescheurtheyt.

In den voorsz. jare is oock vertroost ghe-
worden Peeter Ketelaers vā Lobrecht
gelegē in Gelderlant / die welke ongesont
sijnde / heeft wel 8. jarē gegaen in eenē swa-
rē pserē bant / en om daer af verlost te wo-
den heeft Peeter voorsz. 4. reysen onse
L. Vrouwe besocht ende op de vierde reyse
wederom thups gaende / is vā desen swa-
rē bant verlost en gesont gewordē / en heeft

Onse lieue Vrouwe

ghelooft den bant te offeren vooz den Au-
taer van onse L. Vrouwe/als hy heeft ghe-
daen in dit nabolgende jaer 1607. die welc-
ke seer swaer is / soo dat hen die andere
Pelgrims daer af seer sijn verwonderen-
de. Ende dese dinghen heeft Peeter voozsz.
bekent aldus te wesen warrachtich vooz
ghetuyghen H. ende M. Thomas Stric-
kings Pastooz van Asten ende H. ende M.
Diricken vanden Sepelberch Pater des
Convents van Maria schoot tot Omel.

81. Lamme Leden.

I N den jare 1607. is oock vertroost ghe-
worden Jan de Pas ende Bertgen de
Pas / woonende tot Venloo en haer sone
genaempt Jan de Pas oudt ontrent twee
jaren/den welcken heel subijtelyck is ober-
comen dat hy in sijn Leden seer onstelt ende
machteloos is gheworden ende niet en co-
ste ghegaen als hy te bozen gaende was/
de Ouders voozsz. ghesocht hebbende veel
raedts aen verscheyden/om t kindt te helpen
ende ten heeft al niet gheholpen. Soo heeft
de Moeder voozsz. een Bedehaert geloof
vooz den kinde vooz onse L. Vrouwe ende
eenen offer soo groot ende cleyn/ als Godt
in haer herte seynden soude/ ende het kindt
is wel gaende gheworden/ ende ghesont in
Februario/ontret Lichtmisse Anno 1607.
als Bertgen voozsz. verclaert ende be-
tuycht waerachtich te wesen ende niet de
nae ghebueren van Heer Jan Backhoven
ende

ende Peesken Vinck vooz den Water vooz
sept ende Katharina van Hese Costersse
den 21. Julij Anno 1607.

82. Ghescheurtheyt.

I Nden voozsz. jare sijn oock vertroost
gheworden / Claes Deynen ende Ca-
tharina sijn Wuyfzoutwe vanden Dorpe
van Someren by hunne Dochter genaemt
Lucia / oudt dyp jaren ende een half / het
welcke ghebzoken zijnde een gheheel jaer
ende een half gaende in eenen bandt / de
Ounders voozsz. ghelooft hebbende een Be-
debaert vooz onse L. Vrouw / is terstont
ghenesen ende verlost van haren bandt / als
Claes voozsz. dat heeft op sijne eede waer-
achtich verclaert te wesen den 8. Junij
1607.

83. Lammen Arm.

I Nden selven voozsz. jare is ooc vertroost
gheworden Anniken Isermans die
Wuyfzoutwe van Jan Isermants woo-
nende binnen Gelder in die Geldersse-
straet / die welcke een groot onghemack
dooz ghebzeck hadde aen haren Arm / dat
sy dien niet en coste gebzupcken om eenich
werck daer mede te doen / noch oock op haer
hoofst niet en conde ghelegghen / gheloben-
de ende doende een Bedebaert / op den
dach van onse L. Vrouwen Hemelbaerts
dach / is by my vier oft vijf dagen wel ghe-
betert ende ghebleven / als de voozsz. An-
neken vooz de waerhepdt verclaert heeft
vooz

Onse lieue Vrouvve
vooz Heer Diricken vanden Zeylberch/
Catarina van Hees Custerse ende Ma-
thens Henricxen van Helmont.

84. Ghescheurtheyt.

Inden voozsz. Jaere is vertroost Floris
vande Laer ghebozen van Loon ende
Bricke sijn hupsvrou woonende tot Sam-
beek en hummen soone Jan ghenoeemt /
die onders geloost hebbende een bedebaert
inden Mey is dat kint verlost ghe worden
vanden bandt ende ghebetert / het welke
doek gheschiet is aen eenen soone ghe-
noemt Sijn vanden Ouders Michiel
Tijnsen / ende Trintge sijn hupsvrouwe
tot nederweert woonende / die welke wel
x. wecken dat ghebzeek hadde ghehadt
ende dooz een gheloofde bedebaert wel ge-
betert / ghelijckerwijs die Ouders voozsz.
dat hebben verclaert vooz den Pater des
Cloosters voozsz. dē xij. Augusti des vooz-
leden Jaers.

85. Lammicheydt.

Inden selven voozsz. Jaere den xij. dach
Augusti heeft verclaert ende op haeren
eede betuycht Jenneken Gossens dochter
vā Gossens Cuppers ende Jenneken sijn-
der hupsvrouwe woonende op t hout onder
dat dorpe van Mierloo / hoedaenich dat sy
in langhe voozleden Jaeren was vertroost
ghe worden dooz een bedebaert die haer
moeder voozsz. met haer hadde ghedaen
vooz onse Liebe Vrouwe. Dit voozsept
Jenneken

Jenneken was creupel in allen haere leden / alleen op twee crucken voorzits springhende sonder eenighen ganck te hebben welcke ghebreck sy langhen tijdt ende gheduerighe Jaeren heeft ghehad / van dat sy vier jaeren oudt was / ende comende met haere moeder ghebaeren om te besoecken onse Lieue Vrouwe tot Omel / soo dacht haer dat een cleyn kindeke voorz haer was ende vanden kinde hoorde dese woorden / werpt u crucken van u / ghy sult ghesondt ende wel vaerende werden / ende als sy is comen ghebaeren aldus met haerder moeder tot Omel / ende haer Bedevaert gedaen hebbende / is wel gaende gewordē ende ghesont met haerder moeder nae hups ghegaen ende wel ghesont ghebleven. Dese verclaeringhe is gheschiet inden Jaere ende daghe als voorsz. staet voorz den voorsz. sepden Pater ende Herman van Dueren.

86. Blintheyt.

Indē voorsz. jaere is doock vertroost Henrick Van van belleben ligghen tusschen Venloo ende Guremonde die welcke was blindt een gheheel Jaere ende een half / alleen te ghebuelen een schemeringe in zijn ooghen / ghelooft hebbende een Bedevaert voorz ons Lieve Vrouwe ende die doende op den dach vande Hemelvaert Maria int jaer 1607. Is in presentie van veel Pelgrims dier tijt daer zijnde van verscheden plaetsen wel siende geworden / gelijk Henrick

Onse lieue Vrouwe

Henrick boozsz. verclaerden op zynen eedt aldus te wesen booz alle Pelgrims ende by-sonder Jan Grootvelt Gentmeester van hare Hochede Domeynen in't quartier van Nimmeghen/Heer ende Meester Dierick vanden Zeylberch.

87. Ghebroke theyt.

Iden boozsz. jare is vertroost gheword den Ancelmus Pupbrechts Schoolmeester tot Boermeer ende Metken van Alderen de welke hadde een kindt van een vierendeel jaers seer ghebroken aen een zijde datmen anders niet en vermoeden / men souden't hebben moeten snijden om te cureren. Soo quam den Vader eenen inbal om daer mede te gheloben een Bedebaert booz ons L. Vrouwe tot Omel/ ende is ter selver tijdt wel ghebetert ende is ghesont gheworden inde Maent September in't jaer boozsz. ende de Ouders hebben den bandt gheoffert booz onse L. Vrouwe hen Bedebaert doende met den kinde ende dit alsoo waerachtich te zyn hebben bekent booz Heer ende M. Thomas Strickius Pastoor tot Asten / Heer ende Meester Jan Custers.

90. Ghescheurtheyt.

Iden boozsz. jare zyn vertroost Peter Willekens ende Maria zyn Pupszou van Sebennim aen haer Sone van twee jaren ende een half ghebroken zijnde aen de sincke zijde wel een jaer ende een vierendeel

van Omel.

deel jaers. Item Jan Harricks ende
Jenneken zijn Wuyf / woonende tot
Seberen hebbende een Dochterken van
neghen Maenden / ende gheloost hebbende
haer Bedebaert ende dat kint met rogghe
te weghen. Item Aert Gielis ende Hen-
ricken / Jan de Smidt hebbende een So-
ne van elf Maenden ghenoemt Thomas /
sijn alle dese vooz. kinderen verlost van
hunne banden ende gesont ghe worden / als
die vooz. Onders dit hebben bekent op
den avont van onse L. Vrouwen Hemel-
baerts dach vooz den vooz. Pater des
Cloosters ende Henrick Rabenackers.

91. Ghevanghen verlost.

Item inden vooz. jare is wonderlijck
ende Mirakelenselijck vertroost upt
zijnder ghebanckenisse Willem Stender
een Wusselaer / Sone van Thomas Sten-
der wesende een Soldaet onder den Gou-
berneur van Rijnsberck Symon Tenton
dienende / die welcke uptghegaen zijnde
upt Rijnsberck ende ghecomen zijnde tot
Venloo / ende daer van reysende nae Kure-
monde is ghevanghen ghe worden van ses
Soldaten ende ghebacht in de Stadt van
den Grave / ende daer gefloten in een vasse
ghebanckenis ontrent twee maenden min
twee daghen / waer upt dat sy hem niet en
hebben willen verlossen / ten waer dat hy
by hun dienste wilden nemen / dat hy geen-
sins doen en wilde / ende veel gehoozt heb-
bende

Onse lieue Vrouwe.

bende van de Miraculē van onse V. Vrouw
we tot Omel / heeft vooz hem ghenomen die
te besoecken om verlost te worden. De
deure van zijn gebanckenis was met dyp
sloten ghesloten ende noyt op en bleef / soo
ist nochtans nae dit voornemen ghebeurt
dat hy de deure heeft open ghebonden ende
aldaer is upt ghegaen ende beneden die
schilt-wacht ghegaen / ende van die en is
niet ghelijck geworden / ende voozts alsoo
over de besten ghesproughen in dat water /
ende is doen eerst ghesten gheworden van
die wachter / die riep den ghevangen man
is los / ende alle dese dinghen sijn ghes-
schiet noch licht zijnde tusschen ses ende ses-
ben uren dē 5. dach der Maent Septem-
bris Anno 1607. ende is voozts de voozsz.
Soldaet Willem verlost ende verlost zyn-
de is ghecomen tot Omel vooz onse lieue
Vrouw den 18. Septemb. om zijn Bede-
baert te doen ende heeft verclaert vooz den
Pater voozsz. ende des voozsz. Convents
Susteren dese dinghen alsoo waerachtichte
wesen.

92. Ghescheurtheyt.

I Tem is vertroost gheworden Jan in
I gheen Alszoeck ende Mariken zijn
Huisvrouw woonende tot Roggel en hun
twee Sonen / het een van dyp jaren ghe-
noemt Enghel / ende het ander van twee
jaren ghenoemt Dierickken alle beyde aen
die een zijde ghebzoken / welke voozsz. Ou-
derg

ders ghelooft hebbende hun Bedebaert
 booz de kinderen ende die ghebzocht heb-
 bende booz onse liebe Vrouwe ende die al-
 daer gheweghen / zijn alle beyde wel ghe-
 nesen/het outste Anno M. DC. DIIII.
 ende het ionckxste Anno M. DC. viij.
 het welcke de Ouders boozsz. hebben be-
 kent alsoo waerachtich te wesen booz Heer
 ende M. Thomas Strickius Pastoor tot
 Asten / Heer ende M. Dierick vanden
 Zepberch den derthiensten dach Sep-
 tembzis Anno M. DC. DIIII.

93. Besmetheyt.

In den jare ons Heeren M. DC. viij.
 is vertroost gheworden Margaritha
 Sueers/oudt omtrent 53. jaren Hupszou-
 we van Marten Sueers woonende aen
 gheen Aldekercke in Ghelderlandt / die
 welcke nedervallende van haer selben son-
 der eenighe kennisse oft verstant / ende alst
 scheen wesende besmet met een vallende
 steckte/ende dit tweemaal ghehadt in't le-
 ste van Mey Anno M. DC. DIIII.
 heeft ghelooft haer Bedebaert/ende is ter-
 stont daer af verlost ende bleef wel ghesont/
 als Margarita boozsz. heeft bekent booz
 de waerhepdt booz den Pater boozsz. ende
 Susteren des Cloosters vā Maria schoot
 den eersten Julij des boozsz. jaers.

94. Onmacht.

In den boozsz. jare is oock vertroost Hen-
 rick Martens aen geen Aldekercke / de
 welcke

Onse lieve Vrouwe

welcke bouwende sijn Landt mettē ploech
wert nedergheslagen sonder eenige macht
oft verstandt / recht oft hy doot hadde ghe-
weest / wel vier uren sod ligghende sonder
eenighe kennisse / Welken sijn Hupsvrou-
we heeft gelooft haer Bedevaert vooz onse
L. Vrouwe ende is daer nae seer wel ghe-
betert sonder eenich letsel daer af te houdē /
als die voozsz. Welken heeft bekent vooz
den Pater voozsz. ende suster Lijnken Co-
sterse den 1. Julij Anno 1608.

95. Breucke.

I Den voozsz. Jare sijn oock vertroost
Henrick Theentwens / ende Lucia sijn
Hupsvrouwe woonende in't Landt onder
Stralen ghenaeemt Bokent / en hun Sone
Jan ghenaeemt / ghebozen zijnde ontrent
een jaer ende een half / ende comende met
ten kinde vooz ons L. Vrouwe den 12. Ju-
lij is den kinde in de Capel den bant af ge-
spronghen / het welcke Henrick ende Lucia
voozsz. rugghen alsoo waerachtich te zijn
ende met hen hare naghebuereen Willent
op den Coet / en Jan op den Hellebhandt.

96. Doofheyt.

I Den voozsz. jare is oock vertroost Heer
Jan van Helden Pastoor tot Wijnens-
donck in't Cleeflandt / doof sijnde ontrent
een jaer / ende ghelooft hebbende Bede-
vaert vooz de Moeder Godts tot Omel /
is allenskens hoorende gheworden / ende
doende die selve Bedevaert den 2. Augusti
is

Onse lieue Vrovvue

is wel hoorzende gheworden ende gheheel
van die doofheyt verlost / het welcke die
selve Heer Jan dooz onderschryvinghe
zijns naems heeft bekent vooz H. en M.
Dircken vanden Zeylberch ende Peeter
Thijssen.

97. Creupelheyt.

In den selven voozsz. jaere sijn vertroost
I gheworden / Michiel Emoudts ende
Maria zijn Hups vrou van Stampzou in
haeren Sone van vier jaere gaende optwee
krucken van Paesschen af tot onser L.
Vrouwe Hemelvaerds dach / ende ghe-
looft hebbende een bedebaerdt ende die
dijmael ghedaen hebbende met den Sone
voozsept is die Sone wel gaende gewor-
den / als sy dat beleden hebben vooz ghe-
tugghen Vierick Boels ende Herman
Caudenburch.

98. Pijnelijcke sieckte.

In den selven voozsz. jaere is doek ver-
troost Aert Fortmans van Gelder / die
welcke had eē Dochter van acht oft negen
jaeren ghenoeemt Adama / die welcke in al-
le haren leden soo boven als beneden seer
deerlijck was ghestelt ende seer vol pijnen /
in welcke swaricheyt die dochter wel dij
jaeren hadde gheweest. De Vader heeft
een Bedebaert gheloost vooz die Dochter
voozsept / ende die ghedaen int jaer. 1608.
op den dach vander Capelle wijdinge tot
Omel / en het is seer gebetert in die dochter
ende

Onse lieue Vrouvve
ende een weynich tijt daer na gheheel ghe-
betert / als Wert voozsz. dat heeft bekent de
8. Augusti. Anno 1609. vooz ghetuygghen
Heer ende M. Thomas Strickius Pa-
stoor tot Asten / ende Peeter Celkens sijn
naeghebuer.

90. Gichticheyt ende Lammicheyt.
In den seluen voozsz. Jaere is oock ver-
troost Jan Vlas van sijne lanckduerige
onghemack aen sijn voeten / het welke
staet bzeeder verhaelt / in dat ghene by daer
af gheschzeuen heeft ende onderteekent /
dooz sijnen Ouersten ende twee Schepenen
daer toe van hem versocht aldus luydende.

Ego Iohannes Vlas confiteor coram Deo ac
sanctissima Virg. Maria ab annis rudis in-
fantiae, scilicet ab Anno ætatis decimo quinto
vsq; ad annua 57. multo pedum cruciatu ac
longo paralysis morbo continuo vexatum fuis-
se, in tantum vt nullo medicorum remedio sana-
ri poteram, tandem instinctu Diuini numinis
ad hoc Sacellum iter arripui, precibus interpel-
laui matrem Domini nostri Iesu Christi, quæ
omnibus; in tribulatione & angustia constitutis
parata est subuenire, sicq; ad alteram inuisendi
ac salutandi dei param virginem Mariam pe-
grinationem sensi pedum, omniumq; mem-
brorum meorum totius Corporis mei sanita-
tem. Hac de causa motus pietatis ergo iuravi
per superiorem Sancti spiritus ordinis S. Augu-
stini canonicum regularem in ciuitate Idumeæ
cliuorum hæc scribi, nec non duorum scabion-
rum

rum propriis manibus in rei veritatem subscri-
bi Anno. 1608. 7. Idus Septembris, Aldus on-
derteekent. Frater Gerardus a Seuenum sup-
prior vallis gratiæ & Spiritus sãcti in Vdẽ. Gils-
bert Hop en Henrick Slijkens Schepene aldaer.

100. Befecktheyt.

Iden seluen voozsz. jaere sijn doek ver-
troost Henrick Meertsende Berck sijn
hupsvrou / die welke hadden een dochter
ghenaemt Thijse out xij. jaeren die welke
was begaest met een groote besecktheyt
ligghende daer in wel ij. uren int aenco-
men in groote benauthepdt. Die ouders
ghelooft hebbende een bedebaert ende die
Moeder Godts versocht / is die dochter
daer dooz verlost ende ghesont geworden
ende wel ghesont ghebleven in October
Anno. 1608. als die Moeder voozsz. dat
heeft verclaert vooz die Susteren des Con-
vents voozsz.

101. Ghescheurtheyt

Iden selven jaere is vertroost ghe wor-
den Segher Mart Martensz. van oort /
ende Geertruyt sijn hupsvrouwe en haer-
lieden kindt Mart / van ij. jaeren die wele-
ke ontrent onder half jaer gaende inden
handt / de Moeder voozsept ghelooft heb-
bende dat kindt te weghen in cozen / is on-
trent jaersmisse 1608. wel van den bant ver-
lost als Geertruyt voozsz. vooz die waer-
hept heeft bekent ende met haer Jan van
Walbeek ende Jan Berckmans.

G 2

102. Lam-

Onse lieve Vrouvve
102. Lamme Leden.

Inden Jaere ons Heeren 1609. sijn be-
troost gheworden Henrick Aeck ende
Catharina sijn huysvrouw/ woonende tot
Wassem by Boch / die welcke hadde een
dochterken ghenoemt Henricken out on-
trent xij. jaeren die welcke cranck was ge-
worden op heylighen Verthiendach Anna
1609. ende gheheel ontsterck zijnde in alle
haere leden die sy niet en cost ghebruycken
ende besonder criggende een accident in haer
knien soo dick als twee knien / die moeder
voorsz. heeft geloost een bedebaert met haer
dochter voorsz. en dat ghedaen zijnde is
des anderen daechs weder wel ghebetert/
ende dit alsoo te wesen bekent Henrick
voorsz. ende Catharina voorsz. den vij. Au-
gusti vooz Heer Dirickē den Pater voorsz.
ende Peeter Janssen.

103. Breucke.

Inden voorszepden Jaere soo is oock ver-
troost gheworden Joffrou Johanna
Strickaert die huysvrouw van Joncker
Kenni Turnon in haeren Sone van acht
maenden / die welcke was gebroocken aen
die een sijde / ende als Joffrouw Johanna
daer vooz hadde ghelooft een bedebaert in
die maent van April. 1609. is terstont ge-
betert ende genesen / ende die moeder voorsz.
heeft den bant gheoffert vooz onse Lieve
Vrouwē den 28. der maent Septembzis /
ende alsoo te wesen heeft die voorszreven
Jouf

van Omel.

Jouffrou Johanna vooz Heer ende M.
Diricken Pater voozsept ende Jouffrou
Barbara Turnon huysvrou vanden Gon-
verneur van Gelder bekent waerachtich te
wesen den 28. September.

104. Hertpijn.

I Nden voozsz. Jaere is oock vertroost
geworden Margareta Dries die huys-
vrouw vā Jan Dries woonende int hart-
velt ghelegen by Gelder in de pzoehie van
Nieu kercke/ die welcke hadde een swaer
accident vā pijn vooz haer herte soo groot/
dat alle die ghene de welcke quamen om
haer te vertroosten groote miserie aen haer
saghen/ende groote compassie hadden / dat
sy veele ende langhe jaeren hadde ghedza-
ghen/ende hadde veelderhande raedt ghe-
socht aen Meesters ende medecijnen ende
ten heeft niet gheholpen. Ten lesten heeft
die voozsz. Margareta vooz haer ghenom-
men te besoecken onse Liebe Vrouwe tot
Omel / het welcke als sy dat ses oft seven-
mael hadde ghedaen / en heeft noch geen
troost bereyghen / maer niet ophoudende
met eenen stercke stantvastigen hope heeft
sy noch eens ghelooft onse liebe Vrouwe te
besoecken met goede devotie sonder clap-
pen op den wech / ende is als doen ter sel-
ver tijdt verlost ende vertroost ontrent den
dach vander Hemelbaert Maria 1609.

G 3

ende

Onse lieue Vrouwe

ende bleef van dier tijt af wel ghesont / als
sijn Gzietken voorsz. heeft verclaert vooz de
waerheyt op haer consciencie en met haer
als ghetuyghen Henrick Epels haer nae-
ghebuer ende Thielman Dries haer So-
ne vooz den Vader voorsz. den 23. Junij
1610.

105. Breucke.

In den voorsz. jare sijn sock vertroost
sommighe kinders ghebzoken zijnde / te
weten Henrick Sone van Jan Philips
ende Maria sijne Hupszoutwe woonende
tot Walbeek in Gelderlandt seer ghebzo-
ken zijnde aen d'een sijde / de Vader voorsz.
tweemaal besoeckende metten voorsz. So-
ne / is in de tweede repse van den bant ver-
lost / ende den bant vooz onse L. Vrouw
gheoffert den 27. Junij. Het ander kindt
dat vertroost is gheweest / is de Sone van
Wilbozt-laet ende Jenneken sijn Hups-
zoutwe woonende in Gerle / een vierendeel
jaers oudt seer ghebzoken / ende ghelooft
dat te wegghen vooz rogghe is seer wel ge-
betert inden Herst als de Ouders dat heb-
ben bekent vooz de waerheyt vooz den Va-
ter voorsz. en Suster Katarina Costersse.

106. Quade Beenen.

In den jare 1610. is vertroost ghewor-
den Jacob in gheen Hoest / woonende
in't Sticht van Gelder / oudt ontrient veer-
tich jaren de welke hadde veele verswozen
gaten in sijn beenen / ende daer naer d'op
daer

tot Omel.

daelderg vermeeftert sonder eenige betcr-
nis/soo heeft Jacob voozsz. ghelooft te be-
soecken onse L. Vrouwe tot Omel / ende
dat dypmael ghedaen hebbende / zijn de ga-
ten de derde repse toe ghegaen inden Win-
ter Anno 1610. als Jacob heeft verclaert
vooz de waerhepdt vooz den Pater voozsz.
ende Jan Fransen den 23. Junij Anno
1610.

107. Blintheyt.

In den selven voozsz. jare zijn oock ver-
troost Willem Jansen van Ghemere en
Catharina sijn Wif/vrouwe woonende tot
Capellen in Gelderland/aengaende Jan
haer Sone van twee jaren ende een half
oudt/het welke een geheel jaer blind was.
De Ouders siende grooten ontwil aen den
kinde/hebben daer mede ghelooft een Be-
debaert vooz onse L. Vrouwe/ende van dier
tijt af ist kint allenskens wel siende gewor-
den ende alnoch wel siet / als den Pater
voozsz. ende de Susterkens vanden Con-
vent aen den kinde voozsz. in de Capelle van
onse L. Vrouwe hebben ghesten den 23.
Junij / Anno vt supra ende de Ouders dit
hebben verclaert.

108. Breucke.

In den voozsz. jare Jan tot Bercken en
de Katharina sijn Wif/vrouwe van
Pont liggende tusschen Gelder en Stra-
len hebben vooz den Pater voozsz. ende Su-
steren des Convents ende H. Gerit van

G 4

Wren

Onse lieue Vrouwe

Biez Capellaen vāde Capelle van Omel/
bekent vooz de waerheydt dat Jan hun
Sone een kindt van een jaer ende ghebzo-
ken sijnde ontrent twee Maenden / is vooz
een geloofde bedebaert vooz onse L. Vrou-
we wel ghesont geworden / soo dat die Ou-
ders het selve ghebreck noyt meer aen het
kindt hebben ghesien. Actam den 3. Julij
des vooz. Jaers.

109. Ghescheurtheyt.

I Den vooz. 3. jaer is vertroost Dionijs
Mesmaeckers vanden Hoyst ende Mel-
ken sijn Hupsvrouwe en hun Sone van 2.
jaren seer ghebzoken zijnde / het welcke de
Ouders vooz. 3. hebben gebzocht vooz onse
L. Vrouwe / op dē dach haerder Visitation /
is dat gebreck des kindts een wepnich tijt
daer nae genesen / sonder eenige letsel meer
te behouden / ende daer aen te sien ende in
teecken der waerheydt heeft die Vader
vooz. 3. den bandt gheoffert vooz onse liebe
Vrouwe op den dach vande wijdinghe der
Capelle / in welchen tijt oock vertroost sijn
Jan vanden Bogaert ende Jenneken sijn
hupsvrouwe vande Stadt van Kuremon-
de en hunnen Sone oudt 3. jaren ende een
half oock ghebzoken sijnde aen die een zijde
ende ghelooft hebbende metten kinde te
besoeken onse liebe Vrouwe / ende dat an-
dermael doende / is op den dach der ghe-
boortnisse Maria ghebetert ende bleef
ghesont

Van Omel.

ghesont als de Ouders vooz den Pater
voozsz hebben verclaert.

110. Groote cranckte.

In den jare ons Heerē 1611. is vertroost
Igheworden Jacob Custers van Gee-
sterē en sijne dochter genaemt Maria ont-
acht jaren/de welcke in alle haer leden seer
ontstelt is geweest met seer groote steechte
dooz allen haer leden met groote pijn trec-
kende/ende versocht hebbende Meesters
en Medecijnen en heeft al niet gheholpen.
De Vader vermaent sijnde om te besoeckē
onse V. Vrouw tot Omel heeft dat dyp sa-
terdagen gedaen en de dochter is wel ghe-
sont gheworden/ ende van dese swaricheyt
genesen inde maent vā April in t jaer 1611.
als Jacob voozsz dat heeft verclaert vooz
den Pater voozsz. ende Suster Catharina
van Nelft.

111. Besiechtheyt.

In den selven jare is vertroost geworden
Peterken een Dochter van Cremers
woonende tot Telt liggende wel onderhalf
ure bestect oft sp doot hadde geweest/en is
dooz ghelofte van Bedevaert te doen vooz
ons V. Vrouw/ende dit dypmael ghedaen
hebbende/is terstont hier af verlost / ende
blijft wel gesont / ende dit is geschiet in de
goede weecke / ende dat hebben ghetuycht
vooz den Pater voozsept ende Suster Lijn-
ken Wilberts Costersse ende op hunne
conscientie ghenomen aldus waerachtich
te wesen Jan de Cremer Vader van de
Doch-

Onse lieue Vrouvve
Dochter boozsz. ende Lambert Barba
naeghebuer.

112. Creupelheyt.

In den boozsz. jare is oock vertroost
Hendrick de Sone van Thonis van
Buesem upt den Lande van Lutsenburch
woonende nu in de Stadt van Venloo / out
ontrent vijf jaren / de welke ontrent een
jaer ende een half op twee crucken heeft
ghegaen / sonder welke hy niet en coste
ghegaen / de Vader boozsz. heeft een Bede-
baert ghelooft met sijnen Sone booz onse
L. Vrouwe tot Omel ende doende die Be-
debaert op den avont van onse L. Vrouwe
Hemelbaerts dach / is sonder crucken wel
en ras gaende gheworden inde tegenwooz-
dicheyt van veel Belgzims aldaer op dat
Hooch-tijdt present sijnde ende alsoo waer-
achtich te wesen turcht Anthonias boozsz.
op sijn conscientie booz ghetungen Monz
Cubaldus Rijders ende Broeder Aert
vander Heyden Minnebroeder.

Mira-

Mirakelen gheschiet binnen

Omel in Marien schoot van het laer 1611.
tot 1630.

DEse nae volghende Mirakelen sijn in
het herdzucken bande voozgaende al-
hier bp-gheboecht met consent ende toela-
ten van sijne Hoohweerdicheyt Michael
Ophobius Bisschop van t'Shertoghen-
bossche / gheschiet dooz de verdiensten ende
intercessie der **V** Maghet ende Moeder
Godts Maria inde Capelle van Omel /
ghenaempt Marien schoot onder de Heer-
lijcheyt en Prochie van Asten in Peelant
in't Bischdom van t'Shertoghenbossche.

114. Couvoorstich.

Den 29. Augusti 1612. Soo heeft ver-
claert den eersamen Hendrick van Darch
Secretaris in Denloo / ende Helena sijn
Wuvszouwe dat haer Sone Guilielmus /
out sijnde ontrent twee jaren was seer cou-
vozstich / ende soo allendich datmen daer
anders niet naer en verwoachten als de
doodt / Helena voozsz. neemt hare toevlucht
tot onse **V**. Zouwe van Omel / ghelobende
de **V**. plaetse dyp keeren te besoecken / ende
den derden keer dat voleyndende / en peys-
den anders niet dan haer kindt doot te vin-
dent huys comende ter contrarien is het
kint haer toeghelopen blijde sijnde / spelē-
de / ende ghesont / ende nu vyf jaren oudt
sijnde

Onselieve Vrouwe

synde blijft wel ghesont: dit heeft Helena
voorsz. vooz de gherechte waerhepdi ver-
claert ende gheatsteert vooz Heer Dirick
banden Zepberch Pastoor des Convents
voorsz. ende H. ende M. Thomas Stric-
ken Pastoor binnen Asten ende Landeken
voozts in presentie den eersamen Peeter
Verstralen Borghemeester in Venlo.

115. Ghescheurtheyt.

In het jaer ons Heeren 1613: op onse lie-
ve Vrouwens Visitatie avondt: soo is
wonderlijck verlost banden Bandt ende
Ghescheurtheyt aen de een zijde Gopaert
Sone vā Dierick Gopaerts ende Maep-
ken Beckers sijn Hupsvrouw/woonende
binnen Venlo / de voorsz. Moeder jam-
merlijck schzepende ende sittende vooz onse
Liebe Vrouw is verwondert overmidts
den bandt twee keeren los spronck / ende
daer by comende Suster Catharina van
Aelst Costersse / seyde / Moeder utwen So-
ne mocht ghenesen sijn ende Mirakelens
verlost / ende bebinden dat selve metter daet
inde presentie van veele Pelgrims. Ghe-
tuyghen waren den Heer Pater banden
Zepberch ende Heer Geeraert van Bzep
Capellanen.

In Kracken tot Cruchten woonachtich/
 hebbende eene groote sieckte in sijn le-
 den/ ende besonder in sijn rechte Been / al-
 soo dat hy noch coste gaen oft staen / maer
 hadde een half jaer te bedde ghelegghen/ al-
 soo datmen hem moeste verheffen met de
 slaep laeckens ende bedde / ende connende
 nerghens inne troost oft beternisse vinden
 belovende sijn Bedevaert tot onse Vrou-
 we van Omel is alsoo genesen/ sijn gesont-
 heyd de Hoochweerdighe Maghet ende
 Moeder Godts Maria toeschrijvende de
 eerste Bedevaert heeft Jan voorszeyt ghe-
 daen op onse liebe Vrouwe Hemelbaert
 anno M. D. C. XLV. De tweede op
 den Feest-dach op onse liebe Vrouwen ge-
 boorten / de derde op onse liebe Vrouwen
 Hemelbaert Anno M. D. C. XLV. ende
 blijft nu wel te pas ende ghesont. Ghetups-
 gen hier ober waren Coenrardus den Ou-
 derbode ende Jan Voeten van Cruchten.
 Dit is aldus ghedeponeert vooz my on-
 dergheschreven inde voorszeyde plaetse
 Diecht hoozende M. D. C. XLV. Onder
 stont Thomas Stricken Pastoor in
 Asten.

Mijn

Mijn Heer Schouteth ende Schepenen wijs Borghemeester ende Raedt der Stadt Bree/inden Lande van Lupck/ onder de protecie des H. Roomsche Rijck ghelegghen. Doen kennelijck ende te weten / ende den ghenen die desen ons Letteren van Attestatie/vooz comen/ ende ghehoont sal worden / besonder de Eerweerdighe Heeren Heer Dierick Zeelsberch Fr: Eerweerdige ende devote Catharina Laurens Mater van Hees ghebozen / met alle de conbentalen / mede ooc den Mombaers ende Capel-meesters genaemt Marienschoot tot Omel / onder de Prochie van Asten inden Peel ghelegghen / onder het Bischdom van t' S Hertogenbosch Salut. Dat vooz ons comen is in eyghen Persoon Diderick Creyarts onse mede Borghemeester ende Schepenen : heeft by sijn Mannen waerheyt verclaert / dat hy begaest is gheweest van eenen Breuck : in t' Latijn ghenaeemt Hernica : ende verstaende dat ontallijcke Mirakelen ter plaetsen voorsz. van dese ende dierghelijcke ghebzenken verlost sijn gheweest / ende den voorsz. Creyarts sulcx verstaende: heeft terstondt een Bedebaert ghelooft / ter eeren de heplighe ende glorieuse Maghet Maria / ende Moeder Godts / mede de heplighe plaetse te besoecken / heeft daerom de selve Dierick Creyarts de repse aen ghenomen om sijn belofte

belofte

van Omel.

belofte te voldoen ende te quijten op den
24. Meert lest leden / ende comende op de
25. dach der Maent voozsz. als op onse V.
Vrouwen Bootschap dach inde Capelle
tot Omel/om van het voozsz. onghewal ge-
libzeert te worden / heeft de heplighe ende
glorieuse Maghet Maria ende Moeder
Godts aen gheroepen/besonder onder den
dienst Godts/als onder de Elebatie / door
intercessie der V. Moeder Godts / is de
voozsz. Creperts / ter selver tijdt handen
voozsz. onghemack ghelibzeert gheworden/
waer van hy Godt almachtich / ende sijn
ghebenedijde glorieuse Moeder Godts
den dach sijns lebens loben ende dancken
moet. Want dat Goddelijck ende eerlijck
is de waerheyt bestant te doen. Soo heb-
ben wy desen met onsen ghewoonelijcken
Zeghel laten bevestighen ende by Secre-
ten op heden laten auctentificeeren den 28.
Meert Anno 1617.

Ende was onderteeckent ende beseghelt
met uwe Zeghelen in groenen Wasse.

Henr. Nuycus Oppidi & Iustitij
Preenfis in Patria Leoduc.
Sec.

Inden

Onse lieue Vrouwe.
Creupelheyt.

In den jare ons Heeren 1623 den 12. Augusti op den abont vande Capel wijdinghe onse liebe Vrouw so is ghecomen varende binnen Omel/om sijn Bedevaert te doen Aerdts Peeters / Sone van Peeter Aerdts ende Beelken Wijnen sijn Hupsvrouw woonachtich tot S. Hubrecht in't landt van Lupck; welken booznoembent Aert Peeters mits oock ghetupghen hier onder gheschreven / hebben booz my onder teeckent ghetupcht ende verclaert op haer Mannen waerhepdt / berepdt haerlieden eedt daer op te doen: hoe dat Aerdts Peeters boozs heeft moeten gaen ende noch seer qualijck connen gaen op een cruck om sijn creupelheyt / ontrent vier jaren lanck/ comende binnen Omel/ Aerdts boozs. met ghetupghen hier onder ghenompt hebben haerlieden devotie ghehouden booz het Miraculeus Beelt van onser L. Vrouw en de selve ghebeden met groote gheestvriecheyt om vertroostinghe/ gheboelt daer en-tusschen eene groote alteratie ende veranderinghe in sijn been staet op ende gaet/ ende sende teghen de Costerisse: Suster Godt Almachtich sp gbedanckt ende ghe looft met sijn ghebenedijde Moeder die my ghenesen heeft, daer is mijn cruck offere die onse L. Vrouw op/ ick en hebbe die niet meer van doen / ende is alsoo met blijchap / ende dancksegginghe naer hups gheert.

keert. Actum binnen Omel in Marien-
 schoot inde Maent ende Jaer als boven.
 Alsoo ghetupge ick Jacobus vanden Bo-
 men P. Confessoor in Omel ontweerdich.
 Mede gecupgen waerē Nicolaes Wijlins/
 Keynder Peeters ende Matthijs Keynen.

110. Sieckte

In't Jaer ons Heerē 1626. Inde Maent
 Julius heeft sieck ghelegghen op haer
 Casteel de seer Edele Jouff. Mevrouw
 Margareta de Horion huysvrouw van
 Myn Heere den Baron de Heel Guiliel-
 mus de Horion/ van eene doodelijcke ende
 extraordinarische sieckte verlaeten ende
 gedespereert vande Doctoren. Na denmael
 dan Mevrouw booznoemt hadde die ver-
 sche remedien gebzupcht en dat die cranck-
 heyt niet en verminderden: maer meer ende
 meer vermeerderden/ ende verlaetende al-
 len menschelijcken troost / ende natuerlijc-
 ke remedien/ heeft haer ghekeert tot Godt
 den Almogenden Heere / ende sijne ghi be-
 nedijde Moeder Maria/ die welcke sy al-
 tijdt met besonderheyt ge-eert heeft in haer
 leven ghesont wesende / ende in allen noot
 haeren toeblycht daer toe ghenomen / ende
 nu ghestelt wesende in desen upstersten
 noodt/ settende alle haer betrouwen op on-
 se lieve Vrouw van Omel/ gelooft aldaer
 te doen haer Bedevacrt/ seyndt terstont al-
 daer mijn Heer haeren Cappellaen om
 Misse te lesen ende meer laeten te doen:

H

wordt

Onse lieue Vrouwe

wozdt daer naer seer verlicht ende wel te pas met groote verwonderinghe van mijn Heer de Baron Horion en t'geheel huyg/ jae om datse niet ondanchbaer soude wesen vooz dat groot weldaet heeft vooz haer genomen Jaerlijckx eens die H. plaetse te besoecken. Aldus verclaert ende geattesteert met groote danckbaerheyt int Clooster tot onse L. Vrouwe van Omel Marien-schoot/ Me-vrouwe ende mijn Heerden Baron voozsz. onderstont. Ita Attestor. D. Peregrinus Vogels S. Th. Lic. & Canon. Insignis & Regalis Ecclesiae Aquisgrannensis. die aldus dit heeft gheschzeven ende onderteeckent. Onder stont al noch. Ita etiam testor. Iacobus vanden Bomen S. Th. B. F. Confess. in Omel.

120. Ghescheurthevt.

Op onse L. Vrouwen geboorten dach in't Jaer 1627. is ghecompareert vooz ons onderschzeven binnen Omel den Eers. en losw. Frans Jans van Amsterdam/ nu woonachrich buyten Venloo op't groot hof/ende heeft op zynen eedt ende gerechte waerheyt verclaert mits die signature van zyn eyghen handt / dat hy besoeckende onse L. V. van Omel is merckelijck dooz miracul verlost van een seer swaer en periculens ghescheurthevt; alsoo dat hy sonder ruste niet wel en coste gaen binnen die stadt van zyn huyg/ende den tweedē heer ende repse die H. plaets van Omel besoeckende

van Omel.

kende comende inde Capelle is den bandt ontstucken ghespronghen wel te pas zijnde ende blijvende / want dit vooz eenige Jaeren gheschiet is. Onder stont by my Frans Jaussens van Amsterdam inde presentie verclaert als vooz Heer en Meester Jacobus vanden Bomen / ende Heer Geeraert van Bzep Cappellaen binnen Omel.

121. Sieckte.

I N't jaer ons Heerē 1630. op den Pincx-
tendach soo is comen besoecken (de glo-
rieuse Maget ende Moeder Godts onse
Vrouwe van Omel) mijn Heer Kepnier
van Bockholt Heere van Macken met
Jouffrou Maria sijn Dochter / en vooz
de familie tot danckseg ginghe / naedemael
Godt almachtich ende Maria de ghebe-
nedijde Moeder Godts sijn bernihertic-
heyt ghethoont ende merckelijck bewesen
heeft ober mijns Heeren Dochter Maria
vooz 3. oudt sijnde ontrent 17. jaren / welke
Maria voozghenoemt heeft seer qualijck
te pas geweest / sieck te bedde liggende in
de negenste weke / niet connende verdragen
sijn oft danck / ende soo vooz sieckte dat se
in't verbedden moest gheassisteert worden
vooz twee persoonen / op haer voeten niet
connende rusten / jae ghedespreeert vande
Doctoren / overmidts de Medetjnen geen
operatie oft voozdeel waren doende : Soo
is't dat Jouffrouwe Maria voozsept gee-
nen anderen troost wetende / heeft alleen
haren

Onse lieue Vrouvve

haeren troost ghenomen tot den troost der
crancken / ende Moeder der ghenaden
die Hoochweerdighe Maeghet ende Moeder
der Maria/ghelovende met Consent van
Heer van Bocholt haer Bedebaert te doen
tot onse lieue Vrouwe van Smel / indien
Godt Almachtich haer geliefden het leue
te vergunnen/ waer naer lesende se ven Aue
Maria ter eeren de se ven blijshappē van
de Maghet Maria/ heeft gesien een groot
licht in haer camer/ende is daer naer ghe
bonden staende vooz haer bedde / niet we
tende hoe dat gheschiedt is / waer naer in
comende Catharina de la Pasture haer Ca
meniere / vermoepende dat Jouff. vooz
was doorbzaeckende en onwetende was/
ende bleef benout en pepleer tot dat Jouff.
vooz. raff vooz antwoozdt datse ghesont
ende wel te pas was/ soeckende haer cree
deren om haer te cleeden; heeft daer-en-bo
ven t' selbe bebesticht ende gheconfirmiert
met te nemen spijs ende dranck tot een
merckteecken van haer ghesontheyt / dese
saccken ende wonder wercken aenstende
eerst in-comende inde camer daer Jouff.
stondt vooz haer bedde / loopende by mijn
Heer vooz. riep Monsieur Bouwens
Monpere/ Mirakel Mirakel / suster is
ghenesen: waer naer by een comende mijn
Heere met sijn familie ende oock den Cer.
Heere den Pastoor in Bormeer danckten
ende loofden Godts bermherticheyt vooz
die

van Omel.

die verdiensten ende wonderlijck bystandt van sijn gebenedijde Moeder/ de selve dat geheel toe schrybende dit is aldus geschiet in't hooft van mijn Heer voorsz. binnen Machen op den 9. Martij 1630. Onder stontd mijns Heeren eyghen handt en signature/in dese woorden: dat is alsoo geschiet Henric van Bocholt. Item stontd alnoch: Alsoo voorsz. my ghedeponeert ende voorsz. de oprechte waerhejdt verclaert mijn Heere Henric van Bocholt Jouffrouw Maria ende de geheele familie / Jacobus vanden Bomen P. Confess. in Omel/ Gerardus de Bzep Cappellanus in Omel.

122. Creupen, lam ende stom.

Onse L. Vrouwe Visitatie Abondt 1630. soo heeft verclaert op haer conscientie een gheloofbaere vrouwe woonachtich binnen Rijnberch met name Elisabeth Stebens hoe dat Stephanus Rasch haeren man oudt ontrent vijftich jaeren/ is gecomen binnen Omel om zyn Bedevaert af te legghen ende te voldoē/ overmits den selven Stephanus ontrent vier jaeren seer miserabel hadde geweest/ creupel en lam/ ende oock stom heeft zyn crucken ghelaeten ende opgeoffert aen onse L. Vrouwe van Omel op haere Hemelbaert dach 1629. ghelijck al-hier kennelijck ghenoech is/ want die teghenwoordighe lieden anders niet en wisten dan dat Stephanus voorsz. was vallende in onmacht inde Capelle/

Onse lieve Vrouvve

maer daer naer is metter daet bebonden/
dat hy by Mirakel was verlost van sijn
laminicheyt / nochtans noch niet van de
stomnicheyt waer mede den selven ooc be-
last werden twee jarē vooz sijn aelijbicheyt
maer vooz Kerstmisse 1629. wozt oock won-
derlijck verlost van dit swaer accident/
want cranck ligghende ende al sijn betrou-
wen stellende op Maria sijn Patroners-
se / ghelooft noch eens sijn Bedebaert bin-
nen Omel / indien hy ghesont worde / hy
wozt verlost vanden bandt sijn der tongen/
looft ende danckt Godt ende sijn ghebe-
nedijde Moeder / roept om eenen Biecht-
vader / om dat hy vermocpden / dat hem
Godt den Heere soude upt dese werelt roe-
pen / heeft hem ghebiecht ende is inden
Heere overleden acht daghen vooz Kerst-
misse / belastende Elizabeth sijn Hupsvrou-
we voozsz. alnoch eens tot dancksegginghe
onse **V.** Vrouw te besoecken / oock vercla-
rende dat hy altydt vast betrouwen hadde
gehadt / dat hy verlost soude worden dooz
onse **V.** Vrouw van Omel / van het twee-
de vooznoemt accident / ghelijck den selven
inder waerheyt vā het eerste verlost was.
Aldus verclaert midts desen Elizabeth
voozsz. inde Maent ende jaer als boven op
hare conscientie / ende inder waerheyt alsoo
gheschiet te sijn / ghelijck oock verskeren-
de de Scholtesinne van Kijnberch met
meer andere kennelijck ghenoech inde stadt
te

tot Omel.

te sijn. Aldus bekent vooz my in Marien-
schoot Jacob vanden Bomen P. Confess.
in Omel/ende ghetuyghen de eerweerdige
Heeren met haer eyghen handt onderteec-
kent onder stont : Frater Nielaes Rijsvijck
Minorita Frater Hyacinthus Cham Ordinis
Prædicatorum.

123. Ghescheurtheyt.

In't jaer ons Heeren 1630. den 13. Julij
is ghecompareert vooz my onder ghe-
schreben ende ghetuyghen Elizabeth Mic-
hiels de Weene vā Nederwaert oudt sijn-
de ontrent 23. jaren/ende verclaert vooz de
oprechte waerheydt/hoe dat sy van jonck
af is ghebreckelijck geweest van een swaer
ende periculeuse ghescheurtheydt / gheenen
anderen troost oft toeblycht meer weteude/
heeft d'z reysen gheloost te besoecken onse
L. Vrouwe van Omel berreboets ende
wullen / d'welck volepnt hebbende / en is
dat selve accident noyt meer onderwozpen
gheweest / maer blijft ghesont ende wel te
pas / haer gesontheyt ende verlossinge onse
L. Vrouwe gheheel toe eygenende. Aldus
heeft Elizabeth vooz 3. verclaert vooz my
Jacob vanden Bomen Pastoor des selfs
Conbents / ghetuyghen waren ende onder
stondt Frater Jacobus Flexicx / Frater
Andreas Dibarius.

In't selfste Jaer 1630. opten avondt van
 die glorieuse Maghet Maria Hemel-
 baert dach/ heeft op haeren eedt ghetuycht
 ende waerlijck verclaert / Bertje Packx
 huysvrouwe van Peeter Packx uytroeper
 binnen Venloo/ dat haer dochterken Ma-
 ria oudt zijnde ontrent thien Maenden is
 seer allendich ende miserabel ghelwozden
 ende daer naer soo verlampt/ dat noch coste
 gaen ofte staen/ alsoo dat die lidtmaekens
 scheenen berdzaept te staen/ ende die knie-
 kens ende beentkens sloeghen ober een/
 waerom is Peeter ende Bertje booznoemt
 gherepst naer Omel / onse L. Vrouwe op-
 offerende haer dochterken boozsept oudt
 zijnde ontrent vijf jaeren/ ende is daer naer
 gaende ghelwozden op twee crucken / we-
 derom den vader boozsept sijn bedebaert
 doende naer Omel is het kindt gaende ge-
 wozden op een cruck / waer naer die moe-
 der repst naer Omel den derden keer met
 een nieuw vast betrouwen ende hope van
 ghesontheyt ende verlossinghe van haer
 Dochterken : Soo ist ghebeurt / dat het
 boozsz. kindt metter daet ende waerheyt ee-
 nen dach oft twee daer naer is gesont ende
 wel gaende ghebonden / af-legendende sijn
 crucken oudt zijnde seven Jaeren ghelijck
 claerlijck nu was blijckende als die moe-
 met haer dochterke quam onse L. Vrouwe
 van Omel besoecken tot dancksegginghe/
 Ende

van Omel.

Ende was dat uytroepende vooz seer veel
Pelgrims / jaec wordē oock bevesticht dooz
ghetuyghenisse de naerghebuer vrouwe
Crijn van Haukercken ende Anna van
Dam. Alsoo verclaert als boben vooz alle
man tegenwoordich ende my Jacobo van
den Bomen Patre Confess. in Omel on-
weerdich.

In teecken der waerheyt van dese Mi-
rakelen / hebben altydt scherpetrick vooz
ghehouden / wat het in hadde sulcken ghe-
tuyghenisse ende verclaerenisse op den eedt
ende consciencie / tot ontlastinghe der depo-
nenten / ende met onse consciencien ende an-
ders niet bevonden dan dat daer inne te
goeder trouwen ende waerheyt in is ghe-
wandelt ende geyprocedeert. In horum Testi-
monium subscriptus hac 20. Februarij 1631.

Jacobus vanden Bomen Indignus
P. Confess. in Omel Vulgo Ma-
rien-schoot.

Sic attestor Gerardus de Brey P.
Cappellanus in Omel.

Totten

Tot den Leser.

TEn lesten devotē Leser/overmidts die
Moeder Godts Maria wozt gecom-
pareert ende genoemt een zee sterre/te we-
ten inden Lof-sanck. Ave Maris stella, welc-
ke zee sterre staet by de Noortsen Polus/
die welke aenmercken die Schippers en-
de zee vaerders / als sy zijn in die woeste
zee/ ende daer aen weten waer sy dan zijn
inder zee/soo wil ick D. V. vermanen met
die vermaninghe vanden heylighen S. Ber-
nardus, die hy heeft in die tweede Homilie
op dat Evangelie. Milus est. ende spreekt
aldus Maria is een clare ende wtne-
de sterre / over dese groote ende seer bzeede
zee naotsaekelijck verheben / schijnende
dooz verdiensten / verlichtende dooz exem-
pelen. Ghy die welke u laet duncken ghy
in die bloot deser werelt meer tusschen ba-
ren ende tempeesten periculooselijck zijt
varende dan op die aerden te gaen vaste-
lijck/en keert u ooghen niet van dat schijn-
sel deser sterre / ist saecke ghy niet en wilt
overballen werden vā die golven. Ist dat
ter opstaen winden der becozingen/ ist sake
dat ghy sout vallen aen die steenclippen der
tribulatiē / aensiet dese sterre / aenroept
Maria. Ist saecke dat ghy wozt aenghe-
stooten met de baren der hoobeerdicheyts
oft eergiericheyts/oft achterclappens / oft
haet en nijdicheyts/aensiet dese sterre/aen-
roept Maria. Ist sake dat gramschap/ oft
gieric-

gierichz/ oft des bleeschs wellusticheyt het
schipken wter haben bevecht/ ende bestoot/
aenstet Maria. Ist saecke dat ghy dooz
menichfuldiche leelijcke sonden wert ver-
slagen/dooz die vuplicheyt der consciencien
in u selven beschaemt / ende dooz schzicke
des oozdeels bedreest ende begint verston-
den te werden dooz des onsalighe droef-
hepts grouwelijcke diepte/ ende des wan-
hopens afgronde / denckt op Maria. In
periculen / ende benautheden / in twijfel-
achtighe dinghen ende saecken / denckt op
Maria/en aenroept Maria/en laet Ma-
ria niet gaen van uwen mont / niet vander
herten / ende om dat ghy mocht die hulpe
ende bystant haers ghebets vercrigen/soo
en wilt niet verlaten dat exempel vā haer-
der conuersatie ende lebens / want als ghy
haer volght/ soo en suldy byptens weechs
niet loopen / als ghy haer biddet soo en sul-
dy niet wanhopen op haer denckende / soo
en suldy niet dwalen Als sy u is houdende
op/soo en valt ghy niet / als sy u beschermt
soo en breef dy niet/als sy u leyt/broutwe is/
soo en suldy niet moede werden/ende als sy
u helpt ende by staet/soo geraecht ghy daer
ghy wesen ende zyn wilt.

Dit

Dit Boeckyken inhoudende ver-
scheyde waerachtige oude en nieu-
we mirakelen dooz het aenroepen
van die heylighe **M**aget ende moe-
der **G**odts **M**aria / ende dooz het ver-
soeck vander **C**apelle van onse lieve **V**rou-
we tot **O**mel gheschiet ende betuycht / ghe-
legghen onder die **H**eerlijckheyt ende **P**ro-
chie van **A**sten in het **B**isdom van t **S**er-
rogghenbossche / met grooten arbeyp by een
bergadert / dooz den **E**erweerdighen **H**eerre
ende **M**. **D**ierick vanden **Z**eplberch **P**a-
ter des **C**onvents vanden **d**erden **S**teghel
S. **F**rancisci by der **C**apelle voorsz. opge-
richt int jaer ons **H**eerē. **M**. **D**. **XXXII**.
gheweest zijnde aldaer oberste ontrent xliij.
jaren / die de selve mirakelen dooz het mee-
stendeel / gelijk oock **S**uster **M**aria **J**ans
Mater ober de vijftich **J**aeren / nu in den
Heerre rustende des **C**onvents selfs gesien
ende onder bonden heeft. **E**nde t'voorszeyde
Boecyken neerstelijck over sien ende in or-
dene ghestelt dooz den **E**erw. **H**eerre ende
M. **H**enrick vander **W**eyen die dooz re-
den ende **C**oncluste ghemaect hebbende
den **P**astoor van den grooten **B**agijnhoff
alhier **xxxij**. **J**aeren / ende dooz den voorsz.
Zeplberch **P**ater des voorsz. **C**onvents
ontrent ses **J**aeren. **I**s daeromme naer
mijne verduncken weerdich om gedrukt /
ende van alle oprechte **C**risten wenschen
tot versterckinghe van t' **H**eylich **C**atho-
lijcke

lijcke Christen Gheloobe ghelesen te worden. D'welck attesteer ick Ghijnsbrecht Coederinck Deken van S. Jans binnen t'Shertoghenbossche upt Speciale Commissie van onsen Eerw: Heere Sigbertus Maestus het voorsz. Boercken gebisiteert hebbende. Aldus gedaen desen xxix. Julij inden Jaere sefthien hondert ende twelf.

MEt onsen consent moghen tot Godts eere ende stichtinghe van alle Catholijcke Persoonen gheprent vvorden die mirakelen van onse lieue Vrouwe tot Omel, door onse commissie by de Eervv: Heeren Heer Ghisbert Coeuerinckx Deken onser Cathedrale Kercke tot Shertoghenbossche ende ghenomineert Bisschop tot Deuenter gheexamineert ende autentijcke beuonden. Aldus ghedaen binnen t'Sertoghen bossche, desen xxix. Julij. Anno Sefthien hondert ende tvvelf.

Ghisbert Maes Bisschop tot t'Shertoghenbossche.

Godt.

Godt-vruchtigen Leser ende in sonde-
ren Lief-hebber van Maria de
Moeder Godts.

A Enghestien het quartier van Peelandt
besondere devotie ende eerbiedinghe
tot de alder-heplichste Maghet Maria
alle Saterdagen in hare Kercken en Cap-
pellen is bewijfende/ende dat namentlijck
in de vermaerde mirakeleuse Capelle van
Omel / al waer wekelijck op dien dach soo
groote devotie ende toe-loop des volcx is/
als in andere ghemeyne Kercken oft Ca-
pellen / op Sondagen ende hooge feesda-
ghen kan ghebonden worden: soo hebbe ick
ter goet gheraden / ende profijtelyck ghe-
bonden / om de selve devotie te onderhoude
ende oock te vermeerderen / Het cort verhael
van den eersten oorspronck , groot sielen pro-
fijt, ende Gheestelycke Oeffeningen om Godt-
vruchtelyck alle vveken den Saterdach ter ee-
ren van de ghebenedijde Maghet ende Moe-
der Godts Maria te vieren . dooz ons in het
jaer 1629. in het druck upt-ghegaen / hier
in het eynde by te voeghen ; op dat dooz
het selve den ghemeynen Man / als dick-
wils niet veel hier van ghelesen oft gehoozt
hebbende / tot meerder sichtighe onder-
vresen mach worden/ende ken-baer / waer
upt dat dese wekelijcke devotie ende bie-
ren des Saterdaechs haren eersten ooz-
spronck

spzonck heeft ghenomen. Want eplaes!
seer dickwils heddendaechs ghebeurt / dooz
faute van goet onderwijs der gheestelijcke
Herderen / ende namenlijck dooz achterla-
ten van de Chzistelijcke Leeringe / oft Ca-
techismus (d'welck nochtans de vergade-
ringhe van Trenten / ende de Bisschoppe-
lijcke ordonnantien soo ernstelijck en scher-
pelijck aen alle Pastoozs sijn belastende)
dat het ghemepn volck veel Feest-daghen
biert / ende ter eeren der selven veel goede
Oeffeninghen doet / niet wetende wat sy
doen / oft waerom sy de selve doen / oft tot
wiens eere. Ghelijck die van Athenen / in
het Boeck der wercken der Apostelen in't
17. Capittel. Onder andere Afgoden beel-
den hadden op-gerecht eenen Autaer / daer
op geschreven was: Den onbekenden Godt.
Daerom soo segghe ick met den H. Apo-
stel Paulus staende in't midden van Ario-
pago tot Athenen: Ghy Mannen, dat ghy on-
vvetende eert, dat vercondighe ick u. Ende
tot desen eynde sal dienen dit by-ghevoecht
Cort verhael, etc. Verhopende binnen cozten
tijt met de gratie Godts / den gheheelen
dooz spzonck / boozt-ganck / ende al wat daer
toe dient / niet alleen van de mirakeleuse
Capelle van Omel / maer oock van alle an-
dere soo Kercken / Cloosters / Capellen / en
debote plaetsen in't gheheel Peel-land / dat
wy intituleren oft noemen / Peelandia Sacra,
den

den Godt-vruchtighen Leser int druck booz
voghden te stellen / waer toe wy ootmoede-
lijck ter eeren Godts ende van sijne ghebe-
nedijde Moeder / ende alle Godts liebe
Heylighen / een yders hulpe ende onder-
wijsinghe versoeken / biddende mildelijck
te willen communiceren en oer-schrijven
alle het ghene tot den selven soude moghen
dienstbaer wesen. Dit doende Godt vrucht-
tighen Leser / sal ons grooten dienst ghes-
chieden / ende aen Godt met sijn liebe Heyl-
lighe Moeder / vrienden ende vriendinnen /
een besondere eere; onder wiens heylighe
protectie / u lieden met eenen hertelijcken
wensche is recommanderende / die is ende
altoos soeckt te blijven.

V. L. ghewillighen Dienaer in Godt.

F. August. Wichmans onvveerdich
Religieus Canonick van Tunger-
lo, ende Pastoor tot Mierlo.

CORT

CORT VERHAEL

Van den eersten Oorspronck,
groot zielen-prosijt, ende geestelijc-
ke Oeffeninghen om godtvruchte-
lijck alle Weken den Saterdag ter
eeren van de ghebenedijde Maghet
ende Moeder Godts MARIA te Vie-
ren.

Liefde tot de Moeder Godts MARIA, is een
merckteecken, dat vvy van Godt tot de eeu-
vvighe salicheyt ghepredestineert zijn.

Het is een ghemeen ende eendzachtich
geboelen der Heyligher Out-
Daders / dat het een claer merck-
teecken is van ghepredestineert te
zijn tot de eeuwighe salicheyt / winnemende
liefde ende besondere deuotie te hebben tot
de **V.** Moeder Godts MARIA: in welck
geboelen / onse Moeder de **V.** Kercke / hae-
re kinderen is daeghelijckx met verschey-
den berweckselen van Godt-vruchticheyt
versterckende; ende principelijck door het
bieren van den wekelijcken Saterdag tot
haerder eeren. Waer van aldus schrijft
den Weerdighen Thomas Cantipratanus. *lib.*
2. Apum. c. 28. Ick vvete, ende ick ben voorse-
kert, datter veel in haer vvterste tot een salige
biechte ende vvaerachtich leetvvesen zijn ghe-
comen

comen, om dat sy ghevvoon vvaeren t'Sater-
daechs ter eeren van onse Lieue Vrouvve te
vasten. De vvelcke andersins souden verdoemt
ghevveest hebben. **Maer van/ top ettelijche
exempelen hier beneden sullen verhaelen.**

Wt vvat redenen dat den Saterdach is vve-
kelijck aen de H. Moeder Godts MARIA
toege-eygent in de H. Kercke.

DAtmen op den Saterdach meer als op
andere daghen Onse Lieue Vrouvve
biert ende eert / is een pder ghenoechsaem
bekent. **T**'welck int ghebrypck is geweest/
van het beginsel der **H** Kercke / ende van de
Heylighe Apostelen inghestelt / ter gedenc-
kenisse van die groote pijn ende wtne-
mende droefheyt / die sy heeft ghehadt / als
sy onder de galghboom des **C**ruys staen-
de / haeren eenighen ghebozen **S**one heeft
soo bitterlijck sien steruen ; ende wt mede-
lijden / soo veel als in haer was / is oock ge-
stouen. **W**ant seyt den H. Bernadinus **T**om.
I. ser. 61. art. 3. cap. 2. Soo groot is gevveest die
droefheyt van MARIA, dat vvaert saecken
die hadde ghedeylt ghevveest onder alle crea-
tueren, die lijden connen, soude die seluen op
eenen stont het hert gesloten hebben. **T**'welck
in MARIA mirakelenselijck belet is / ende
daerom roept tot haer den H. Bernardus
ser. I. sign. mag. O Heylighe Moeder, vviens ziele
doorsteken heeft het svveert des vvedoms,
vvy

vvy vercondigen met reden, dat ghy zijt meer-
der ghevveest als een martelaersse. Ghelijc-
kerwijs dan de **H.** Kercke die daghen ter
eeren van de **H.**eylighen is vierende / op de
welcke sy ghestorben / oft gedoot zijn : alsoo
viert sy oock den wekelijcken Saterdach
ter eeren van **MARIA** (om dat den **D.**zydach
toe ghe-eyghent is aen de bitter passie ons
Salichmakers) tot een ghe denckenisse van
het lijden dat sy gheleden heeft niet alleen
op den **D.**zydach / maer oock op den Sater-
dach ; wanneer haeren **Sone** / in het graf-
lach begraven.

Door verscheyden hemelsche teekenen is't
seer dickvils te kennen ghegeuen dat **MA-**
RIA den Saterdach heeft vercosen, om
op dien dach besonderlijck ghe-
cert te vvorden.

Op eenen Saterdach is de **H.** **M.**aget
MARIA ghebozen ; op den welcken tijt
by naer / ontrent **Nazareth** heeft synen ooz-
spronck ghenomen den Sabbatischen-vloet,
Fontepne / ofte **Ribiere** : de welcke allen
de dagen des weke sterck was vloeyende /
maer Saterdaechs altoos stil ende drooch.
Welcke **Fontepne** is een waerachtighe fi-
guere van **MARIA** / die by de **Fontepne** seer
wel van de **H.** Kercke ende **Gudt Vaders**
gheleken wort. Binnen **Constantinopelen**
was een **Beeldt** van **MARIA** / geschildert

door S. Lucas / wiens boozhancksel alle byj-
daghen naer den Desperen / sonder iemants
toedoen wert verschouen ende opgeheuen /
ende bleef soo den geheelen Saterdach tot
naer de Desperen : wanneer het wederom
van selfs op sijn oude plaets quam. Ende
dit gebeurden alle weken. Op den Berch
diemen noemt / Monte Serrato in Spaeg-
nien / heeftmē op verscheyden Saterdagen
een hemels licht sien nederdalen / ende een
soet geluyt der Engelen gehoozt bouen een
hol in het welck verhozen lach dat mirake-
leus beelt van Onse L. Vrouw de Monte
Serrato. In het Clooster van Roncaual / lig-
gende binnen het Conincryck van Navarra-
ren / plichtmen alle Saterdaghen aen een
sekere Fonteyn de Engelen hoozen singen /
den lof-sanck Salue Regina : waerom sy ge-
naemt wert de Fonteyne der Engelē. Desge-
lijcx ontrent het jaer 1050. hoozdemē op de
plaetse daer nu de Kercke vā die vermaer-
de Liebe vrouwe te Waueren in Brabant is
alle Saterdagen by nachte den hemelschen
sanck der Engelen / met eene wtnemende
claerheyt verschijnende. Onder andere soo
heeftmen op een repse gehoozt: Dese Valleye
sal ick bevoonen, vvant ick se verkosen hebbe.
En doē sachmē ooc een wonderlijcke Kasse
neder-daelen wt den hemel / de welcke veel
hondert jaeren in ontallijcke mirakelen al-
daer heeft verschenen. Alsoo oock heeft de
gebenedijde Maget op eenē Saterdach int
jaer 1105. wt den Hemel neder gesonden die
mira

mirakeleuse wassche keerse / die noch op
den dach vā hedē tot Atrecht wozt be waert /
ende een besonder remedie teghen het pest-
bier is geweest : de welke hoe lange sy is
brandende / nochtans noyt en vermindert.
Onder ander aflaten en gratien die genie-
ten de gene die in het Broederschap van dē
Scapulier der Carmeliten zijn ingeschre-
uen / is wel de principaelste / dat sy den eer-
sten Saterdag naer haer lieden doot / dooz
de verdiensten van MARIA / wt het Dagen-
bier verlost wordē. Ende dit is een gemeyn
geboelen / dat de H. Maeghet noyt soo veel
weldaden aen de menschen en verleent / dan
op haere Feestdagen : waer onder den we-
kelijcken Saterdag is. Wt welke con-
sideratie / verschepden heylighe personen /
als dan / ghewenst hebben te steruen.

Weerdighe ende heylige Personen, die desen
Saterdag godtvruchtelijck tot haerder
eeren hebben gheviert.

VRbanus II. Paus van Roomen / heeft in-
gesteld dat men alle Saterdagen soude
lesē onse L. Vrouwe getijden / om dooz haer
hulpe het Heyligh Lant wt de handender
Teurcken te berouerē : Welck alle hejde
geschiet is dē H. Petrus Damiani Cardinael /
heeft het vieren van dē Saterdag ter eeren
Maria wijt en bzeet met alle middelen ver-
boozdert en verbzept. Dē H. Cardinael Ca-
rolus Boromeus plocht alle Saterdagen te
water en te bzoet tot haerder eere te vasten :

ghelijck oock den Weerd. Cardinael Robertus Bellarminus ; den H. Gicolaus Tollen-
tinus, den H. Didacus à S. Nicolao. De H. Elizabetha Coninginne van Portugael.
Den H. Aloysius Gonzaga. De H. Iuliana Falconeria. De H. Dorothea Pruthena. On-
sen H. Sticht-vader S. Norbertus plocht alle Saterdaghen de Misse van onse liebe
Wrouwe tot haerder eeren te lesen / ghelijck oock onsen saligē Fredericus Abt van Ma-
rien-zaerdt. Onsen H. Gerlacus dede alle Saterdaghen Pelgrimage naer onse L.
Wrouwe tot Aken. Den H. Ignatius vierden den selven dach oock wekelijck ; waer
in hem ghevolcht hebben verschepden sijne kinderen / als den Weerdighen Ioannes
Berckmans, den gheleerden Franciscus Suarez, Petrus Anascus, ende meer andere die
als dan plochten te vasten. Ghelijck oock Vrbanus den 5. Paus van Roomen / ende
den Weerd. Ioannes Vendeuillius Bisschop van Dornick. Ferdinandus Prince van
Portugael te water ende te bzoode. Sebastianus Coninck van Portugael / hoornden
alle Saterdaghen twee Missen. De salige Beneueta vierden dien dach oock seer
Godt vrechtelijck. Alphonsus Salmeron Pzedichten alle Saterdaghen in den vasten
van haer / ende het gheheel jaer dooz Franciscus Retzanus Pzedick Heer / gelijck oock
dede P. Ioannes à Campis, alrijts een Histo-
rie van de H. Maghet verhalende. Den
H. Tho-

H. Thomas Bisschop van Cantelberch /
d'zoech alle Saterdaghen een haren cleet /
d'welck de ghebenedijde Moeder Godts
hem heeft helpen repareren. Den H. Gerar-
dus Bisschop van Canadien in Hunga-
rijen / las vooz haren Nuttaer de Ghetijden
van onse liebe Vrouwe met neghen lessen /
gelijckmen op haren Hemel-vaertdach is
lesende. De Cardinael Toletus en liet noyt
achter wat weder het oock was / te doedt te
gaen upt sijn Paleys in Vaticaen , om de
Misse te lesen in de Kercke van onse Lieue
Vrouwe Maior, al hoe wel het meer als een
half ure gaens is. Eduardus Coninck van
Engelandt / vasten te water ende te bzoot.
Henricus den 2 item aldaer Coninc / en wil-
de niet hebben datmen op Saterdaghen sijn
gheheel rijck dooz soude dingen oft proce-
deren. Het ghetal van ontallijcke andere
soude te groot vallen; ende daerom soo ben
ick met dese te vreden.

Weldaden van de H. Maghet Maria verleent
aen de ghene die haren Saterdach Godt-
vruchtelijck pleghen alle vveken
te vieren.

Cæsarius verhaelt van eenen moorde-
naer / den welcken ghewoon was alle
Saterdaghen / ter eeren van de ghebenedij-
de Maghet te vasten / niemant gheen scha-
de / quaet oft hinder te doen / jae een peghe-
lijck

lijck booz te staen. Desen ten lesten om sij-
ne quade septe onthalt zijnde / is de Moeder
Godts t'snachts met groot licht uyt
den Hemel op het galgen veldt nederghed-
daelt / vergeselschapt wesende met vier an-
dere maeghdekens. Dese hebben het hooft
van den moordenaer aen sijn lichaem ghe-
voeght / ende in een kiste ghelept / overdect
met een seer costelijck cleet / ende alsoo met
keerfen in haer handen t'selbe naer de stadt
ghedraghen. Maria seyde tot de wachters:
Seght uven Bisschop, dat hy mijnen Cappel-
laen van u lieden onthalt, op sulcken plaetse in
de Kercke eerlijck begraue. Welck alsoo
van hem / ende van de Magistraet / in de
Stadt van Trenten is seer heerlijck ghe-
schiect. Thomas Cantipratanus schrijft van
eenen anderen moordenaer / die oock alle
Saterdaghen plocht te vasten / den welcken
den hals afghesneden zijnde / riep nochtans
met luyder stemmen : H. Moeder Godts
laet my toch mijn Biechte spreken. Dit van
andere ghehoort zijnde / is den Biecht-va-
der gheroepen / ende het afghesneden hooft
heeft sijn Biechte ghesproken. Discipulus
Predick-heer verhaelt hoe dat eenen Pa-
stoorz knecht doof en stom / is hoorzende en-
de sprekende gheworden dooz de H. Ma-
ghet / om dat hy naer het exempel van sijne
Meester (nochtans niet wetende waer-
om) alle Saterdagen hadde ghevast. Abra-
hamus Bzouius verhaelt hoe dat eenen seker-
ren

ren Prieſter / ghetwoon zijnde alle Sater-
dagen Miſſe te lezen tot haerder eere heeft
ſijn tonghe wederom ghecreghen / die hem
van de Ketters was afgheſneden. Den
voorz-haelden Discipulus ſchrijft / dat een
lichte oneerbare vrouwe van de dupbelen
in haer uiterſte is verlost gheweest / ende
leetwefen vercreghen om dat ſy alle Sater-
daghen den Weest ghegroet las / ende eens
een Miſſe ter eeren van Maria hadde doen
lezen Walterius Birbachius Baron van Bir-
beke, plocht alle Saterdaghen anders niet
dan water en broodt te ghebruccken : ende
het water is verſchepde keeren in wijn
berandert. Lipſius verhaelt hoe dat tot
Mechelen dooz het aenbidden van onſe L:
Vrouwe ende het hoozen van haer Lof op
den Saterdach / eenen Cleermaecker is de
naelde met den draet quijt gheworden / die
hy onverſintz hadde ingheſlickt. Franciſcus
Bencius verhaelt van een ſekere ghehoude
Jouffrouwe tot Weenen in Duytſlandt /
Deſe onbruchtbaer weſende / maecten een
propoſt nimmermeer Saterdaechs vleesch
te eten (want ſy half geus was) ter eeren
van de H. Moeder Godtz Maria. Ende
ſiet / ſy wordt terſtont bebrucht / ende baer-
den twee kinderen t'ſamen.

Hoedanighe gheestelijke oefeningen datmen
op den Saterdach ter eeren van MARIA
moet doen.

In den eersten/soo haest als men smorgens
wacker wordt / salmen de **V.** Maghet
groeten. Daer naer met een ghebedeken/
ons selven/ende al dat wy dien dach sullen
doen/haer opofferen / ende tot haerder eere
aenstellen/bebelende ons in haere moeder-
lijke barmherticheyt. Maecten een vast
propooft dien dach niet te doen dat haer
soude mishaeghen: maer ter contrarien
ons te oefenen in een van haere deuchden/
ende eenich ghebreck oft sonde daer wy al-
dermeest toe gheneghen zijn/soecken wt te
roepen. Eenighe lijfcastijdinge aennemen/
als vasten/oft ten minsten / eenighe spijse
derben/ende t'sabonts min dan ordinaris
eten; een haeren cleet draghen/een discipli-
ne oft gheeffelinge sy selven geben: Smor-
ghens vroegher opstaen: wat herder slaep-
pen: eenich werck van versterffenisse oft
penitentie doen. De ghetijden van onse **V.**
Vrouwe lesen / oft haer Kroosen-hoepken/
oft de Titaniën van Rozetten / oft Wisse
hoozen/ist dat wy daghelijck dusdaenighe
goede wercken niet en doen. Doen wy die
daghelijck / soo salmense dan verdubbele-
ren. Eenighe aelmoeffen gheben / oft aen
haeren Nuttaer pet offeren. Haere beelden
vercierren / ende booz de selve eenich licht
ontsteken

ontsteken. Haere Kercken/Capellen/ende
pzinicipaelijck haere miraculeuse plaetsen
besoecken. Het van haer leben ende deuch-
den lesen/endet selve aen andere verhaelen/
om die alsoo tot haere liefde ende dienst te
verwecken. Te biechten gaen is't soo ghe-
legghen/ende Voochtijdt houden; ten min-
sten gheestelijck / oft metter herten ende
goede begheerten. Een peggelijck het vie-
ren van den Saterdag tot haerder eeren
aen pzediken. Want gheene betere middel
en isser om een salighe ure des doots / ende
een saechtmoedich oordeel te ghenieten/dan
den Saterdag te vieren. **D**welck u ende
mp dooz haer verdiensten wil vercrighen
de **M**oeder der barmherticheydt **MARIA**.
Amen.

Siet den Sabbatissimum Marianum
ghemaeckt door *F. August. Wichmans*,
Religieus Canonick van Tungerlo, en-
de Pastoor tot Mierlo.

Ghedruckt by Guill. van Tongheren t'Antwerpen.

Collegij Societatis IESV Paderbornae 1636.

*Dit cort verhael sal ter eeren van MARIA
moghen ghedruct worden. 30. Octob. 1629.*

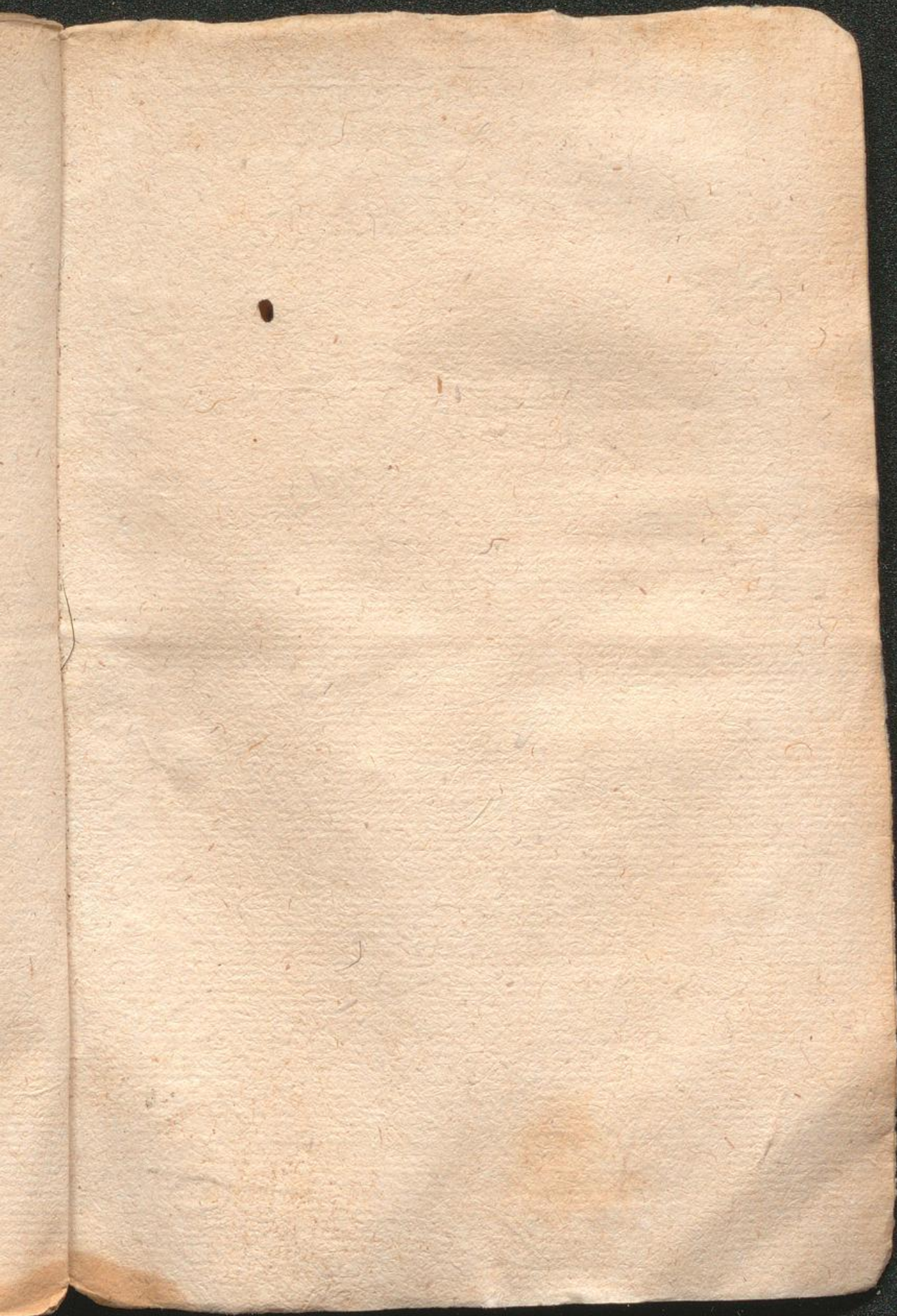
MART. LVNECENIVS Censor.

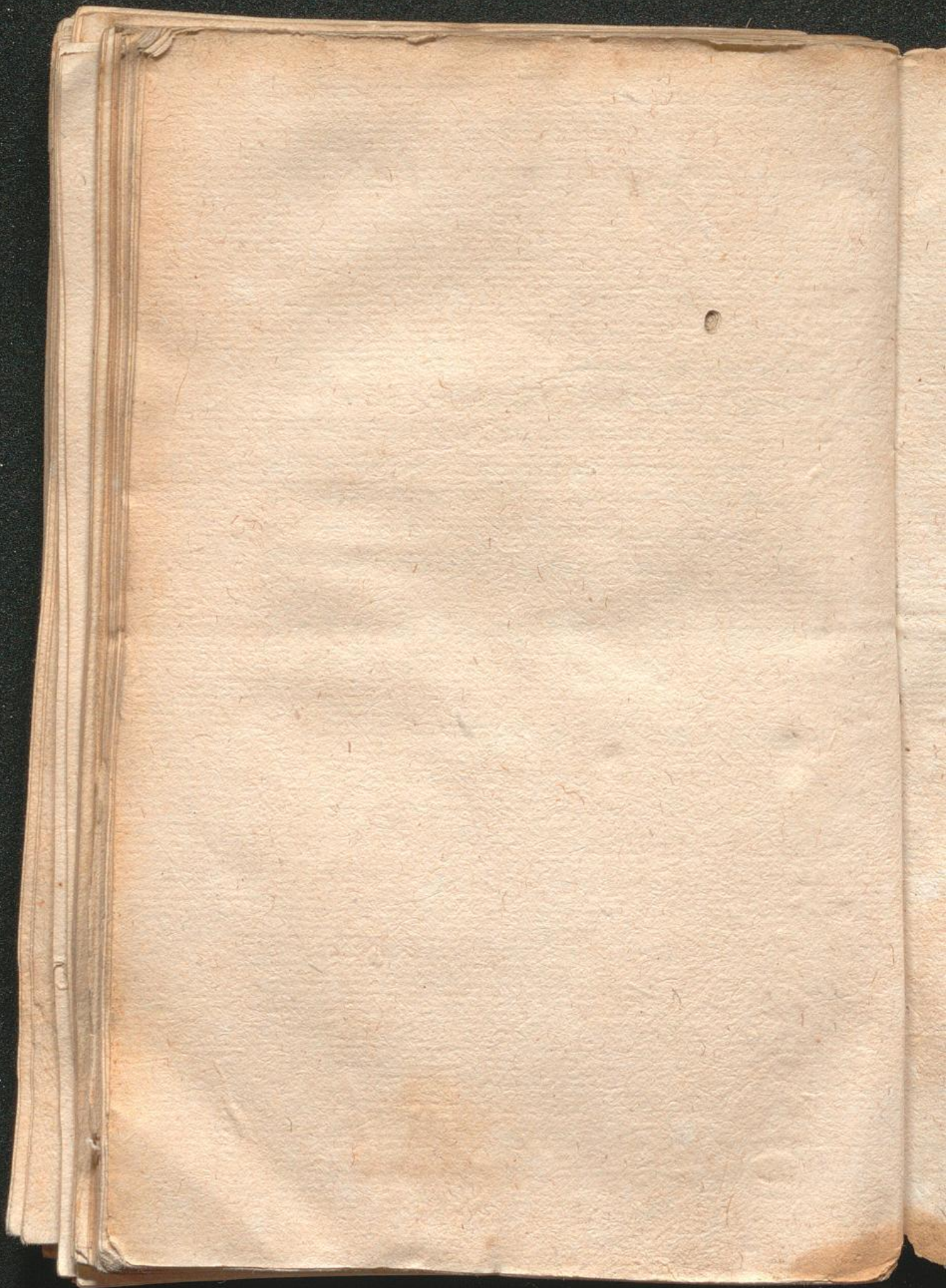
APPROBATIO.

HÆc Miracula vel mirandæ gratiæ , à fide dignis conscripta , & testibus legittimè confirmata : imprimi poterunt , cum reliquis Miraculis, iam antè aliquot annos impressis ex indultu Reuerendissimi Domini Masij Prædecessoris nostri ; ad Maiorem Dei eiusque Matris Mariæ, gloriam illustrandam.

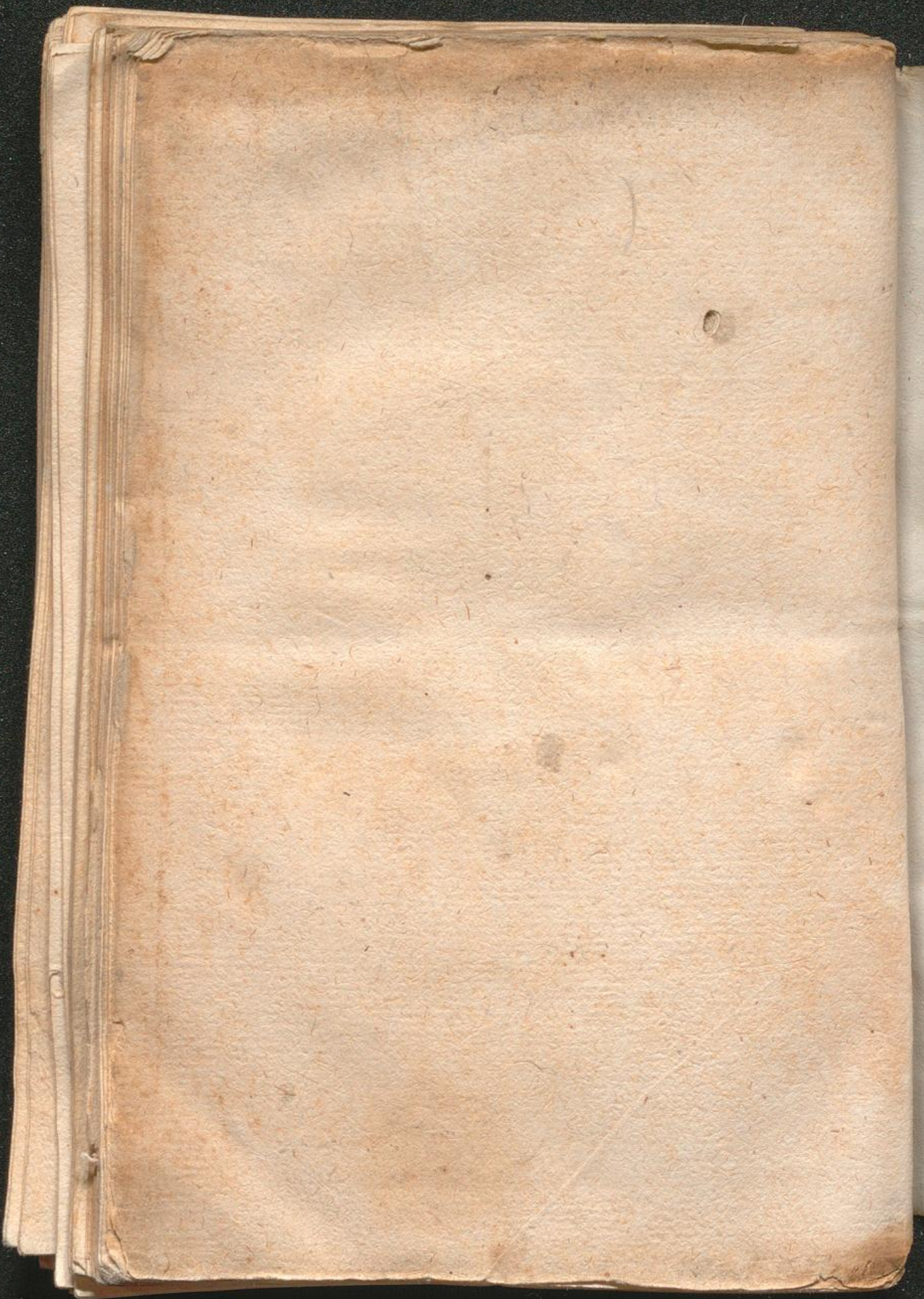
Actum in Geldorp loco residentiæ nostræ
16. Martij 1631.

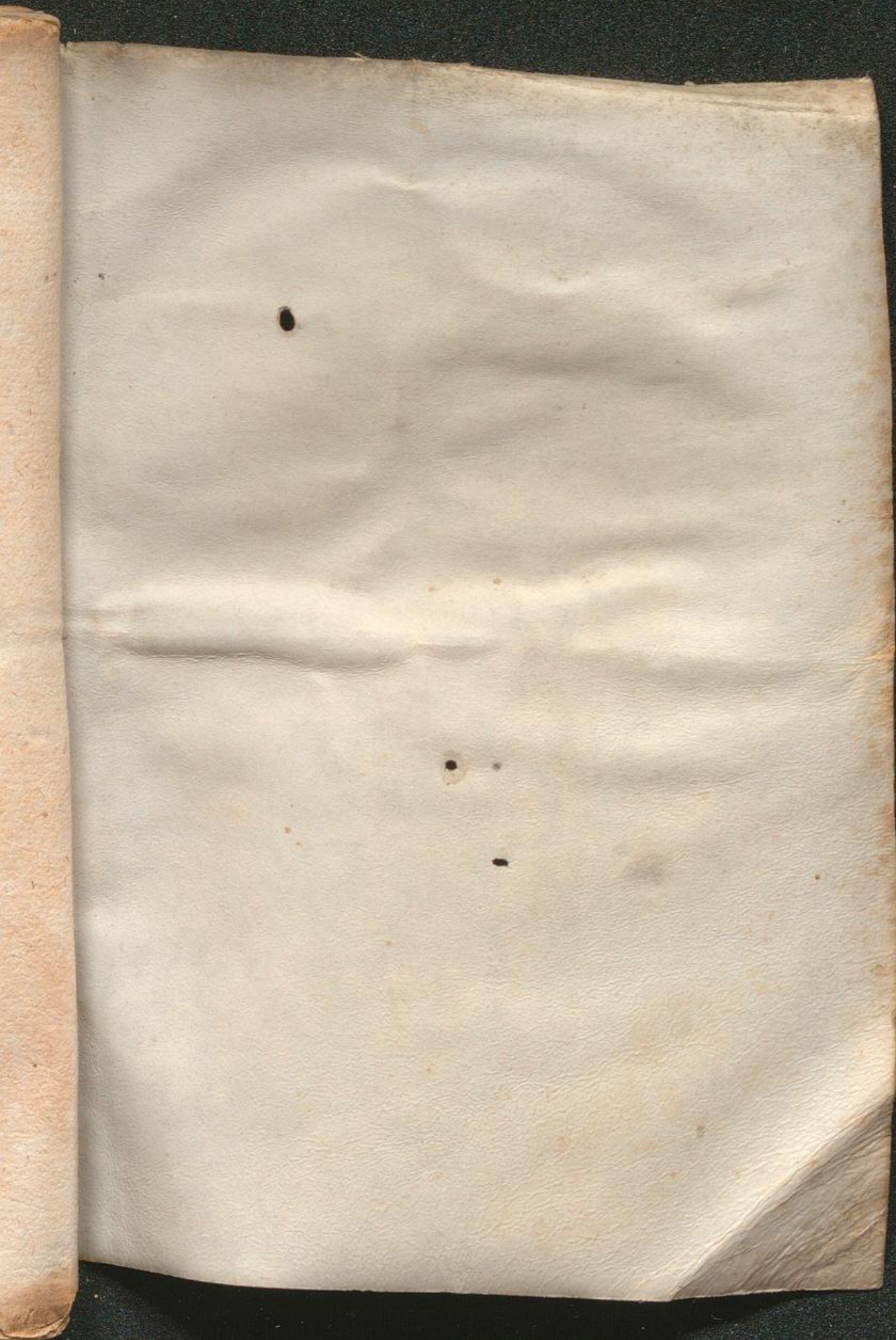
Frater Michael Episcopus Buscoduc.

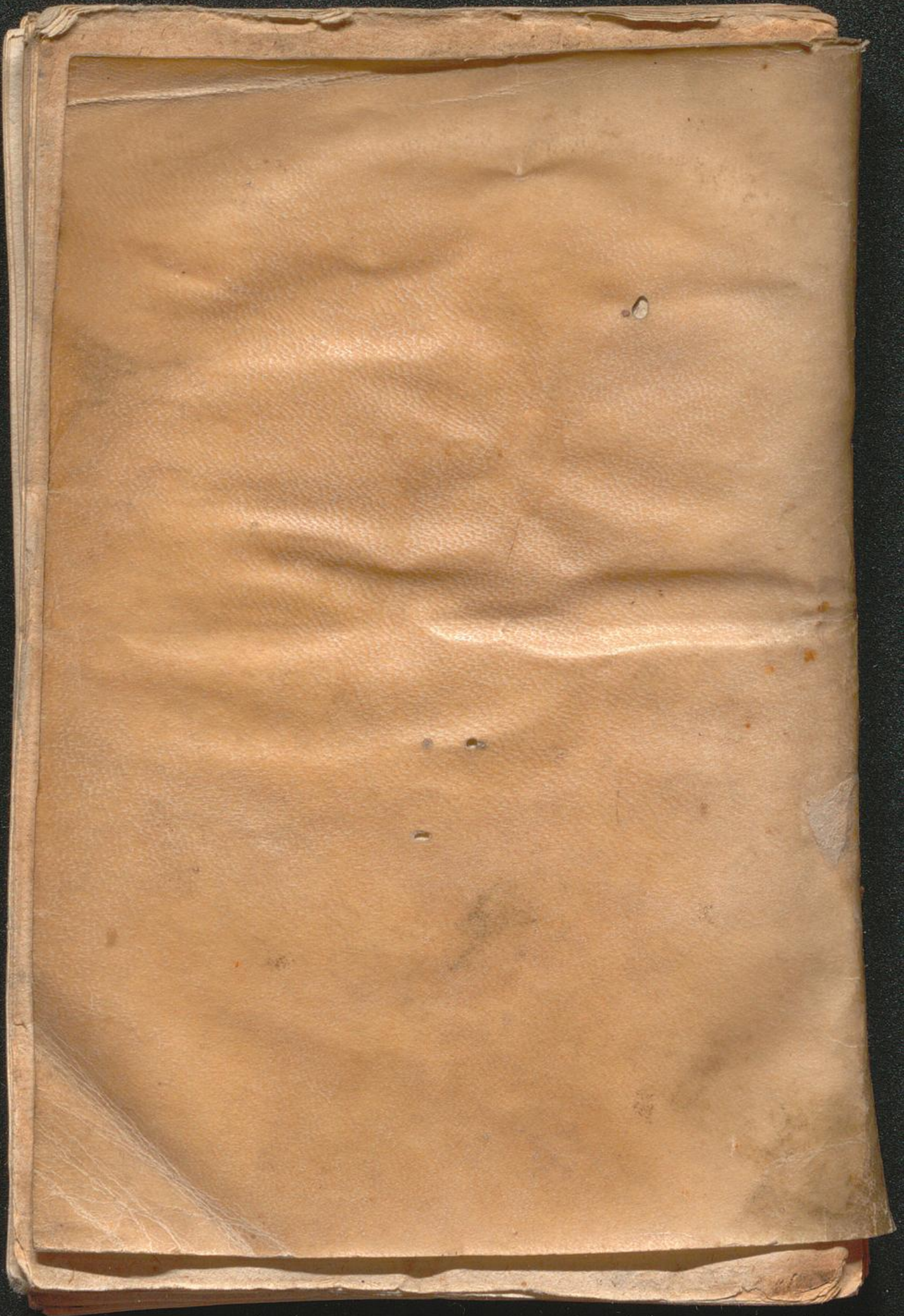

Miracula
D. Virginie

178

Th
4934